

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్ కార్యకలాపాలు

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

శుక్రవారం, సెప్టెంబరు 9, 2016,
ఇరవై ఏడవ సమావేశం, సంపుటుం- I, నంబరు-2,
దుర్గాపుర్ నామ సం. భాద్రపద శు.7

FRIDAY, THE 9TH DAY OF SEPTEMBER, 2016,
TWENTY SEVENTH SESSION, VOLUME - I, NO.2
17th BHADRA, 1938 S.E.

* * * * *

శాసన పరిషత్తు సచివాలయము,
వభీక్ గార్డెన్స్,
హైదరాబాద్ – 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT,
PUBLIC GARDENS,
HYDERABAD - 500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు
ప్రధాన అధికారులు

శైర్మన్	:	డా. ఎ. చక్రవారి
డెప్యూటీ శైర్మన్	:	శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి
ఉపాధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీమతి పమిడి శమంతకమణి శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి శ్రీ బొడ్డ నాగేశ్వర రావు శ్రీ మెట్ట గోవింద రెడ్డి
కార్యదర్శి (ఇన్ఫార్మేషన్)	:	శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీ ఎమ్. విజయరాజు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి.వి. సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె. రాజ్ కుమార్ శ్రీమతి ఆర్. వనితారాణి శ్రీ పి. నరసింహ శ్రీ బి. కమలాకర్ డా. వై. కామేశ్వరి శ్రీ ఇ. సంబీలరావు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి. జగన్మహాన్‌రావు శ్రీ బి. పుభాకర్‌రావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరావు

* * * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపములు

శుక్రవారం, సెప్టెంబరు 9, 2016.

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

---

(1) సభా కార్యక్రమం-వాయిదా తీర్మానాలు

(2) ప్రశ్నాత్మరాలు

(3) సభా కార్యక్రమం - ప్రకటన

(4) ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు

(5) అర్జీ సమర్పణ

(6) సంతాప తీర్మానాలు

(7) సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు :

1. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు, 2011-12, 2012-13, 2013-14 సంవత్సరాలకు గాను, ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామిక అభివృద్ధి సంస్థ లిమిటెడ్, 51వ, 52వ, 53వ వార్షిక నివేదికల ప్రతులను, 1956, కంపెనీల చట్టంలోని 619(2) సెక్షను క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ.

2. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడు, 2014-15 సంవత్సరానికి గాను, ఆంధ్రప్రదేశ్ పవర్ డెవలప్ మెంట్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వార్షిక నివేదిక ప్రతిని, 2013, కంపెనీల చట్టంలోని సెక్షను 394 క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ.

3. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు, 2014-15 సంవత్సరానికి గాను, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థ లెక్కలపై ఆడిట్ నివేదిక ప్రతిని, 1956, కంపెనీల చట్టంలోని 619(2) సెక్షను క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ.

4. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు, 2011-12, 2012-13, 2013-14 సంవత్సరాలకు గాను, ఆంధ్రప్రదేశ్ హస్తకళల అభివృద్ధి సంస్థ లిమిటెడ్ వార్షిక నివేదికల ప్రతులను, 1956, కంపెనీల చట్టంలోని 619(2) సెక్షను క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ.

5. కార్యాలయ కార్యాలయ మంత్రి శ్రీ కె.అచ్చన్నాయుడు, 2013-14 సంవత్సరానికి గాను, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఓవర్‌స్టేట్ మ్యాన్ పవర్ కంపెనీ లిమిటెడ్, 8వ వార్షిక నివేదిక ప్రతిని, 1956, కంపెనీల చట్టంలోని 619-వ సెక్షను మరియు ఒ యం సి ఎ పి స్టాపన పత్రం నిబంధనావళిలోని నిబంధన నెం.69 క్రింద ఆవ్యక్తమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ.

(8) సభా సమక్షంలో పెట్టబడిన పత్రం :

సభా నాయకుడు శ్రీ యనమల రామకృష్ణరెడ్డి, 2016, సెప్టెంబర్ 8వ తేదీన జరిగిన కార్యక్రమ సలహా సమితి సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్దిశలపై నివేదిక ప్రతి సమర్పణ.

(9) లఘు చర్చ - రాష్ట్రంలో కరవు పరిస్థితి.

**ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE COUNCIL
FRIDAY, THE 9th DAY OF SEPTEMBER, 2016.**

(THE HOUSE ASSEMBLED AT 10.00 A.M., THE HON'BLE CHAIRMAN IN THE CHAIR)

* * *

MR. CHAIRMAN: Now, I will take-up Question Hour.

డా.ఎమ్.గేయానంద (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - కడవ, అనంతపురం, కర్నూలు) : అధ్యక్షా, సభ్యులందరూ కూడా రాష్ట్రంలోని అన్ని విషయాలపై మాటల్లాడుతున్నారు, చాలా సంతోషం.

మిస్టర్ శైర్కెన్ : ఇప్పీ పాతవే.

డా.ఎమ్. గేయానంద : అధ్యక్షా, పాతవి ఎలా అవుతాయి. నేను “రాయలీము అభివృద్ధి వేదిక” అనే ఫోరం ద్వారా గత రెండు, మూడు వారాలుగా రాయలీములో యాత్ర చేస్తున్నాను. వందల సమయాలు నా దృష్టికి వచ్చాయి. అందులో ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే, నీళ్ళకు సంబంధించి పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని పూర్తి చేయాలని ప్రజలు చాలా తీవ్రమైన ఆకాంక్షలో ఉన్నారు. కానీ, ప్రభుత్వం దానిని పట్టించుకోవడం లేదు. అట్లాగే, కడవలో ఉక్కు పరిశ్రమ ఏర్పాటు విషయం ఉంది. నిజానికి ఉక్కుకు సంబంధించి ఇప్పటికీ కూడా ప్రభుత్వం ఒక నిర్ధిష్టమైన ప్రకటన చేయలేదు. ఇస్తామని చెప్పలేదు. ఆ రకంగా చేస్తే రాయలీములో ఉంటున్నటువంటి ప్రజలు ఏవిధంగా వారి సమయాలు పరిచ్ఛర్మవుతాయని భావిస్తారు. అట్లాగే కర్నూలులోని మైనింగ్ విషయంలో ఇస్తామని చెప్పారు. అనంతపూర్లో ఇస్తామన్న విషయాన్ని పార్లమెంట్ చట్టంలో పెట్టాలి. కానీ ఇంతవరకు రెండేళ్ళయినా చట్టంలో పెట్టలేదు. ఎందుకు చట్టంలో పెట్టలేదని ప్రజలు అడుగుతున్నారు.

కర్నూలు జిల్లాలో సోలార్ పవర్ ప్రాజెక్టు క్రింద భూములు పోగొట్టుకొని ఎవరైతే నిర్వాసితులుగా ఉన్నారో, తమరి మండలంలోనే దాదాపు రెండువేల ఎకరాలు లీసుకున్నారు, అక్కడున్నటువంటి నిర్వాసితులు ఈరోజు నుండి నిరాహిర దీక్ష ప్రారంభిస్తున్నారు. వారందరికీ కూడా ప్రభుత్వం జవాబు చెప్పాలి. కాబట్టి, రాయలీము సమయాల మీద ఒక చర్చ జరగాలి. చర్చ చేపట్టడానికి మీరు ప్రభుత్వాన్ని అదేశించాలి.

1. సభా కార్యక్రమం - వాయిదా తీర్మానాలు:

MR. CHAIRMAN : Today, I have received Two Adjournment Motion Notices.

- 1) The First Adjournment Motion given notice of by Sri V. Balasubrahmanyam and Others to discuss with regard to the Health Conditions and Education in Tribal Areas, has been dis-allowed.

2) The Second and the last Adjournment Motion given notice of by Dr. M. Geyanand, to discuss with regard to issues relating to Rayalaseema Region, has also been dis-allowed.

Dr. Geyanand, under Rule 65, the Adjournment Motion was already disallowed.

డా.ఎమ్. గేయానంద్ : అధ్యక్షా, దయచేసి ఒక్క మాట మీరు చెప్పాలిసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. శకునాల అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ సోలార్ ప్రాజెక్టు పెట్టారు. అక్కడ భూములు కోల్పోయిన వారికి సఫ్ట్‌పరిహారం కూడా ఇవ్వలేదు. దాని గురించి ఏం చేస్తారనేది ప్రభుత్వం జవాబు చెప్పాలి. కడవ ఉక్క పరిశ్రమ గురించి ఇప్పటికీ కూడా నిర్దిష్టంగా ఒక్క మాట చెప్పలేదు. ఎగ్గామిన్ చేస్తామంటే అర్థం ఏమిటి సార్. ఎవరైనా రెండేళ్ళ ఎగ్గామిన్ చేస్తారా సార్? ఉక్క పరిశ్రమకు సంబంధించి ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు కాబట్టి, రెండు రోజులు 14వ, 15వ తేదీల్లో నిరాహార దీక్ష చేయదలచుకున్నాను. అదే ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేయమంటారా చెప్పండి? లేదంటే జవాబు చెప్పమని చెప్పండి. స్పష్టమైన హామీ ప్రభుత్వం ఎప్పుడు ఇస్తుంది? సమస్య ఏమిటంటే, కర్మాలు జిల్లాలోని కొన్ని గ్రామాల్లో దిగువ బాపుల్లోకి వెళ్లి నీళ్ళు త్రాగుతున్నారు. వర్షం నీరు చెలమలుగా ఏర్పడితే ప్రజలు అక్కడికి వెళ్లి నీరు తెచ్చుకుంటున్నారు. ఫోరైండ్ నీళ్ళన్నాయి. రాయలసీమ పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి ఒక విషయం వారిని చెప్పండి.

MR. CHAIRMAN : Dr. Geyanand, I have given enough time to you.

డా.ఎమ్. గేయానంద్ : అధ్యక్షా, అట్లాగే తుంగభద్రకు సంబంధించి కర్మాలు జిల్లాలో హాచ్.ఎల్.సి. ఉంది. హాచ్.ఎల్.సి.కి రావాల్పిన నీళ్ళు సగం కూడా రావడం లేదు. దాని స్థిరీకరణ కోసం ఒక ప్రాజెక్టు కావాలని ప్రజలు అడుగుతున్నారు. దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏదో, ఒకటి చెప్పాలి. రెండేళ్ళ నుండి ఉక్క పరిశ్రమ గురించి ఎగ్గామిన్ చేస్తామంటున్నారు. చెప్పమనండి సార్.

MR. CHAIRMAN : Dr. Geyanand, Adjournment Motion given notice by you has been disallowed and you have brought to the notice of the Government. Even though, I have given five minutes time to speak on this issue.

డా.ఎమ్. గేయానంద్ : అధ్యక్షా, ఉక్క పరిశ్రమ గురించి రెండేళ్ళ నుండి ఎగ్గామిన్ చేస్తున్నాము అంటే ఎలా, చెప్పమనండి సార్, ఏదోక హామీ ఇమ్మనండి సార్. అని ఎందుకు పార్లమెంటులో పెట్టాలేదు, జవాబు చెప్పమనండి సార్. ప్రజలలో ఉన్న మనోభావాలను నేను ఎక్కడ చెప్పాలి సార్, ఇక్కడే కదా సార్ చెప్పాలింది.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : పోయిన సంవత్సరమే కడవ జిల్లాకు సంబంధించిన నీటి గురించి చర్చించడం జరిగింది. సభను ఇలా నిర్భందం చేస్తే ఎట్లా, you come under special mention then, we will take-up the matter tomorrow. వేరే రూల్ క్రింద రండి. తరువాత ఏదోక ఐట్మే క్రింద టేక్స్ చేద్దాం. Anyhow, you have succeeded and got assurance from me.

శ్రీ ఎం.వి.ఎస్. శర్మ (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం-శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం): అధ్యక్షా, ఈరోజు మన అంధ రాష్ట్రంలోని ఏజెన్సీ ప్రాంతం అంతా కూడా బంద్ జరుగుతోంది. ఏద్యా, వైద్యంలోను వారు అనుభవిస్తున్న నిర్దిష్టాన్నికి విసిగిపోయి ఈరోజు బంద్ ద్వారా నిరసన

తెలువుతున్నారు. కానీ, ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి స్వందన లేదు. నేను ఇటీవల Araku, Dumbriguda, Hukumpeta మండలాలకు వెళ్లాను. అరకులో స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రారంభించిన 100 పడకల ఆసుపత్రిని సందర్శించిన సందర్భంలో ఆ ఆసుపత్రికి తాళాలు వేసి ఉండడం జరిగింది. పుష్టిరాల సమయంలో హార్ట్ ఎమర్జెన్సీ డిట్టేర్ చేసినటువంటి ఏజెన్సీ నుండి, డాక్టర్లని కృష్ణ పుష్టిరాలకు డెఫ్యూట్ చేశారంటే గిరిజనుల ప్రాణాలు, ఆరోగ్యం పట్ల ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం భాతరు లేదనేటువంటిది అర్థం అవుతుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఓపెన్ చేసినటువంటి కార్యాలయంలో కూడా డాక్టర్లు గానీ, పారా మెడికల్ స్టోర్ గానీ లేదు. బయట నుండి వచ్చే అవుట్ పేపంట్లకి కేవలం క్లినిక్ మాత్రమే నడుస్తోంది. మరి 100 పడకల ఆసుపత్రి అనడం ఎందుకు? పాడేరులోని 100 పడకల ఆసుపత్రి అలాగే ఉంది. చాలా చేట్ల డాక్టర్లు లేదు, మందులు లేవు. పారా మెడికల్ సిబ్బంది లేదు. సబ్ సెంటర్లో, ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో చాలా మూతపడి ఉన్నాయి. జనాలు చచ్చిపోతూ ఉంటే, చచ్చిపోవడమే తప్ప, దానిని భాతరు చేయలేని పరిస్థితి. కేంద్రం ఇచ్చిన హామీలన్నీ అమలుజరుపుతోందని నిన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మీటింగులో చెప్పారు. అన్ని యూనివరిటీలు తెరుస్తారు గానీ, ట్రైబల్ యూనివరిటీ మాత్రం తెరవరు. మిగతా వాటికి స్వంత భవనాలు లేకపోయినా, Indian Institute of Management కి భవనం లేదు, ఓపెన్ చేశారు. IITకి స్వంత భవనం లేదు, ఓపెన్ చేశారు. ట్రైబల్ యూనివరిటీకి మాత్రం స్వంత భవనం లేదు కాబట్టి ఓపెన్ చేయలేదుని అంటారు. అంటే గిరిజనుల యొక్క చదువుకు సంబంధించి అదే పరిస్థితి. పారశాలలు ఎక్కువగా ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లోనే మూతపడుతున్నాయి. చదువు ఎక్కువ అవసరమయ్యాది గిరిజనులకే, మూతపడుతున్నవి గిరిజనుల పారశాలలు. మరి గిరిజనుల సంక్లేశమం గురించి మాట్లాడడం ఎందుకు? ఈరోజు అక్కడ బంద్ జరుగుతోంది.

గిరిజనుల సెంటిమెంటుని గుర్తుపెటుకున్నెనా సరే, సభలో చర్చించేనా సరే సభ గిరిజనులకి ఒక హామీ ఇవ్వాల్సిన అవసరం ఉంది. గిరిజన సంక్లేశు శాఖ చూస్తున్న మంత్రి గారు ఇక్కడ ఉన్నారు. వారేమైనా దానిమీద చెబుతామంటే మేము సంతోషిస్తాము. లేదంటే, అక్కడ జరిగే ఉద్యమాలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. ఆ ఉద్యమాలు మనం కళ్లు మూనుకుంటే ఆగిపోయేవి కావు. చాలా సీరియస్ ఇప్పుగా ఉంది. దీనిని మేము ప్రభుత్వం దృష్టికి తెద్దామని అనుకుంటున్నాము. వారు చర్చకు సిద్ధమైతే మేమూ చర్చకు సిద్ధం. వారు చర్చకు సిద్ధం కాకపోతే మేము ఉద్యమానికి సిద్ధంగా ఉన్నామనేది మాత్రం స్వప్తం చేస్తున్నాం. మేమేమి కాళ్లా, చేతులు కట్టుకొని కూర్చోడానికి సిద్ధంగా లేదు. ఏజెన్సీలో బాక్టోర్ మీదా, మిగతా వాటిమీద జరిగిన ఉద్యమాలు సంగతి ఈ ప్రభుత్వానికి తెలుసు. వారు అటువంటి మరొక ఉద్యమాన్ని ఎదురోపాలనుకుంటే మేమూ సిద్ధంగా ఉన్నాం.

MR. CHAIRMAN: Mr. Sarma Garu, today we have discussion on SC, ST Sub-Plan and the Minister will try to answer on it. Now, I will take up Question No. 9261 (11).

2. ప్రశ్నత్తరాలు :

ఉ.10.10

జన్మభూమి కమిటీల ద్వారా ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.పి. పనులు

ప్రశ్న నెం. 9261(11)

శ్రీ ఆర్. రెడ్డపరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.పి. క్రింద పనుల ఎంపికను జన్మభూమి కమిటీల ద్వారా మళ్ళించిన విషయం వాస్తవమేనా ?
- ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు (శ్రీ సి.హాచ. అయ్యన్నపాత్రుడు):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఆర్. రెడ్డపరెడ్డి (నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానాలు వాస్తవమైతే చాలా బాగుంటుంది. కానీ, జన్మభూమి కమిటీలను క్రియేట్ చేసి గ్రామ స్థాయిలో parallel power centers క్రియేట్ చేశారు. దానివల్ల ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అధికారాలు, లేని అధికారాలు అన్ని చెలాయిస్తూ, సర్వంచులను, ఎంపిటిసిలను కూడా పక్కన పెట్టి ఎం.పి.డి.బి, తహాళీల్లారు కార్యాలయాల్లో ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి వాళ్ళ ఇష్టానుసారం వ్యవహారిస్తున్నారు. అనలు వ్యవస్థ దెబ్బిలే విధంగా జన్మభూమి కమిటీలు ప్రవర్తిస్తున్నాయి. కాబట్టి, వాటిని మంత్రిగారు ఒకసారి పరిశీలించి జన్మభూమి కమిటీలను అబాల్షిట్ చేస్తే చాలా మంచిది. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలోనే ఇప్పటికే ఎంపిటిసిలు, సర్వంచులు ఎక్కువ మందే ఉన్నారు. వారికి తగినంత పనిని అలాట్ చేశారు. They are accountable to the people, but, Janmabhoomi people are not accountable to the people. వాళ్ళకు అధికారాలు ఇచ్చి నాలాంటి వాళ్ళ ఎవరైనా వెళ్లి ఈ పని కావాలని అడిగితే ఆ పనులు జరగడం లేదు. నేను ఏదైనా పని గురించి లెటర్ ఇస్తే మీ లెటర్ కాదండీ జన్మభూమి కమిటీ వాళ్ళ లెటర్ తీసుకురమ్మని అడుగుతున్నారు. ఎంపిడిటిలకు కూడా రూలింగ్ పార్ట్ తరఫున కూర్చుని డబ్బులు సంపాదించుకునే పోస్టలు కావాలే గానీ, వారు ఏ మాత్రం రూలు ప్రకారం ప్రవర్తించడం లేదు. This is very serious thing. ఏ పార్ట్ వారు అధికారంలో ఉన్న ఇదే పరిస్థితిలో ఉంటే మన వ్యవస్థలను మనమే నాశనం చేసుకున్న వాళ్ళమవుతాము.

శ్రీ మేకా శేషు బాబు (స్థానికసంఘులు – పశ్చిమగోదావరి) : సార్, జన్మభూమి కమిటీల వల్ల అక్కడున్న సర్వంచులు, ఎంపిటిసి సభ్యులు అందరూ కూడా ఇబ్బంది పడుతున్న పరిస్థితి వాస్తవం. గ్రామ సర్వంచేకి పెస్టన్ విషయంలో గానీ, లోస్టు విషయంలో అర్థత గల వారికి ఇప్పించలేని పరిస్థితి

ఉన్నది. వాటన్నింటికీ సర్వంచోపాటు జన్మభూమి కమిటీలకు సంబంధించిన వారి సంతకం కూడా తీసుకుంటున్నారంటే స్థానిక సంస్థల ప్రతినిధులను ఏ విధంగా అవమానపరుస్తున్నారనే పరిష్కారి అర్థమపుతున్నది. స్థానిక సంస్థల ప్రజాప్రతినిధులకు విస్తృతమైన అధికారాలున్నాయి. వాటన్నింటినీ నిర్వీర్యం చేసే విధంగా, వారి హక్కులను భంగపరచే విధంగా ఉంటున్నది. తెలుగుదేశం పౌర్ణకి చెందిన సర్వంచులు, ఎంపిటిసిలు కూడా బాధ పదుతున్న పరిష్కారి నెలకొని ఉన్నదనే విషయాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రాజ్యంగంలో పొందుపరచిన వాటిని అమలు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వాల మీద ఉన్నది. కాబట్టి, స్థానిక సంస్థల ప్రజాప్రతినిధుల గౌరవాన్ని పెంపాందించే విధంగా ఉండేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (పట్టబ్రదుల నియోజకవర్గం - ప్రకాశం, నెల్లారు, చిత్తూరు): అధ్యక్షా, జన్మభూమి కమిటీలో ఉన్నవాళ్లు కొంతమంది న్యాయం చేస్తున్నారు. కానీ, మెజారిటీ సభ్యులు అర్పుతేన వారికి పెస్టన్లు రానివ్వకుండా, ప్రభుత్వ లోన్లు రాకుండా అడ్డుపడుతున్నారు. జన్మభూమి కమిటీలు కొంతవరకూ పక్షపాతంగా వ్యవహారిస్తున్నాయి. దీనిపై దర్శాత్మక చేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా మంత్రివర్యులను కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ అంగర రామ మోహన్ (స్థానికసంస్థలు - పశ్చిమగోదావరి): అధ్యక్షా, అసలు ఈ జన్మభూమి కమిటీలను డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డిగారే తీసుకువచ్చారు.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి : మీరు రద్దు చేస్తే సరిపోతుంది కదా.

శ్రీ అంగర రామ మోహన్ : జన్మభూమి కమిటీల వాళ్లు పెస్టన్లను మిగతా ప్రభుత్వ రాయితీలను అర్పుతేన వారికి ఇస్తున్నారు.

శ్రీ సి.పాచ. అయ్యన్న పాత్రుడు : అధ్యక్షా, ఉపాధిహారీ పనులు జన్మభూమి కమిటీల ద్వారా సెలక్ష్యు చేస్తున్నారనేది గౌరవసభ్యులు వేసిన ప్రశ్న. అయితే ఉపాధి హారీ పనులకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఒక కమిటీ ఉన్నది. దానికి, జన్మభూమి కమిటీలకు సంబంధం లేదు. గ్రామాలలో ఏన్ పనులు జరుగుతున్నాయనేది ప్రజల సమక్షంలో, ప్రజాప్రతినిధులతో చర్చించిన తరువాత అవసరమైన పనులను తీసుకుని వాటిని శాంక్షేపించి చేయడం జరుగుతుంది. దానికి, జన్మభూమి కమిటీలకు సంబంధం లేదు.

అయితే, గౌరవ సభ్యుల ఉద్దేశమేమిటంటే, అందులో కూడా జన్మభూమి కమిటీ సభ్యులు ఇన్వాల్ఫ్ అవుతున్నారు, రాజకీయాలు చేస్తున్నారు, అర్పలు కానీ వారికి మంజూరు చేస్తున్నారనే వారి అభియోగం. అసలు ఈ జన్మభూమి కమిటీలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడానికి కారణమేమిటంటే - గ్రామాలలో అన్ని కార్యక్రమాలను పెస్టన్లు, రేప్స్ కార్డులు, ఉపాధి హారీ పనులు పంటిని ఏని చేసినా వాటిని పర్యవేక్షించేందుకు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. జన్మభూమి కమిటీలకు కూడా సర్వంచ్ హెడ్గ్ వాడ్గా వ్యవహారిస్తారు. జన్మభూమి కమిటీలలో కూడా ఎంపిటిసిలు, జడ్పిటిసిలు, ఎంపిపిలు, ఆ గ్రామంలో ఉన్న ఎన్జిషలు అందరూ ఉంటారు. ఆయా గ్రామాలలో పనులు సక్రమంగా జరుగుతున్నాయా లేదా అనేవాటిని పర్యవేక్షించేందుకు జన్మభూమి కమిటీలను వేయడం జరిగింది. ఇవేమీ కొత్తని కాదు అధ్యక్షా. కాంగ్రెస్ పౌర్ణ హాయాంలో కూడా ఇందిరమ్మ కమిటీలనే పేరుతో పర్యవేక్షణ జరిగేని. ఎక్కడా అన్యాయాలు జరగకుండా, అర్పలు ఎవరు అని

పరిశీలించడం కోసం ఈ కమిటీలు ఏర్పడ్డాయి. ఎక్కడైనా ఒకరిద్దరు తప్పు చేయవచ్చు. కాదనడం లేదు. అటువంటిని మా దృష్టికి వస్తే తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాము. స్థానిక ఎంఎల్ఎలు, ఎంఎల్సిలు కూడా పర్యవేక్షణ చేయవచ్చు.

శ్రీ ఆర్. రెడ్డపరెడ్డి : మీరు చెప్పింది బాగుంది. మీ మేసేజ్‌ని వారు తప్పగా అర్థం చేసుకున్నారేమో. అందువల్ల ఎంపిడించిలకు మీరు ఇన్ఫ్రాస్ట్రీక్స్ ఇవ్వండి సార్. మేము జన్మభూమి కమిటీ సమావేశాల్లో కూర్చుంటే అక్కడ ఉన్న ఎంపిడించే మాతో జన్మభూమి కమిటీ సభ్యుల లెటర్లు తీసుకురండి, అప్పుడు చేస్తామని అంటున్నారు. మీరు చెప్పింది అక్కడ వాళ్ల పాటిస్తే మాకు ఎటువంటి సమయ ఉండదు. కానీ, క్లైటస్టాయిలో అందుకు భిన్నంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు.

శ్రీ సి.పాచ్. అయ్యన్ పొత్రుడు : శాసనమండలి సభ్యులు, శాసనసభ సభ్యులకు జిల్లాలలో గానీ, గ్రామాలలో గానీ అభివృద్ధి కార్బూకమాలను పర్యవేక్షించే అధికారం ఎప్పుడూ ఉంటుంది. ఒకవేళ అక్కడమైనా తప్పు జరిగితే అక్కడ మీరు కామెంట్ చేయవచ్చు, వాటిని సరిదిద్దవచ్చు. లేదా మా దృష్టికి తీసుకురండి. మేము కూడా ఎంపిడించిలకు ఇన్ఫ్రాస్ట్రీక్స్ ఇస్తాము. అందులో అనుమతిస్తామీ లేదు. తప్పనిసరిగా ప్రజాప్రతినిధులను గౌరవించవలసిందే. ఏ పార్టీవారైనా గౌరవ సభ్యులను గౌరవించవలసిందే.

చిత్తురు జిల్లాలో త్రాగునీటి సమయ

ప్రశ్న నెం.9251 (12)

శ్రీ బి. నరేంకుమార్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.

గౌరవసీయులైన పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) చిత్తురు జిల్లాలో త్రాగునీటి సమయము పరిష్కరించడానికి తీసుకున్న శాశ్వత చర్యల వివరాలు ఏమిటి?

ఆ) జిల్లా ప్రజల అవసరాలను తీర్పడానికి సమ్మకమైన నీటి వనరుల వివరాలు ఏమిటి?

గౌరవసీయులైన పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు (శ్రీ సి.పాచ్. అయ్యన్ పొత్రుడు):

అ) శాశ్వత చర్యగా ప్రస్తుతమును 9839 ఏకగ్రామ పథకాలు (ఎస్విఎస్), 6 బహుళ గ్రామ పథకాలు(ఎస్విఎస్) మరియు 15698 చేతి పంపుల ద్వారా చిత్తురు జిల్లా ప్రజలకు త్రాగునీటిని సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది.

రాయలీసీమ మరియు ఇతర జిల్లాలలో నీటి కొరత ఉన్న మండలాల్లో త్రాగునీటి కొరతను తీర్పడానికి ఎపిబి క్రింద రూ. 4500.00 కోట్ల నిలువగల త్రాగునీటి ప్రతిపాదనలను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడమయింది. పై ప్రతిపాదిత మొత్తంలో నుండి త్రాగునీటి కొరతను తీర్పడానికి చిత్తురు జిల్లా కోసం రూ.1130.00 కోట్లను ప్రతిపాదించడమైనది.

ఆ) చిత్రారు జిల్లాలో ప్రజల అవసరాలు తీర్మానికి జెరికోన రిజర్వాయరు, గార్డేయ నది, సత్యసాయి తెలుగు గంగ కాలువ, అరనియర్ రిజర్వాయరు, పాపాగ్ని నది నమ్మకమైన వసరులుగా ఉన్నాయి.

శ్రీ బి. నరేష్కుమార్ రెడ్డి (స్థానికసంఘాలు - చిత్రారు): సార్, నేను అడిగిన ప్రశ్నలో శాశ్వత చర్యలేమటి అని ఉంటే, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానంలో చేతి పంపుల ద్వారా ఎన్నివీన్ బహుళ గ్రామ పథకాల ద్వారా నీటిని ఇచ్చామని చెప్పారు. చిత్రారు జిల్లాలో పశ్చిమ ప్రాంతాలలో అనంతపురం కంటే అధ్యాన్యంగా వర్షపాతం ఉన్నది. జిల్లా మొత్తం చూసుకుంటే తూర్పు ప్రాంతాలలో వర్షపాతం ఎక్కువ ఉంటుంది కాబట్టి సగటున వర్షపాతం బాగానే ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. మావైపు మరో దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి ఏమిటంటే, మా ప్రాంతం **highest altitude** లో ఉన్నది. **Perennial source** మాకు లేదు. ఈ రోజు ప్రభుత్వం హాచెవెన్సెన్ ద్వారా త్రాగునీటి అవసరాలకు గాను, 1.2 టీఎంసిల నీటిని అలకేట్ చేస్తుందనే సమాచారం ఉన్నది. అయితే, హాచెవెన్సెన్ ద్వారా ఏ విధంగా సరఫరా చేస్తారు? మా ప్రాంతాలలో 1200 అడుగులు బోర్లు వేసినా నీళ్లు వస్తాయని గ్యారంటీ లేదు. 80 శాతం బోర్లు ఫెయిల్ అవుతున్నాయి. ఫోర్మెంట్, మిగతా కెమికల్స్ ఎక్కువ ఉంటాయి కాబట్టి అని అంత ఉపయోగకరం కావు. త్రాగునీటికి ఎంత అలాట్ చేశారు? ఆ అలకేషన్ కొరకు కనెక్టివీటీ ఏ విధంగా పెట్టారు?

డి.10.20

ఎందుకంటే, గతంలో ఇంతకుముందు కండలేరు ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఒక జి.బి.ము జారీచేయడం జరిగింది. త్రాగునీటి కోసం 5 టి.ఎమ్.సి.లు, ఇండప్లియల్ పర్సన్ కోసం 1.7 టి.ఎమ్.సి.లు మొత్తం 6.7 టి.ఎమ్.సి.ల నీటిని ఇవ్వడం కోసం పనులు ప్రారంభించే సమయంలో నేడు పరిస్థితులు మారిపోయాయి కాబట్టి పట్టిస్తిను ద్వారా నీళ్లిస్తాము, హాచె.ఎన్.ఎస్.ఎస్., ద్వారా నీరు వచ్చే అవకాశముందని ఆ పనులను ఆపివేయడం జరిగింది. దానినే ప్రయారిటీగా తీసుకుని త్రాగునీటిని హాచె.ఎన్.ఎస్.ఎస్., లేక గాలేరు- నగరి ప్రాజెక్టు ద్వారా ఇవ్వడం కోసం నిధులను వెంటనే జారీచేయవలసిందిగా నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్.రెడ్డపరెడ్డి: అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న కుప్పం వచ్చినపుడు డిసెంబర్, 2016 నాటికి హాచె.ఎన్.ఎస్.ఎస్. ద్వారా నీళ్లు వస్తాయని చెప్పారు. ప్రజలు చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నారు. ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రి గారి నుంచి ఆ మాట వచ్చింది కాబట్టి ప్రజలు నిజంగా చాలా అనందంగా ఉన్నారు. Whether that date stands or it keeps on postponing?

రెండవది, కండలేరు ప్రాజెక్టులో పైపులైన్ ద్వారా western partsకు నీటిని సరఫరా చేయడమే **that is the only solution.** ఏకారణాల వల్ల ఆ విషయంలో డ్రాపయ్యారు? ఎందుకంటే, సుమారు రూ.6,000 కోట్ల నుంచి రూ.7,000 కోట్లతో ఆ ప్రతిపాదన సైంటిఫిక్ గా ఉంది, implementable అని శ్రీ కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో ఆలోచించి పెట్టారు. దానిని ఈ ప్రభుత్వం డ్రాప్ చేశారు. కనీసం ఈ కారణాల వల్ల డ్రాప్ చేసినట్లుగా మాకు తెలియజేస్తే మేము సంతోషిస్తాము.

శ్రీ సి.పోచ్.ఆయ్యన్నపాత్రుడు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఏమిటంటే, ప్రస్తుతం ఏ సోర్సెన్ ద్వారా మేము సరఫరా చేస్తున్నామనే విషయం చెప్పడం జరిగింది. రెండవది, వారు చెప్పింది వాస్తవం, చిత్తారు జిల్లాలో లేదా రాయలీసీమలో బోర్లు వేయాలన్నా 1500 అడుగుల లోతుకు వెళ్లినా నీరు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. దానిలో కూడా నాణ్యత కలిగిన నీరు కూడా రాని పరిస్థితిని మనం చూశాము. మొన్నునే సుమారు 140 గ్రామాలకు నీటిని రవాణా చేసిన పరిస్థితిని కూడా మనం చూశాము. అయితే, వీటన్నింటినీ శాశ్వత ప్రాతిపదికన పరిషురించాలంటే ఒక నూతన పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరముంది. దీనికోసం ప్రభుత్వం ఆలోచించి దానికి ఎస్టిమేట్లను కూడా తయారుచేయడం జరిగింది. నేడు చిత్తారు జిల్లాలో మంచినిటి సమస్య లేకుండా చేయాలంటే కొన్ని రిజర్వ్యాయర్లు ఉన్నాయి. జెరికోన రిజర్వ్యాయరు, గార్డేయ నది, సత్యనాయ తెలుగుగంగ కాలువ, అరనియర్ రిజర్వ్యాయరు, పాపాగ్ని నది మొదలైన వాటన్నింటినీ కూడా ఉపయోగించుకుని చిత్తారు జిల్లాకు నీటిని సరఫరా చేయాలనే నిర్ణయాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకోవడం జరిగింది. దీనికోసం ప్రభుత్వం ఎస్టిమేట్లను తయారుచేసి సుమారు రూ.1130 కోట్లు ఖర్చువుతుందని ఒక అంచనా వేయడం జరిగింది. దానికి ప్రభుత్వం ఆర్థికశాఖ ద్వారా మంజూరుచేయడం కూడా జరిగింది. త్వరలోనే కేంద్రప్రభుత్వంతో కూడా చర్చలు జరిపి ఆ పథకం మంజూరైన తర్వాత చిత్తారు జిల్లాకు శాశ్వతంగా మంచినిటి సమస్య లేకుండా చేయడం జరుగుతుందని, ప్రభుత్వం దీనికోసం రూ.1130 కోట్లతో ఒక నూతన పథకాన్ని సిద్ధంచేయడం జరిగిందని తమరిద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి.చంగల్రాయుడు (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, 14 వ పైనాన్ కమీషన్లో సి.పి.డబ్బు. పథకాలను నిర్వహించడానికి జిల్లాలో ఇబ్బందులను ఎదురొందున్నారు. జిల్లాపరిషత్తులకు, మండల పరిషత్తులకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వలేదు. మీకు తెలుసు, ఒకటిన్నర సంవత్సరం నుంచి ఓ అండ్ ఎమ్ చెల్లింపులన్నీ చేయకుండా అలాగే పెట్టుకుని ఉన్నారు. వాటిని ఆదుకోవడానికి మనం ఏదైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నామా? 13 వ పైనాన్ కమీషన్ నిధుల్లో జిల్లాపరిషత్తు కు మరియు మండలపరిషత్తుకు కూడా నిధులివ్వడం జరిగింది. 14వ పైనాన్ కమీషన్లో అలా చేయలేదు. దానివల్ల సి.పి.డబ్బు. పథకాలన్నీ నిర్వహించడం చాలా కష్టంగా ఉంది.

మరొక విషయం, నీటి రవాణా బిల్లులన్నీ అనంతపురం, చిత్తారు మరియు కడవ జిల్లాల్లో పెండింగ్లో ఉన్నాయి. ఆ బిల్లులు ఈ సంవత్సరం కాదు, గత సంవత్సరం మార్చి నెలకు సంబంధించినవి. వాటి గురించి త్వరితగతిన ఏదైనా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ సి.పోచ్.ఆయ్యన్నపాత్రుడు: అధ్యక్షా, 13వ పైనాన్ కమీషన్ నిధుల్లో జిల్లాపరిషత్తుకు కొంత వాటా, మండలాలకు కొంత వాటా, మిగిలిన వాటాను పంచాయితీలకు పంపించేవాళ్లం. అయితే, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఈ మధ్యనే తీసుకున్న నిర్ణయం వల్ల 14వ పైనాన్ కమీషన్ నిధులు డైరెక్టరుగా పంచాయితీలకు వెళ్లే పరిస్థితి వచ్చింది. దానివల్ల గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు వాటర్ స్ట్రోముల నిర్వహణ గానీ, జీతాలకు గానీ ఇబ్బందులు వచ్చాయి. అయితే, ఆ డిపార్ట్మెంటు కార్యదర్శి, మేము గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారితో మాటల్లాడి ఈ సంవత్సరం నిర్వహణ ఖర్చులకు, వారి జీతాలకు ఇబ్బందులు లేకుండా కొంత మొత్తాన్ని జిల్లాపరిషత్తుకు కేటాయిస్తున్నాము. ఆ సమస్య ఈ సంవత్సరం ఉండదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

రెండవది, గత సంవత్సరం తీవ్ర కరవు పరిస్థితులు రావడం అందరికీ తెలుసు. ఎక్కువ గ్రామాలకు నీటిని రవాణా చేయడం జరిగింది. కొన్ని బిల్లులు కూడా పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. వాటిని త్వరలోనే చెల్లించడం జరుగుతుందని తమరిద్వారా సభ్యులకు మహిచేస్తున్నాము.

శ్రీ పీరుకట్ల విశ్వప్రసాదరావు (సాధికసంస్థలు-శ్రీకాకుళం): అధ్యక్షా, 2013–14 సంవత్సరంలో ఫేజ్-1 క్రింద బోర్డును మంజూరుచేయడం జరిగింది. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి నుమారు 140 బోర్డును గ్రామాల్లో వేయడం జరిగింది. ఫేజ్-2 క్రింద ఓవర్‌పోడ్ ట్యాంకులు గానీ, పైపులైన్లు గానీ మంజూరుచేయడం లేదు. మంచినీటి సమయ ఎక్కువగా ఉన్నది కాబట్టి బోర్డు వేసిన చోట త్వరితగతిన ఓవర్‌పోడ్ ట్యాంకులు మరియు పైపులైన్లు వేసి ప్రజలకు నీటిని సరఫరా చేయవలసిందిగా నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

శ్రీ సి.పాచ.అయ్యన్నపాత్రుడు: అధ్యక్షా, ఇటువంటి కార్యక్రమాలన్నీ చేయడం కోసం జిల్లా కలెక్టరు వద్ద వెనుకబడిన జిల్లాకు సంబంధించిన గ్రాంటు కూడా ఉంది. బోర్డు, పైపులైన్లు లేదా ఇతర చిన్న పనుల కోసం ఆ గ్రాంటు నుంచి నిధులను విడుదల చేయాలని జిల్లా కలెక్టర్కు ఆదేశాలను జారీచేయడం జరిగింది.

గిరిజన ఉపాధ్యాయుల సర్వీసుల క్రమబద్ధికరణ

ప్రశ్న నెం . 9349 (13)

శ్రీమతి గుమ్మిడి సంధ్యారాణి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవనీయులైన గిరిజన సంక్షేమశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) గిరిజన ప్రాంతాలలో పనిచేస్తున్న టీఎస్ & బి.ఎడ్. గిరిజన ఉపాధ్యాయుల సర్వీసులను క్రమబద్ధికరించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా ?
- ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ రావెల కిషోర్ బాబు)

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీమతి గుమ్మిడి సంధ్యారాణి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, గిరిజన ఆశమ పారశాలలు, రెసిడెన్షనల్ పారశాలలు లేదా గురుకుల పారశాలల్లో కాంట్రాక్ట్ పథ్థతిలో ఉపాధ్యాయులుగా టి.టి.సి. మరియు బి.ఎడ్. పూర్తిచేసిన వారిని మాత్రమే తీసుకుంటున్నారు. వారిలో చాలామంది ఒక సంవత్సరం నుంచి 14 సంవత్సరాల వరకూ సర్వీసును పూర్తిచేసి ఉన్నారు. నేను గతంలో కూడా మంత్రిగారిని దీనికోసం అడగడం జరిగింది. ప్రభుత్వ పారశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఏ రెగ్యులర్ ఉపాధ్యాయుల కంటే వారు తక్కువేమీ కాదు. వారు పనిచేసే పారశాలల్లో హస్టల్ కూడా ఉంటుంది కాబట్టి ఉదయం 8 గంటల నుంచి రాత్రి వరకూ వారు ఆ పారశాలల్లో

పనిచేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా, గత మూడు, నాలుగు నెలల నుంచి గిరిజన పారశాలల్లో కోద్దిమంది విద్యార్థులు మరణించడం జరిగింది కాబట్టి వారికి రాత్రిపూట కూడా డ్యూటీని వేయడం జరుగుతోంది. అదే కాంటూక్కు పద్ధతిలో పనిచేస్తోన్న బి.సి. లేదా ఎస్సి పారశాలల్లో పనిచేసే కాంటూక్కు ఉపాధ్యాయులకు సుమారు రూ.16,000 నుంచి రూ.18,000 జీతాన్ని ఇవ్వడం జరుగుతోంది. కనీ, గిరిజన పారశాలల్లో పనిచేస్తోన్న కాంటూక్కు టీచర్లకు కేవలం రూ.5,000 నుంచి రూ. 7,000 మాత్రమే జీతంగా చెల్లించడం జరుగుతోంది. జీతం విషయంలో కూడా వారికి సఫ్ట్‌మై జరుగుతోంది. సర్వీసు విషయంలో కూడా బి.ఎస్. మరియు టీచర్ ట్రైనింగ్ కోర్సు పూర్తిచేసినా వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయడం లేదు. వారు ఎన్ని ఇబ్బందులు ఎదురొచ్చటున్న ప్రభుత్వ పారశాలలకు చాలా సర్వీసు చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు ఈ ప్రతిపాదన లేదు, ఉత్సవమే కాదు అని అనడం చాలా విచారకరమైన విషయం. 23 లేదా 24 సంవత్సరాల వయస్సులో వారు కాంటూక్కు ఉపాధ్యాయునిగా చేరిన తర్వాత 14 సంవత్సరాల సర్వీసును పూర్తిచేసినట్లయితే సుమారు 40 సంవత్సరాల వయస్సులో వారికి బయట ఎలా పర్మిసింట్ ఉద్యోగం వస్తుంది? కాబట్టి ఆ కాంటూక్కు ఉపాధ్యాయులను రెగ్యులరైజ్ చేయడం కోసం కన్నిడడ్ చేయాలని తమరిద్యారా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం -ప్రకాశం, నెల్లూరు, చిత్తూరు): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు చాలా కఠినమైన సమాధానం చెప్పారు. ఒహుశః ఒక కఠినమైన వాస్తవాన్ని ఆయన చెప్పారేమో! ఈ అంశం గతంలో కూడా ప్రస్తావనకు వచ్చింది. అప్పుడు మంత్రిగారు ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పలేదు. దానిని పరిశీలిస్తామనే సమాధానం చెప్పారు. దానిపై ఒక హమీ కూడా ఉంది. అది హమీల కమిటీ సమావేశంలో కూడా చర్చకు వస్తూ ఉంది. ఆ హమీని తిరగేసి ఇచ్చేది లేదని ఒక కొత్త హమీని ఇచ్చారు. అది ప్రతికూల హమీ. అది ఎలా కరెక్ష సార్? ప్రస్తుతం గిరిజన సంక్షేమం మరియు సాంఘిక సంక్షేమంలో ఏనీ జరుగుతున్నదంటే, జిల్లాపరిపత్ర మరియు మునిసిపల్ పారశాలల్లో ఉన్న ఉపాధ్యాయులను ఆశమ పారశాలలనే పేరుతో గిరిజన పారశాలలకు, సాంఘిక సంక్షేమ పారశాలలకు పంపించడం జరుగుతోంది. దాదాపు 3.23 లక్షలమందిని ఆవిధంగా పంపిస్తున్నారు. వీరందరూ వెళ్లే పారశాలలు ఏవిధంగా ఉంటున్నాయంటే, అక్కడ పార్ట్‌టైమ్, కాంటూక్కు, బోట్సోర్సింగ్సు, గెస్ట్ లాంటి సకల నామధేయాలతో ఉండే ఉద్యోగులతో ఆ పారశాలలను నడిపిస్తున్నారు. అసలు, ఇది ప్రభుత్వ పాలసీయేనా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను.

ఉ. 10.30

రెగ్యులర్ ఉపాధ్యాయులు ఉన్నచోట చదువురాదు, పార్ట్‌టైమ్ ఉపాధ్యాయులు ఉన్నచోటే చదువు వస్తుంది కాబట్టి అలాంటి వ్యవస్థ మాకు కావాలనుకుని గిరిజన సంక్షేమంలోనూ, సాంఘిక సంక్షేమంలోనూ అమలుపరచాలనే విధానపరమైన నిర్ణయమేడైనా మీ ప్రభుత్వం తీసుకుండా అని నేను అడుగుతున్నాను.

ఈమధ్య పార్ట్‌టైమ్ టీచర్లతోనే నిర్వహించే ఒక పారశాలలో మంచి సులితాలు వచ్చాయని ఆ పారశాల ప్రిన్సిపాల్కు గజారోహణకు తక్కువ కానటువంటి సన్మానాన్ని చేశారు. అంటే ఇలాంటి వాళ్ళతోనే చదువు చెప్పించడం గోప్త విషయమనే ఉధేశంతో ఆ విధంగా చేసి ఉంటే అది చాలా బాధాకరమైన విషయం. మీరు మంచి చదువు కావాలనుకున్న తరువాత దయచేసి మంచి

ఉపాధ్యాయులు అక్కడికి రావాలంటే మీరు రెగ్యులర్ స్కూల్ ఇవ్వండి. అప్పుడు పోటీ ఉంటుంది. మంచి ఉపాధ్యాయులు వస్తారు. మంచి చదువు వస్తుంది. ఉపాధ్యాయులేమో బలహినులుగా ఉండాలి. విద్యార్థులేమో బలవంతులుగా ఉండాలనే వైవిధ్యం నాకు అర్థం కావడంలేదు.

ఈ పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయులమీద భయంకరమైన నియంత్రుత్వం కూడా తాండవిస్తోంది. ఎందుకని ఆ కార్యదర్శిగారు అంత ఉత్సాహంగా ఉన్నారో మాక్టెతే తెలియదు కానీ 20, 25 సంవత్సరాల సర్వీసు ఉన్న ఉపాధ్యాయులను చిన్న చిన్న కారణాలతో డిస్క్యూన్ చేసి పెస్సన్ కూడా రాకుండా చేశారు. ఇది ఎంతవరకు సమంజసం? మీరు మంచి పాఠశాలలు కట్టడాన్ని మేము ఆహ్వానిస్తున్నాము, అలాగే వాటిమీద నాకు చాలా గౌరవముంది. కానీ, ఆ పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల మీద మీ వైఖరి మాత్రం గందరగోళపరిచే పరిస్థితి వస్తోంది. ఆ పాఠశాలల్లోని ఉపాధ్యాయుల ప్రజ్ఞన రాబోయే నెలల్లో మేము ఒక పెద్ద ఉద్యమాన్ని తీసుకురావాలని కూడా అనుకుంటున్నాము. మీరు దయచేసి కార్యదర్శిగారితో మాట్లాడండి. ఆ ఉపాధ్యాయులను అంత నియంత్రుత్వంగా చూడకండి. వారిని గౌరవప్రదంగా చూడండి. విద్య అనేది ప్రజాస్వామ్యానికి పునాదిగా ఉంటుంది. మీరు నియంత్రుత్వంతో ప్రజాస్వామ్యానికి ఇబ్బంది కలిగిస్తున్నారు. ఇది చాలా బాధాకరంగా ఉంది. కేవలం మూడు నెలల్లో 9 మందిని డిస్క్యూన్ చేశారు. 25 మందిని సస్పెండ్ చేశారు. 29 మందిని జోనల్ ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేశారు. ఇంకా రకరకాలైన వేదింపులకు గురవుతున్నవారి సంఖ్య అయితే లెక్కనేలేదు. ఎందుకండీ ఈ రకమైన పాఠశాలలు పెడతారు మీరు? వీళ్ళను చూసి పిల్లలు ఏమనుకోవాలి? ఇది చాలా సీరియస్ అయిన అంశం. We are going to take up a big agitation also. అదికూడా మీ సమక్షంలోనే మంత్రిగారికి చెప్పదలచుకున్నాము.

గతంలో అయిదు సంవత్సరాల సర్వీసు పూర్తిచేసిన కాంట్రాక్ట్ ఉపాధ్యాయులను క్రమబద్ధికరించే వాళ్ళు. ఇప్పుడు మీరు కూడా ఆ విధంగా చేయండి. వాళ్ళందరూ పూర్తిగా అర్థాలైన వాళ్ళు. నిరుపేదలు, గిరిజనులు, ఎన్నో తంటాలుపడి వచ్చారు. వాళ్ళను గౌరవంగా చూడండి. మంచి జీతాలు వాళ్ళకిచ్చి విద్యార్థులకు మంచి చదువు చెప్పించండి. అంతేతప్ప బలహినమైన ఉపాధ్యాయులతో బలమైన విద్య వస్తుందనే సిద్ధాంతానికి మీరు రూపకల్పన చేస్తే నాకు చాలా సప్పం వస్తుంది.

శ్రీ రాము సూర్యరావు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - తుర్పు, పశ్చిమగోదావరి): అధ్యక్షా, మంచి ఉపాధ్యాయులైతే మంచిగా పాతాలు చెప్పడానికి అవకాశముంటుంది. వాళ్ళని ఏడిపించడమనేది ఈ సమాజానికి మంచిది కాదు. ముఖ్యమంత్రి గారి స్వందన బాగానే ఉంది. కానీ, అధికారులు ఇలా ఏడిపించడం గురించి అవసరమైతే మంత్రిగారి సహకారంతో ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్ళి ఈ సమస్య పరిష్కారించమని మీద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: చెప్పిందే చెప్పున్నారు.

శ్రీ బి.చంగల్రోయుడు: సార్, దీనిమీద పెద్ద హామీ ఇచ్చి ఉన్నారు.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: చెప్పిందే చెప్పున్నారు. కొత్తగా చేస్తే ఏముంది?

డా. బచల పుల్లయ్య (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం -కడవ, అనంతపురం, కర్నాలు): అధ్యక్షా, నేను మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే కాంట్రాక్ట్ ఉపాధ్యాయుల్ని క్రమబద్ధికరించాలనే అంశంమీద ప్రభుత్వంవారు నలుగురు మంత్రులతో కలిసి ఒక జీ.ఓ విడుదల చేశారు. జీ.ఓ వచ్చినప్పటినుంచి ఒక నెలలోపల ప్రభుత్వానికి నివేదిక సమర్పించమని జీ.ఓలో పొందుపరిచారు. కానీ మంత్రిగారి సమాధానంలో అలాంటి ప్రస్తావన ఏదీ లేదు. అయితే దానిని రెగ్యులర్ చేయడానికి మాత్రం ఒక జీ.ఓ విడుదలచేశారు. అది వాస్తవమా కాదా తెలియజేయమని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా పి.ఆర్.సికూడా అందరికీ అమలు చేశారు. గురుకుల పారశాలలు, రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలు, గిరిజన పారశాలలకు మాత్రం ప్రతిపాదనలు జరుగుతున్నాయన్నారు. కానీ మాకు తెలిసిన సమాచారం ప్రకారం రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలకు మాత్రమే పి.ఆర్.సి అమలుచేసి మిగిలిన వాళ్ళకు అమలుచేయకుండా ఉండడానికి అవకాశం ఉండని తెలిసింది. కాబట్టి గురుకుల పారశాలలకు, గిరిజనపారశాలలకు కూడా పి.ఆర్.సి అమలుచేయాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి.చంగల్రాయుడు: అధ్యక్షా, నోరులేని గిరిజనుల గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాము కదా సార్. ఎంత సమయమిచ్చినా దీనికి తప్పులేదు సార్. The literacy among Girijans is very less. The literacy among Girijan women is very very less. దీనిని బలపరచేదానికి మనం చర్యలు తీసుకోవాలంటే 2014లోనే మంత్రిగారు కొత్తగా పదవి చేపట్టిన సందర్భంలోనే మంచి మాట చెప్పారు. అప్పుడు పరిషోరం కనుగొన్నారని సంతోషించాము. ఆ ఉపాధ్యాయులకు కనీస వేతనాలనైనా ఇవ్వాల్సిన అవసరం లేదా సార్? మీరు మంత్రిగా చాలా అనుభవం ఉన్నవారు. కేంద్రంలోకూడా పి.ఎగా పనిచేశారు. మా దగ్గర మూడువేలమంది విద్యార్థులుంటే 11 మంది ఉపాధ్యాయులున్నారు. వారు నెలకు రూ.4000 వేతనంతోనే పనిచేస్తున్నారు. మీరు ఇవ్వకపోయినా ఫరవాలేదు వచ్చి చూడమని చెప్పాను. కడపజిల్లా ఇంచార్లీగా ఉన్నప్పుడు కూడా వారు అడుగుపెట్టలేదు. అక్కడ పనిచేస్తున్నవాళ్ళని క్రమబద్ధికరించడానికి మీకొచ్చిన కష్టమేంటి? రూ.4000తో ఎలా నడుపుతారు అక్కడ?

శ్రీ రావెల కిశోర్బాబు: అధ్యక్షా, గిరిజన సంక్షేమశాఖలో 1510 మంది సిఅర్టిలు ఉన్నారు. వారిలో 646 మంది ఇంటర్వీడియట్ చదివి టీటీసి చదివినవాళ్ళే. 864 మంది బిఇడి చదివినవాళ్ళన్నారు. వాళ్ళని స్కూల్ అసిస్టెంట్లు అంటాము. ముందు వీరి వేతనాలను గురించి మాట్లాడతాను. వీరికి సంబంధించి గత సమావేశాల్లో శాసనపరిషత్తు సభలో హామీ ఇచ్చినమాట వాస్తవమే. అయితే ప్రస్తుతం వారి వేతనం రూ.5500 ఉంది. ఈ వేతనాన్ని పెంచడానికి ఆర్థికశాఖకు ప్రతిపాదనలు పంపించాము. ఆర్థికశాఖలో పైలుమీద ఒక ఒపీనియన్ ఇచ్చారు. ప్రస్తుతం అర్థత కలిగిన ఈ స్థాయి అపుటసోర్సింగ్ ఉద్యోగులకు రూ.12,000 వేతనం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ ఉపాధ్యాయులను కూడా అపుటసోర్సింగ్ ఉద్యోగులుగా ట్రీటచ్చేస్తాయి, వారికి రూ.12000 వేతనం పస్తుందని ఆర్థికశాఖవారు పేరొచ్చారు. మరొకపక్క గ్రావ్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్కు ఈ ఉపాధ్యాయుల వేతనాల పెంపుదల గురించి పంపించారు. అది కూడా పరిశీలనలో ఉంది. త్వరలోనే వీరియొక్క వేతనాలు పెంచుతామని మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా క్రమబద్ధికరణకు సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అన్ని ప్రభుత్వ శాఖల్లో కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులున్నారు. వీరందర్నీ క్రమబద్ధికరించడానికి, ఏ విధంగా చేయాలి, ఎవరికి చేయాలనే

అంశాల పరిశీలనకు కేబినెట్ సబ్ కన్ఫర్మెంట్ వేళారు. అది వారి పరిశీలనలో ఉంది. కనుక అక్కడ్చుంచి నివేదిక వచ్చిన తరువాత త్రమబద్ధీకరణ ప్రాసెన్ మొదలుపెడతాము.

డిస్ట్రిక్ట్, సస్పెన్షన్, భూన్స్ ఫర్మ్ మొదలైన అంశాల గురించి గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావించారు. తప్పకుండా వీటన్నింటినీ పునఃపరిశీలిస్తాము. ఆ కేసులన్నీ నేను ప్రత్యేకంగా మళ్ళీ ఒకసారి సమీక్షించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాను. ఉపాధ్యాయుల నియామకాలకు సంబంధించి రాబోయే సంవత్సరంలో ముందుగానే ప్రాసెన్ మొదలుపెట్టి విద్యా సంవత్సరం మొదలుకాకముందే అప్పాయింటమెంట్ ఆర్డర్ ఇచ్చే విధంగా కూడా చేస్తాము. పి.ఆర్.సికి సంబంధించి ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారి నుంచి మార్గదర్శకాలు రాగానే అమలుచేయడం జరుగుతుంది. ఏ.పి.ఆర్.జి.సికి, ఎద్యకేప్పు డిపార్ట్మెంట్లో ఉన్నటువంటి రెసిడెన్షన్యుల్ పారశాలలకు అనుమతులిచ్చినట్లు సభ్యులు చెప్పున్నారు. వాటిని పరిశీలించి మా డిపార్ట్మెంట్లోని స్టాషన్ట్ టీచర్స్ కు కూడా దానిని వర్తింపచేసే విధంగా ఆర్థికశాఖ నుండి అవసరమైన మార్గదర్శకాలు రాగానే పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

ఉ.10.40

ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు తీసుకున్న చరిత్రాత్మక నిర్ణయం ఒకటి చెప్పుదలచుకున్నాను. గిరిజనులలో అక్షరాస్యత తక్కువ ఉన్న మాట వాస్తవం. బాలికల అక్షరాస్యత చాలా తక్కువగా ఉంది. ఒక వైపు అక్షరాస్యత పెంచాలి, మరో ప్రక్క క్వాలిటీ ఎద్యకేప్పు ఇవ్వాలి, చివరిగా నీరందరికీ ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించాలి. ఈ మూడు చర్యలు కూడా ఒకదానితో మరొకటి ముడిపడి ఉన్నాయి. అందుకోసం క్వాలిటీ ఎద్యకేప్పు ఇవ్వడం కోసం మొత్తం గిరిజన శాఖలో ఉన్న హస్టల్స్ అన్నింటిని కూడా రెసిడెన్షన్యుల్ స్కూల్స్ గా మార్పడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల మేరకు ఈ రెసిడెన్షన్యుల్ స్కూల్స్ యొక్క నిర్వహణలో చాలా రిఫార్మ్ తీసుకుని వస్తున్నాము. సి.సి టీవి కెమెరాలను ఇన్స్ట్రోల్ చేసి అక్కడ జరుగుతున్న బోధనా పద్ధతులు, సౌకర్యాలను రియల్ ట్రైమ్లో గమనించే విధంగా కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్సు ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. దీని ద్వారా చాలా పరకు క్వాలిటీ ఎద్యకేప్పు వస్తుందని ఆశిస్తున్నాము.

రెండవది 22 యూర్ ట్రైనింగ్ సెంటర్స్ మొత్తం 13 జిల్లాలలో 7లక్షల ఎస్.ఎఫ్.టి విస్తీర్ణంలో భవనాలు ఉన్నాయి. ఈ భవనాలన్నింటినీ కూడా స్కూల్ డెవలప్ మెంట్ సెంటర్కు ఇవ్వడం జరిగింది. స్కూల్ డెవలప్ మెంట్ సెంటర్ ద్వారా ముప్పెవేల మంది నిరుద్యోగులైన గిరిజన యువతకు యూర్ ట్రైనింగ్ సెంటర్లో సుమారు వంద కోట్లకు పైగా నిధులు వెచ్చించి వారికి ట్రైనింగ్ ఇస్తూ, ఉద్యోగ అవకాశాలు కూడా కల్పిస్తున్నాము. పెద్దవిత్తున ట్రైబల్ వెల్సెర్లో అనేక సంస్కరణలు తీసుకుని వచ్చి వారియొక్క జీవన్శైలిని మెరుగుపరుటకు, అభివృద్ధి పరుటకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటున్నాము.

నగరి, పుత్తూరు పురపాలక సంఘాలలో ఉన్నోగులు

ప్రశ్న నెం. 9304 (14)

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమనాయుడు, ఎం.ఎల్.సి.

గౌరవనీయులైన పురపాలక పరిపాలన & పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తూరా?

- అ) నగరి మరియు పుత్తూరు మునిసిపాలిటీలలో అనేక పదవులు భాళీగా ఉన్నాయా ?
- అ) అయితే, ఆ పదవులు భర్త చేయడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి ?

గౌరవనీయులైన పురపాలక పరిపాలన & పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (డా. పి. నారాయణ) :

- అ) అవునండి.
- ఆ) నేరు నియామకం భాళీలను ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ క్రీపస్ ద్వారా భర్త చేయడానికి చర్యలను తీసుకోవడమవుతున్నది. పదోన్నత భాళీలను అర్పాలైన అభ్యర్థులతో భర్త చేయవలసిందిగా సంబంధితులకు ఆదేశాలను జారీ చేయడమయింది.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమనాయుడు (స్థానిక సంస్థలు - చిత్తూరు): అధ్యక్షా, నగరిలో మంజూరైన పోస్టలు 44 ఉంటే ప్రస్తుతం 14 మంది ఉన్నారు, 30 పోస్టలు భాళీగా ఉన్నాయి. పుత్తూరులో మంజూరైన పోస్టలు 42 ఉంటే 23 మంది ఉన్నారు. 19 పోస్టలు భాళీగా ఉన్నాయి. నగరి 2005లో 11 పంచాయితీలు కలిపి ఒక మునిపాలిటీగా చేశారు. అక్కడ 95 శాతం మంది ఎస్టీలు, బీసీలు ఉన్నారు. మునిపాలిటీ వద్దని అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకూ పన్నులు కట్టకుండా ధర్మాలు చేస్తున్నారు. అక్కడ సిబ్బంది కూడా లేరు. పని చేసేవారు లేరు. మాకు మునిపాలిటీ అవసరం లేదు, మమ్మల్ని గ్రామ పంచాయితీ క్రిందే ఉంచండి, మాపని మేము చేసుకుంటాము, నిధులు ఇచ్చినా ఇవ్వకపోయినా మా బాధలు మేమే పడుతామని అంటున్నారు. మునిపాలిటీని రద్దుచేసి గ్రామ పంచాయితీ కిందే ఉంచితే ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టం ఏం ఉంటుంది? దానిని ఢీ నోటిఫై చేస్తే వారి బాధలేవో వారు పడతారు. నిధులు రావు, సిబ్బంది ఉండరు. They are agitating since 2005, Until now they are not paying taxes and they are not going to the Municipal Office. వారికి మునిపాలిటీ రరద్దు చేయాలని కోరుతున్నారు. రెండవది రిక్రూట్మెంట్ చేస్తామంటున్నారు, రిక్రూట్మెంట్ చేసేలోపు ఇక్కడ పనులకు ఇబ్బంది లేకుండా వేరే మునిపాలిటీలలో ఎక్కువ ఉన్నవారిని ఇక్కడకు బదిలీ చేయాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. పి. నారాయణ: అధ్యక్షా, నగరిలో మంజూరైన పోస్టలు 44 ఉంటే ప్రస్తుతం 27 పోస్టలు భాళీగా ఉన్నాయి. అదేవిధంగా పుత్తూరులో మంజూరైన పోస్టలు 42 ఉంటే 18 పోస్టలు భాళీగా ఉన్నాయి. అయితే నగరిలో ఈ రోజు మనం సీనియర్ అసిస్టంట్స్ ను తీసుకుంటే 6 పోస్టలకు గాను 4 భాళీగా ఉన్నాయి, జానియర్ అసిస్టంట్స్ 8 కి గాను 5 భాళీగా ఉన్నాయి. బిల్ కలెక్టర్స్ 8 ఉంటే 4 భాళీగా ఉన్నాయి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు మొత్తం రాష్ట్రంలో ఇతర మునిపాలిటీల్లో కూడా భాళీలు ఉన్నాయి. స్టేట్ మొత్తం తీసుకుంటే ఈ రోజు 1416 పోస్టలు

ఖాళీగా ఉన్నాయి. దీనికి గల కారణం 16.05.2014 వరకు రాష్ట్ర విభజన వల్ల రిక్రూట్మెంట్‌పై బ్యాంక్ పెట్టారు. తరువాత ప్రమోపస్థుకు, రిక్రూట్మెంట్‌కు బ్యాంక్ లీఫ్ చేశారు. తరువాత ప్రమోపస్థు గురించి వర్షాట్ చేస్తూ, ఎవరైతే ప్రమోపస్థుకు అర్థులో వారిని ప్రమోట్ చేసి, తర్వాత ఏపిపియస్‌సి ద్వారా రిక్రూట్మెంట్ చేసి వీలైనంత త్వరలో నగరి, పుత్తూరుకు తగినంత సిబ్బందిని ఇస్తాము.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమునాయుడు: అధ్యక్ష, స్క్రోర్ విలేజెస్, అమృత్ విలేజెస్ అని కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఎక్కడైనా వెనుకబడిన ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేస్తారా, లేదంటే బాగా అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాన్ని ఇంకా అభివృద్ధి చేస్తారా? వెనుకబడిన ప్రాంతాలను, స్లమ్సును అభివృద్ధి పరచాలి గానీ, దశాబ్దాల త్రేతం ఏర్పడిన విశాఖపట్టం, కాకినాడ, హైదరాబాదు, విజయవాడ, తిరుపతి, వరంగల్లను స్క్రోర్ సిటీస్‌గా చేస్తారంట. చిత్తూరు జిల్లాలో కొత్తగా ఏర్పడిన 4 మునిపాలిటీలు ఎప్పుడో ఏర్పడ్డాయి. వాటిని అభివృద్ధి పరిచేది లేదు, వాటికి నిధులు రావు. ఎందుకు ఇటువంటి పాలసీలను ప్రారంభిస్తారు. ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా రోడ్లు, డ్రెనేజీ, ఇశ్లు వంటి వాటిని అభివృద్ధి చేయకుండా స్క్రోర్ సిటీస్ ను అభివృద్ధి చేస్తారంట. మునిపాలిటీల యొక్క పరిధిలో ఉన్న జనాభాని బట్టి నిధులు విడుదల చేయకుండా ఇలాంటి పాలసీల ద్వారా ప్రజలు నష్టపోతున్నారు. రెండవ అంశం మునిపాలిటీల రద్దు. నగరిలో పన్నులు విపరీతంగా వేసారు దానిని తగ్గించమంటున్నారు. అందుకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాల్సిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. పి. నారాయణ: అధ్యక్ష, ఇండియాలో 100 నగరాలను స్క్రోర్ సిటీస్‌గా అభివృద్ధి పరచడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ముఖ్యమైన ప్రాంతాలను ఎంపిక చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా మూడు నగరాలను ఎంపిక చేసారు. అమృతలో ఒక లక్ష కంటే ఎక్కువగా ఉన్న నగరాలను తీసుకున్నారు. మన రాష్ట్రంలో ఆ విధంగా 33 నగరాలు ఉన్నాయి. ఒక లక్ష కంటే తక్కువగా ఉన్న నగర పంచాయితీలున్నాయి. వాటికి ఎక్కువగా ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. వాటికి కూడా నిధులు కావాలని కేంద్ర మంత్రి వెంకయ్యనాయుడుగారిని అడగడం జరిగింది. వాటికి కూడా పాలసీలు తయారు చేసి వీలైనంత తొందరలో నిధులు సమకూరుస్తామన్నారు. ఖచ్చితంగా ఆ పాలసీలు రాగానే నిధులు విడుదల చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

పురపాలక ఉపాధ్యాయుల ప్రావిడెంట్ ఫండ్

(ప్రశ్న నెం. 9272(15))

శ్రీ ఎం.వి.విస్. శర్మ, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవనీయులైన పురపాలక పరిపాలన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) బొభ్యులి మునిపాలిటీ క్రింద పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయుల పిఎఫ్ అకోంట్లు సక్రమంగా నిర్వహించడం లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన పురపాలక పరిపాలన మరియు పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (డా. పి. నారాయణ):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ యం.వి.యన్ శర్మ: అధ్యక్షా, అకోంట్ సరిగ్గా నిర్వహించడం లేదనే విషయం వాస్తవం కాదు అని అనను. 2009వ సంవత్సరంలో 010 పొడ్ క్రింద జీతాలు ఇవ్వడం మొదలు పెట్టారు. ఇప్పటి నుండి విడివిడిగా ఉద్యోగులకు పి.ఎఫ్, జి.పి.ఎఫ్ భాతాలు తెరవాలి. ఇప్పటి వరకు ఆ డబ్బులు ఎక్కడ ఉన్నాయో, మిస్లేనియన్ భాతా తెరచి దానిలో వేస్తున్నారు. మిస్లేనియన్ భాతాలో పి.యఫ్ నిర్వహించడం సక్రమమైన పని అవుతుంది అని మున్సిపల్ మంత్రిగారు అనుకుంటున్నారా? is it proper way ? రెండవ అంశం ఏమిటంటే డి.ఎ. ఎరియర్డ్ వచ్చినప్పుడు ఎక్కడ జమ అవుతున్నాయో తెలియదు.

మూడవ అంశం ఏమిటంటే పి. ఎఫ్. అకోంట్ ప్రతి సంవత్సరం Annual Statement of P.F. సంబంధిత ఉద్యోగికి ఇవ్వాలి. అలా ఇవ్వక ఏడు సంవత్సరాలు గడిచింది. మేము సక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నామని క్రింద అధికారులు రాసి పంపిస్తే దానినే మంత్రిగారు ఇక్కడ చదువుతారు. ఎందుకండీ ఇలాంటి ప్రశ్నలన్నీ మేము వేయడం? 2009వ సంవత్సరం నుండి జరుగుతోంది. ఇప్పుడు 2016వ సంవత్సరం. ఉద్యోగులకు లోన్ పెట్టుకోవడానికి లేదు మరియు పి.ఎఫ్ కట్ అవుతుందో లేదో తెలియదు. ఇది బొభ్యలి మున్సిపాలిటీలోనే కాదు అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని అన్ని మున్సిపాలిటీలు ఇదే పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నాయి. దీనిని ఎంత కాలం భరించాలని అడుగుతున్నాను అధ్యక్షా.

ఉ.10.50

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం : అధ్యక్షా, ఇది చాలా సులభంగా పరిష్కారం అయ్యే విషయం. ఇప్పటికే ఆర్థిక శాఖ వారు దీనికి సంబంధించిన అంగీకారాన్ని కూడా తెలియజేశారు. కాకపోతే, మున్సిపాలిటీలకు సంబంధించిన ఆడిట్ జరిపి, ఆ వివరాలు తెలియజేయండని అడిగారు. నాకు తెలిసి 90 శాతం పైగా మున్సిపాలిటీలో ఆడిట్ జరిగింది. ఆర్థికశాఖ వాళ్ళ దీనికి వ్యతిరేకమేమీ కాదు. వాళ్ళ స్పష్టంగా జిపియఫ్ ఇవ్వడానికి అంగీకారం తెలియజేశారు. మంత్రిగారు, ఈ పనిని కనుక చేసినట్లయితే చరిత్రలో చాలా గొప్ప పొత్రను పోషించినటువంటి వారపుతారు. రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఈ విషయం అటూఇటు తిరుగుతూనే ఉంది. ఈ సమయ అన్ని మున్సిపాలిటీలో ఉంది. డి.ఎ వచ్చినప్పుడు పియఫ్ భాతాల్లోకి వచ్చేది జమ కావడం లేదు. నెల్లూరులోనే కాదు అన్ని చోట్ల ఈ సమయ ఉంది. పదవీ విరమణ జరిగినప్పుడో లేదా మరణించినప్పుడో పి.ఎఫ్ రావడం చాలా గగనంగా ఉంది. కమీషనర్లు వారి సాంత అకోంట్లలో వేసుకున్న పరిస్థితులు కూడా కొన్ని చోట్ల ఉన్నాయి. కాబట్టి దీనిని శాశ్వతంగా నిలిపివేసే ఏర్పాట్లు చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.వి.యన్. శర్మ : అధ్యక్షా, పి.ఎఫ్ అనేది వాళ్ల హక్కు, దానికి సంబంధించిన చట్టం కూడా ఉంది.

శ్రీ విటపు బాల సుబ్రహ్మణ్యం : అధ్యక్షా, ఈ మున్సిపల్ టీచర్లకు సంబంధించిన సర్వీసు రూల్స్ ఫైల్ అంతా పూర్తయిపోయి, ఫైనాన్స్ వాళ్ళందరూ అప్రావ్ చేసుకొని మీ దగ్గరకు వచ్చి రెండు సంవత్సరాలైంది. దాని మీద సంతకం పెట్టి ఆ సర్వీసు రూల్స్ ని బయటకు తీయండి. అదే విధంగా విద్యాశాఖకు, మున్సిపాలిటీలో పనిచేసే టీచర్లకు సంబంధమే లేకుండా పోయింది. అందువల్ల వారిచే పోస్టులు గానీ, నిధులు గానీ, వాళ్ళిచ్చే అదనపు తరగతి గదులు గానీ వీళ్లకు రావు. కొత్త పారశాలలు ప్రారంభించాలన్నా అవకాశం లేదు. కాబట్టి విద్యాశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శిని, మున్సిపాలిటీశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శిని ఇద్దరినీ ఒకచోట సమావేశ పరిచి, విద్యాశాఖకు ఉన్నటువంటి పథకాలు, అవకాశాలు మున్సిపాలిటీ వాళ్లకు కూడా ఇష్టమని చెప్పి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేయండి. అలాగే, మేము కన్నబాబు (డైరెక్టర్ ఆఫ్ మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్) వద్దకు వెళ్లి ఈ మొత్తం వివరాల గురించి దాదాపు మూడుస్వర గంటల పాటు మాట్లాడి వచ్చాము. ఆయన నిము షైలతో సహా రాశుకున్నారు. దయచేసి మీరు దాని మీద మనసు పెట్టండి. మంత్రి గారిది కూడా నెల్లారు జిల్లానే. కానీ మాకు సార్ అందుబాటులో ఉండరు. ఇక్కడైతే అందుబాటులో ఉంటారు కాబట్టి మాకు కొంచెం మాట్లాడడానికి అవకాశమివ్వండి.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : బాల సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఇది టూమచ్. మంత్రిగారు అందరి వాడని అందరూ అంటుంటే, మీరు అందని వాడని అంటున్నారు.

శ్రీ విటపు బాల సుబ్రహ్మణ్యం : అందరి వాడే సార్. నెల్లారు వాడు కాదు. మీరు కొద్దిగా దానిని టేక్స్ చేయండి సార్. It is a matter of one week for you.

డా. బచల పుల్లయ్య : అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి నేను విన్నవించేదేమంటే, మిత్రుడు చెప్పినట్లుగా, మున్సిపల్ శాఖ యాజమాన్యంలో చాలా సంవత్సరాల నుంచి కూడా పారశాలలు నడ పథడుతున్నాయి. వారికి సర్వీసు రూల్స్ ను ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరముంది. చాలా మంది ఉపాధ్యాయులు ఈ విషయంలో బాధ పడుతున్నారు. అదేవిధంగా రెండవ అంశం - ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించిన ఏ జీ.ఐ. వచ్చినా కూడా జిల్లాపరిషత్తులు, ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులు అంటున్నారే గాని మున్సిపాలిటీ ఉపాధ్యాయులని ఎక్కడా వివరించడం లేదు. మళ్ళీ మున్సిపాలిటీకి సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఒక జీ.ఐ రావాల్సిన అవసరముంది. ఆ రకంగా కాకుండా ఉపాధ్యాయులందరికీ ఒకే జీ.ఐ. వస్తే బాగుంటుందని చెప్పి, మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం- శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం): అధ్యక్షా, 2004వ సంవత్సరం తరువాత కాంట్రిబ్యూటరీ పెన్సన్ విధానంలో ఉద్యోగులు జాయిన్ అవుతున్నారు. దానిలో 10 శాతం ప్రభుత్వం, 10 శాతం ఉద్యోగి నగదుము డిపాజిట్ చేయాలి. అది కూడా వాళ్ల అక్స్‌రింట్లో ఎక్కడా జమ అవడం లేదు. పి.ఎఫ్ అక్స్‌రింట్లు లేకపోవడం వల్ల ఈ నమస్క ఎదురోతోంది. దయచేసి 010 పేట్ ఇచ్చినప్పుడు జిల్లాపరిషత్తుల్లో పియఫ్ ఏ రకంగా నడిపిస్తున్నామో, అదేవిధంగా వీరికి కూడా చేయాలి. అసలు పియఫ్ అనేది మున్సిపాలిటీకి లేదు సార్. కేవలం మున్సిపల్ క్రీపటర్లు, ఉద్యోగులు కలిసి దానిని నిర్వహిస్తున్నా

రు. అంతే తప్ప అది ఎక్కడా లేదు. దయచేసి వారికి ఆ శాకర్యాన్ని పునరుద్ధరించమని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను.

డా. పి. నారాయణ : అధ్యక్షా, బోభీలి మునిపాలిటీలో మొత్తం 101 మంది టీచర్లు ఉన్నారు. అందులో 01.09.2004 ముందు నియమించబడిన వారు 65 మంది కాగా, 01.09.2004 తర్వాత నియమించబడిన వారు 31 మంది ఉన్నారు. ఈ 31 మందికి ఈరోజు కాంట్రిబ్యూటరీ పెస్సన్ స్టీమ్ అప్పై అయి, దాని ద్వారా పెస్సన్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అంతకు ముందు నియమించబడిన 65 మందికి మాత్రం గ్రామీణ వికాస బ్యాంకు, బోభీలో నిర్వహిస్తున్నారు. దానికి సంబంధించిన వివరాలు మొత్తం నా దగ్గర ఉన్నాయి. ఆ వివరాలను సభ్యులకు పంపిస్తాము. అదేవిధంగా మిగతా సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, సర్వీసు రూల్స్ అనేది చివరి దశలో ఉన్నది. దానిని పీల్చెనంత తొందరగా పూర్తి చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. అలాగే విద్యాశాఖలో కూడా కో-ఆర్డినేట్ చేసుకొని ఆ జీ.ఓ.లు ఎప్పటికప్పుడు మునిపల్ పారశాలలకు కూడా వర్తించేలా చేస్తామని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ విటపు బాల సుబ్రహ్మణ్యం : అధ్యక్షా, జనరల్ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ క్రింద మార్గదానికి పైనాన్న డిపార్ట్మెంటుకి మునిపల్ అకౌర్ట్స్ ఆడిట్ కానందువల్ల వాళ్ల వివరాలు ఇవ్వలేదు. అది ఆగిపోయింది. ఆ వివరాలు కావాలంటే మేము ఇస్తాము.

డా. పి. నారాయణ : అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖలో దాని గురించి చర్చిస్తాము.

నీరు-చెట్టు పథకం

ప్రశ్న నెం.9357 (16)

సర్వశ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వర్లు, పిల్లి సుభావ్ చంద్రబోన్, దేవసాని చిన గోవిందరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు

గౌరవసీయులైన సాగుసీరు, ఆయకట్టు అభివృద్ధి మరియు జలవనరుల శాఖ మంత్రిగారు దయ చేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) 2014-15, 2015-16 మరియు 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరాల కొరకు నీరు-చెట్టు పథకం క్రింద విడుదలైన వివరాలు జిల్లా వారీగా తెలపండి?
- ఆ) ఈ పథకం అమలు చేయడంలో ఏవేని అవకతవకలను గుర్తించడమయిందా?
- ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

గౌరవసీయులైన సాగుసీరు ఆయకట్టు అభివృద్ధి మరియు జల వనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు)

- అ) నీరు-చెట్టు పథకం క్రింద సంవత్సరం వారీగా విడుదలైన నిధుల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

2014-15 - 0.37కోట్లు

2015-16 – 496.63కోట్లు

2016-17 – 184.75కోట్లు (02-09-2016 తేదీ నాటికి)

జిల్లా వారీగా వివరణలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ఆ) లేదండీ.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

NEERU – CHETTU- Year Wise Funds Released

Sl. No.	District	Funds released Rs. In Crores		
		2014-15	2015-16	2016-17
1.	SRIKAKULAM		21.61	20.8165
2.	VIZIANAGARAM		4.54	17.0941
3.	VISAKHAPATNAM		5.55	5.8679
4.	EAST GODAVARI		2.3	0.9419
5.	WEST GODAVARI		47.82	6.299
6.	KRISHNA	0.1571091	65.24	28.0835
7.	GUNTUR		24.19	12.8827
8.	PRAKASAM		87.24	23.1479
9.	SPSR NELLORE		71.12	8.4355
10.	YSR KADAPA	0.0860997	28.18	12.0551
11.	KURNOOL	0.0326542	10.95	18.5757
12.	ANANTHAPUR	0.0948409	28.07	28.2915
13.	CHITTOR		99.82	2.2626
	Total	0.3707039	496.63	184.7539

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వరరూ (స్థానికసంఘము - గుంటూరు): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన దానిలో అంకెలు తప్ప, మిగతాచోట్లు లేదండీ, ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు అని చాలా సులువుగా సమాధానం ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం చేపట్టిన పథకాలు చాలా ప్రతిష్టాత్మకమైనవి. అందరూ కూడా అని చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటాయని ఆశించారు. కానీ ఏ గైడ్‌లైన్స్ కూడా దీనిలో అనుసరించడం లేదనేది అందరిలో, ప్రజల్లో కూడా ఉన్న ఆలోచన. ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఎక్కువగా నిధులు వస్తున్నాయి. ఈ పనులు చేపట్టే ప్రాంతాల్లో ఎక్కువగా గ్రామ సభలు గానీ, పంచాయతీ తీర్మానం గాని లేకుండానే జరుగుతున్నాయి. వాళ్ల నేరుగానే పనులు చేస్తున్నారు. అది మీ దృష్టికి వచ్చిందా? అంతేగాకుండా, దానిలో చాలా అవకతవకలు ఉన్నాయి. రెండవది - జన్మభూమి కమిటీ. దాని తరువాత నీటి సంఘాలు. ఈ నీటి సంఘాలన్నింటిని మీరు యూనానిమస్గా పౌర్ణీకి సంబంధించిన వారికి ఇచ్చారు. గతంలో వేసిన నామినేషన్ మీద ఐదు లక్షల రూపాయల నుండి పది లక్షల రూపాయలకు పెంచారు. కోటి రూపాయలుంటే దానిని పది భాగాలు చేసి రూ.10 లక్షలు ఇస్తున్నారు. బెంచ్ మార్క్ సర్వే జరగాలి. ప్రతి పని చేసేప్పుడు బెంచి మార్క్ లెవల్స్ తీసేయాలి. ఆ లెవల్స్ ప్రకారం పని జరిగిందా లేదా అనేది చెక్ మొజర్స్‌మెంట్స్ తీయాలి. ఈ పనులేని జరగడం లేదు సార్. అదేవిధంగా ఈ మధ్య జరిగిన పనులకు సంబంధించి దాదాపు రూ.230 కోట్లు బకాయిలు ఉన్నాయనే మాట విరివిగా వినపడుతోంది, వాటి విషయం కూడా దయచేసి చెప్పవలసిందిగా మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వర రావు : అధ్యక్ష, నీరు-చెట్టు పథకం చాలా ఉన్నతమైన పథకం. ఈనాడు జూలై మాసం చివరి ప్రాంతంలో గానీ, ఆగష్ట మాసంలో గానీ వర్షపాతాలలో వచ్చిన తేడాల వల్ల రైతాంగం కొండెం ఇబ్బందులు పడే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈనాడు సుమారుగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 45,000 చెరువులలో పెద్దవిత్తున ఈ నీరు-చెట్టు పథకం ద్వారా జలసంరక్షణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. అందుకోసం వాటర్ రిసోర్స్‌న డిపార్ట్మెంటు గానీ, ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా రూరల్ డెవలప్‌మెంట్ డిపార్ట్మెంటు చేసిన పనుల వల్ల, కాలువలలోను, చెరువులలోను నిలచిన నీరు వల్ల పంట నంబీఎని కార్యక్రమం క్రింద దాదాపు 71,000 కుంటలలో త్రవ్యిన నీటి వల్ల కూడా ఈ కష్టకాలంలో నీరు ఆదుకోవడానికి అవకాశం ఉంది.

జూన్ మాసంలో దాదాపు 93 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతానికి గాను 158 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతం నమోదైంది. వాటివల్ల రైతాంగమంతా సంతోపంతో పెద్దవిత్తున వ్యవసాయ పనులను మొదలు పెట్టారు. జూలై మాసంలో 151 మి.మీ.కు గాను 121 మి.మీ.ల వర్షపాతం నమోదైంది. అంటే దగ్గర దగ్గరగా -20 శాతం తక్కువ వర్షం పడింది. దానివల్ల పాలాలలో తడి ఎక్కువగా లేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఆగష్ట మాసంలో 158 మి.మీ.లకు గాను, కేవలం 88 మి.మీ.ల వర్షం పడింది. అందవలన దాదాపు -44 శాతం లోటు వర్షపాతం నమోదైంది. ఈ సెష్టింబర్ మాసంలో కూడా ఇప్పటి వరకు 42 మి.మీ.లకు గాను కేవలం 23 మి.మీ.ల వర్షం పడింది. ఈ నెలలో దాదాపు 45 శాతం తక్కువగా ఉన్నది.

ఈ నీరు-చెట్టు పథకం కానీ, ఉపాధి హామీ పథకం కానీ అన్ని కూడా గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం గ్రామ సభల ద్వారా కానీ, అన్ని శాఖల ద్వారా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుని అన్ని కార్యక్రమాలను చేపట్టాము. అందువలనే మొన్న పంటతడి ఇచ్చే కార్యక్రమంలో కానీ, పంట నంబీఎని ద్వారా కుంటలు కానీ, చెరువులలో నీరు మొదలైనవన్నీ కూడా చాలా పెద్దవిత్తున రైతులను కాపాడినాయి. రైతులు నమ్మకంతోను, విశ్వాసంతోను దాదాపు 90 లక్షల ఎకరాలలో పంటలను పండించేందుకు ఏర్పాట్లు చేశారు. ఈ కార్యక్రమాలన్నింటిని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా స్వయంగా పర్యవేక్షించారు. అలాగే చిత్తూరు జిల్లాలోని గుమ్మినముద్రం దగ్గర చెరువులలో పనులను మొదలు పెట్టేటప్పుడు కూడా చాలామంది ధర్మలు చేసి, అడ్డంపడ్డారు. ఆ చెరువులకు నీళ్ళు రావు. అది రాయలు త్రవ్యిన చెరువులు. దాదాపు 30 సంవత్సరముల నుంచి అందులో నీళ్ళు లేవు. ఆ చెరువులో నీరు-చెట్టు కార్యక్రమం చేస్తున్నారని నేను, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ ప్రాంతాలకు వెళుతుంటే, మేము వెళ్ళకుండా చాలా మంది మాకు అడ్డం పడి, ధర్మలు కూడా చేశారు. కానీ, చిత్తూరు జిల్లాలోని గుమ్మినముద్రంలో నీరు-చెట్టు కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభం చేసిన తరువాత బ్రహ్మండంగా నీళ్ళు వచ్చాయి. ఈరోజుకి కూడా అక్కడ నీళ్ళు ఉన్నాయి. మొన్న నేను ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు కూడా చూసి వచ్చాము.

అధ్యక్ష, ఎందుకంటే ఈ కార్యక్రమాల ద్వారా వేల సంఖ్యలో పనులు జరిగాయి. క్వాలిటీ కంట్రోల్ ద్వారా, విజిలెన్స్ ఎంట్రైర్ ద్వారా, ఉపాధి హామీ ద్వారా, గౌరవ మంత్రివర్యులు చెప్పిన దాని ద్వారా అన్ని రకాలుగా జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం వలన ఈనాడు రాష్ట్రంలోని అన్ని చెరువులు కూడా జలసిరితో కళకళలాడుతున్నాయి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన నూచనలను కూడా తప్పకుండా

పరిగణనలోకి తీసుకుంటాము. గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి ఏమైనా అంశాలు వచ్చినట్లయితే, వాటిని తమకు తెలియజేస్తే తక్షణమే ప్రతిస్పందించి, అవసరమైతే ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకువెళతామని తమ ద్వారా సభకు తెలిజేస్తున్నాను. అలాగే, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన తరువాత మొట్టమొదటి మాట ఈ రాష్ట్రాన్ని కరవు రహిత రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దుతామని, నీటికి అధిక ప్రాధాన్యతను ఇవ్వాలని అన్నారు. ఈ రోజున నీరు-చెట్టు కార్బ్రూక్మం ద్వారా ఏకాభిప్రాయం కలిగిన వారు దాదాపు 36,000 మంది నీటి సంఘాల సభ్యులుగా ముందుకు వచ్చి ఈ కార్బ్రూక్మాలలో భాగస్వాములయ్యారు. అదేవిధంగా గౌరవ సభ్యులు ఏమైనా వారి దృష్టికి వచ్చిన అంశాలు చెప్పినట్లయితే, వాటిని కూడా తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా ఎక్కడైతే భూసార పరిరక్షణకు సంబంధించిన ఘరీతాలు తక్కువగా వస్తున్నాయో, అక్కడ వ్యవసాయ అధికారుల సలహాలను తీసుకోవడమే కాకుండా, వివిధ రకాల సమాచారాన్ని అంతా కోణీకరిస్తున్నాము. అలాగే, ఉప్పోగ్రతలు మరియు వర్షపాత నమోదు వివరాలను మరియు ఉపగ్రహ సమాచారాలను కూడా దగ్గర పెట్టుకుంటున్నాము. అలాగే సాయిల్కు సంబంధించి వ్యవసాయ శాఖ, నీటి పారుదల శాఖ, అటవీ శాఖ ద్వారా కూడా మొక్కలు నాటే కార్బ్రూక్మాన్ని తీసుకుంటున్నాము. అలాగే, గ్రామీణాభివృద్ధి ద్వారా ఉపాధి హామీ పథకాల ద్వారా సమగ్ర జల విధానం కార్బ్రూక్మాలను చేపడుతున్నాము. అలాగే, పట్టిస్తిను ద్వారా దాదాపు 15.9 టీఎంసిలు అనగా 16 టీఎంసిల నీరు కూడా అందుబాటులో ఉంది. ఆ నీరు కృ ష్ణాడెల్ఫ్స్ కాపాడడం వల్ల రాయలసీమ ప్రాంతంలో జూలై, ఆగష్ట మాసాలలో నీరు అందివ్యగలిగాము.

ఆగష్ట మాసంలో నీరును అందించడం ద్వారా పుష్పరాల సమయంలో దాదాపు 7 లక్షల మంది అనంతపురం, కర్మన్లు జిల్లాలలోను, జీడిపల్లి రిజర్వ్యాయరులో లక్షలాది మంది భక్తులు పుణ్యస్థానాలు ఆచరించారు. జీడిపల్లి, డోన్, పత్రుకోండ మొద్దున ప్రాంతాలలో నీటిని అందించాము. రాబోయే రోజులలో ఇంకా పెద్దవిత్తున నీటిని అందించేందుకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము. ప్రక్క రాష్ట్రాలలో కూడా మా మీద ఫీర్యాదుల మీద ఫీర్యాదులు పెట్టినా, రాయలసీమలోని నాలుగు జిల్లాలలోని అన్ని ప్రాంతాలకు కూడా ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తూ, ఎప్పట్టికైనా ఈ కార్బ్రూక్మాల ద్వారా అభివృద్ధిని ముందుకు తీసుకువెళతామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారి ప్రక్కనే డెప్యూటీ చైర్మన్‌గారు ఉన్నారు. ఆయన మంత్రిగారితో కూడా ఇంత లెంగ్రీ ఆస్పర్ ఎందుకని చెపితే బాపుండేది. మేము మంత్రిగారు పుష్పరాల దగ్గర నుంచి చెపుతారని ఉపహారించేదు. ఆ సమాచారాన్ని కూడా చెప్పినందుకు చాలా సంతోషం. మేము అడిగిన విషయం చెప్పుకుండా, పుష్పరాల నుంచి ఉన్న సమాచారం అంతా ఇచ్చారు. మేము ముందుగానే ఈ పథకం చాలా మంచిదని చెప్పాము. ముఖ్యమైన పథకం కాదనేది ఎక్కడా లేదు. కానీ, ఈ పథకాలు అమలు జరిగేదానిలో ఉన్న లోటుపాట్లు ఏమైనా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చాయా, వస్తే వాటిని ఏమైనా సరిదిద్దారా అని అడిగాను. గ్రామసభలలో ఎక్కడా పమలు జరగడం లేదు, వాటిని గౌరవ మంత్రిగారు ఒకసారి పరిశీలిస్తే బాపుంటుంది. ఎక్కడా గ్రామ సభలు పెట్టి, వాటిల్లో తీర్మానాలు తీసుకోవడం లేదు.

వాళ్ళ తక్షణమే పనులన్నింటిని నిడగొట్టి నామినేష్వర్ పద్ధతిలో ఇస్తున్నారు. వాటికి సంబంధించి మంత్రిగారిని పరిశీలించమని అడిగాను. నెల్లారు, చిత్తూరు ప్రాంతాలలో కూడా గతంలో పడ్డ వర్షాల పలన నీటి వృద్ధి కూడా పెరిగింది. అందులో ఎటువంటి అనుమానం లేదు. నేను వాటి గురించి చెప్పడంలేదు. మీరు చేపట్టిన కార్యక్రమాలలో కొన్ని అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి, వాటి అమలు విషయంలో ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా, అని మీ దృష్టికి వస్తే మంత్రిగారిని సరిచేయమని అన్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వరరావు : అధ్యాత్మా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఉపాధి హామీ కార్యక్రమం క్రింద అన్ని జాగ్రత్తలను తీసుకుని, సంబంధిత అధికారులు కానీ, మంత్రులు కానీ, ఉపాధి హామీ కార్యక్రమం ద్వారా ఖర్చు పెట్టే డబ్బు అంతా కూడా కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాల గైడ్లైన్స్ ప్రకారం సమన్వయం చేసుకుంటూ కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నాము. మా శాఖ పరంగా ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా, ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లను బాధ్యులుగా పెట్టి, వారు అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుని, ఈ కార్యక్రమాన్ని ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలో తీసుకువెళతాము. గౌరవ సభ్యుల దృష్టిలో ఇంకా ఏమైనా అంశాలు ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా వాటిని కూడా పరిశీలిస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య (శాసనసభా నియోజకవర్గం) (మైకు లేదు) : సార్, నేను గౌరవ మంత్రిగారిని ఒక రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ఎప్పుడు మా సతీష్వి (శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి) గడ్డం బారి నుండి విముక్తి చేస్తారో, దానిని త్వరగా చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి (శాసనసభా నియోజకవర్గం) (మైకు లేదు) : అది సప్లైమెంటరీ ప్రశ్నగా అడగండి.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వర రావు : అధ్యాత్మా, గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి పాపాలు వెంటాడుతున్నాయి. ఆ పాపాలన్నీ కూడా వదిలించుకుని, అవుకు రిజర్వ్యాయరు దగ్గరకు వచ్చి చేరాము. ఆ రిజర్వ్యాయరులో ఒక దగ్గర కొంచెం ఇబ్బంది వచ్చింది. అక్కడ కూడా దేశంలో టెక్కికల్ ఎన్సపర్ట్స్ ని పిలిపించి అవుకు టుస్టెలులోని ఫాట్ జోన్ నుంచి బయటపడితే, నీరు పారుతుంది. అదేవిధంగా ఎస్ఆర్బిసి, అవుకు మొదలైన వాటికి సంబంధించి గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఈరోజున అన్ని రిజర్వ్యాయర్లలో, ట్యాంకులలోను, చెరువులలోను బుహ్యండంగా నీరు అందుతోంది.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య : (మైకు లేకుండా) ఆ దెయ్యాలు, భూతాలు మీ దగ్గరే ఉన్నారు. ముందు వాటిని కంట్రోల్ చేయండి చాలు.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వర రావు : అధ్యాత్మా, గౌరవ సభ్యులు ఏమైతే సూచనలు, సలహాలు చేశారో, ఈ కార్యక్రమాల ద్వారా తీసుకు వెళ్ళి నీటిని అంతా తప్పనిసరిగా పుల్ఫిల్ చేస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యరావు : అధ్యాత్మా, ఒక ముఖ్యమైన విషయం తమ ద్వారా తెలియజేయాలి. ఉభయ గోదావరి జిల్లాలను కలుపుతూ . . . . .

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : శ్రీ రాము సూర్యరావు గారు దయచేసి కూర్చోండి.. పీజ్.

శ్రీ రాము సూర్యరావు : సార్, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. మీరు నిన్న కూడా ఇలాగే చేశారు. ఇది ఇంపార్టెంట్ విషయం.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : పీజ్, పీజ్ కూర్చోండి....

శ్రీ రాము సూర్యరావు : (మైకు లేకుండా) అధ్యక్షా, ఉభయ గోదావరి జిల్లాలను కలుపుతూ వంతెన వేశారు. అక్కడ మొక్కలు ఎండిపోతున్నాయి. వాటి గురించి చెపుతున్నాను మీకు. ఒక ప్రక్కన మొక్కలు ఎండిపోతుంటే, వాటిని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావద్దా? వనం-మనం కార్బూకమాన్ని కూడా పెట్టారు.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : రామూ గారు పీజ్ సిట్డోన్. Nothing will go on record. Now, I am going to take-up Question No. 9323. Mr. Thippe Swamy, please, put your Question.

పరిశ్రమలకు ప్రోత్సహకాలు

ప్రశ్న నెం.9323(17)

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) రాష్ట్రంలో పరిశ్రమ ఏర్పాటుకు సమకూర్చిన ప్రోత్సహకాల వివరాలు ఏమిటి?

(ఆ) జిల్లా వారీగా వాటి కోసం సేకరించిన భూమి విన్నీర్థం ఎంత?

గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున ఆర్థిక శాఖా మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు)

(అ) వివిధ సెక్షోరల్ పాలనీల క్రింద రాష్ట్రంలో కొత్త పరిశ్రమల ఏర్పాటు కోసం ఆనేక ప్రోత్సహకాలను ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అవేంటే పెట్టుబడి సబ్సిడీ, వ్యాట్ / సిఎస్‌ఎల్ తిరిగి చెల్లింపు, నిద్యుత్తీ ఖర్చుల తిరిగి చెల్లింపు, స్టాంపు డ్యూటీ తిరిగి చెల్లింపు, వడ్డీ సబ్సిడీ తిరిగి చెల్లింపు మున్నగునవి.

(ఆ) భూ సేకరణ ఒక నిరంతర ప్రక్రియ. పారిశ్రామికీకరణ ప్రక్రియ అవసరాల ఆధారంగా ఏపిఐఐ ఏర్పడినప్పటి నుండి అది ఈ ప్రక్రియను చేపట్టింది. ప్రస్తుతం వివిధ జిల్లాలలో లభ్యంగా ఉన్న భూమి వివరాలను అనుబంధంలో ఇవ్వడమయింది.

పరిశ్రమల ఏర్పాటు కోసం జిల్లావారీగా సేకరించిన భూమికి సంబంధించి శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి, ఎం.ఎల్.సి. అడిగిన ప్రశ్న నెం.9323లోని (బి) ప్రశ్నకు సమాధానం.

ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో పరిశ్రమల ఏర్పాటు కోసం జిల్లావారీగా ఏపిపిపసి స్వాధీనంలో ఉన్న భూమి వివరాలు		
వరుస నంఖ్య	జిల్లా	విస్తరణ (ఎకరాలలో)
1.	శ్రీకాకుళం	--
2.	విజయనగరం	36.21
3.	విశాఖపట్టణం	1011.73
4.	తూర్పు గోదావరి	142.35
5.	పశ్చిమ గోదావరి	--
6.	కృష్ణా	1144.93
7.	గుంటూరు	--
8.	ప్రకాశం	4289.35
9.	నెల్లూరు	1565.56
10.	చిత్తురు	2541.65
11.	కడప	128.06
12.	అనంతపురము	4024.98
13.	కర్నూలు	12652.98
మొత్తం		27537.80

అధ్యక్షా, ఏపిపిపసికి సంబంధించి ఇప్పటివరకూ దాదాపు 27,537.80 ఎకరాల భూమి ఉంది. అనంతపురమునకు సంబంధించినంతవరకూ దాదాపు 4,024.98 ఎకరాలు ఉంది. మిగిలిన వాటికి సంబంధించిన అనుబంధం అంతా సభలో పెట్టడం జరిగింది. అధ్యక్షా, ఇన్సెన్సెటివ్స్కు సంబంధించి చాలా వరకు మంజూరు చేశాము. ఎందుచేతనంటే జవాబులు అంతా అనుబంధంలో పెట్టాము కాబట్టి, ఇప్పటి వరకు గత ప్రభుత్వంలో ఇవ్వనటువంటి ఇన్సెన్సెటివ్స్కు కూడా అంటే దాదాపు రూ.1400 కోట్లను విడుదల చేయడం జరిగింది. కాబట్టి, ఏవైతే పరిశ్రమలకు సంబంధించిన అంశాలు ఉన్నాయో అందుకు సంబంధించి ఇవ్వవలసినవన్నీ ఇచ్చేశాము. అదేవిధంగా జూన్, 2014 తరువాత కూడా కొన్ని నిధులను మంజూరు చేశాము. ఇప్పటివరకూ దాదాపు రూ.715 కోట్లను మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం దాదాపు రూ.2,084 కోట్లను పాత బాకీలతో సహ విడుదల చేసింది. అదేవిధంగా ఇంకా రూ.775 కోట్ల వరకూ అనుమతులు ఇచ్చాము. మరొక రెండొందలు, మూడొందల కోట్ల రూపాయలను కూడా త్వరలో మంజూరు చేస్తాము. వాటిని కూడా తక్షణమే విడుదల చేస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాము. ఇప్పటివరకు ఉన్న తాజా సమాచారం ఇది.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, మన ప్రియతమ నాయకులు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయకుడు గారి నాయకత్వంలో పరిశ్రమల రంగానికి పెద్ద ఎత్తున ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అనంతపురం జిల్లాలో కూడా పెద్ద ఎత్తున పరిశ్రమల్ని ప్రోత్సహించడం కోసం ప్రభుత్వం అనేకమైన కార్యక్రమాల్ని అమలు చేస్తోంది. ఇందులో భాగంగా మంత్రి గారు మాటల్లాడుతూ సభ్యుడీలు కూడా వివరంగా చెప్పారు. మీ ద్వారా నేను మంత్రి గారిని, ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే మడకశిరలో ఏపీఐఐసీ ద్వారా 1500 ఎకరాల భూముల్ని ప్రభుత్వం సేకరించడం జరిగింది. ఇందులో 500 ఎకరాల భూములకు నష్టపరిహారం చెల్లించారు. మరో 1000 ఎకరాలకు ఇంకా నష్టపరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంది. దయచేసి, ఇది చాలా రోజుల నుండి పెండింగులో ఉంది కాబట్టి, వెంటనే ఆ 1000 ఎకరాలకు సంబంధించిన నష్టపరిహారాన్ని రైతులకు చెల్లించవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, రైతులకు ఇవ్వవలసిన బ్యాలెన్స్ ఏదైతే ఉందో..

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం.. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించినదే సార్.

మిష్టర్ చైర్మన్: ప్రింటెం లిస్టులో మీ పేరు లేదు. ఇప్పటికే ఉ.11.15 అయ్యంది.

డా.ఎం.వి.వి.ఎన్.ముర్తి(స్థానిక సంస్థలు - విశాఖపట్నం): సార్, నాకు ఒక చిన్న డౌటుంది.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా...

డా.ఎం.వి.వి.ఎన్.ముర్తి: మా జిల్లాకు సంబంధించింది సార్.

మిష్టర్ చైర్మన్: వద్దండీ, మీకు అవకాశమిస్తే మళ్ళీ మరొకరికి అవకాశమివ్యాలి. I am not allowing anybody.

డా.ఎం.వి.వి.ఎన్.ముర్తి: నాకు ఒక్క అవకాశం ఇవ్వండి.

మిష్టర్ చైర్మన్: ఇప్పటికే ఉ.11.15 అయ్యంది. డిప్యూటీ సీఎం గారు 'కరవు' మీద రిప్లై ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా..

మిష్టర్ చైర్మన్: శ్రీనివాసరెడ్డి గారూ, కూర్చోండి. Next question, Tippe Swamy garu, please put your Question.

DR.M.V.V.S.MURTHI: Sir, small clarification, it is a very important issue.

మిస్టర్ శైర్కున్: మీరు పార్లమెంటు సభ్యునిగా పనిచేశారు. క్వశ్పన్ అవర్తలో మూడు నాలుగు సస్లైమెంటులకు అవకాశమిస్తున్నాను కదా. పార్లమెంటులో ఈ ప్రాణీనే లేదు. అయినా ఉన్న సమయాన్ని అందరం సర్పుకుంటున్నాము. **Next question...**

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: సార్, సార్..

MR.CHAIRMAN: Srinivasa reddy garu, don't press me like this.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: సార్, ప్రెసర్ కాదు. రిలేటెంగ్ కాకపోతే, అన్రిలేటెంగ్ ఎదో డిప్రిషన్కు, సాంత పాగడ్లలకో అవకాశమిస్తున్నారు గానీ, రిలేటెంగ్ మాటలాడటానికి మాత్రం అబ్బెక్కన్ చెబుతున్నారు. I am very sorry... I am very sorry...

MR.CHAIRMAN: Please take your seat. Please take your seat. I am not allowing you.

SRI.YANDAPALLI SRINIVASULU REDDY: OK Sir.

DR.M.V.V.S.MURTHI: Chairman Sir...

MR.CHAIRMAN: I have denied your request. Please sit down.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: ఎవరివరికో అవకాశమిచ్చి, సంబంధం లేని అంశాలను ఈ సభలో చెప్పించుకోండి. వన్ సైడెంగ్ జరుపుకోండి.

మిస్టర్ శైర్కున్: అందరూ చేసేదే మీరూ చేస్తున్నారు.

డా.ఎం.వి.వి.ఎన్.మూర్తి: సార్, ఒక చిన్న క్లారిఫికేషన్. విజయవగరం జిల్లాలో..

MR.CHAIRMAN: No clarification. Murthi garu, please sit down.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: పరిశ్రమలకు భూములిచ్చిన వాళ్లు, ఇచ్చిన ప్రోత్సాహకాలు చెప్పి నోళ్లు కొట్టుకుంటున్నారు. ఆ విషయాలను ఇక్కడ ప్రస్తావించడానికి అవకాశం లేదు.

మిస్టర్ శైర్కున్: ఆ ప్రశ్న మీరన్నా వేసుంటే, I could have allowed.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: ప్రశ్నలిస్తే అలో చేయలేదు. కాబట్టే, అడుగుతున్నాము.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు: అధ్యక్షా, సభ్యులు తిప్పేస్తామి గారు చెప్పిన విధంగా రైతులకివ్వవలసిన బకాయిల్సు ఇమ్ముడియట్గా రిలీజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

కల్ప దుకాణాలు

ప్రశ్న నెం. 9335(18)

శ్రీ గుండుమల తిప్పే స్వామి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేషమం, మద్యనిపేధం - ఆబ్స్ట్రీ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) కల్లు దుకాణాల యజమానులను వేధిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేషమం, మద్యనిపేధం - ఆబ్స్ట్రీ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర)

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారికి వాస్తవ దూరమైన సమాధానాన్ని అధికారులిచ్చారనేది దీని ద్వారా తెలుస్తోంది. ఎక్సెప్ట్ డిపార్ట్మెంట్లో స్ట్రోం ముసుగులో పేదవారిని చాలా హారాస్ చేస్తున్నారు. కల్లు వ్యాపారం చేసుకునే వారికి డెయిలీ రెండు, మూడొందలు వ్యాపారం జరిగితే ఎక్కువ. అటువంటి వారిని మొన్న మడకశిరలో అనంతపురం నుండి వచ్చిన ఎక్సెప్ట్ ఏసి స్ట్రోం వాళ్లు C.H (Chloral Hydrate) తెప్పించి, వాళ్ల మనిషి ద్వారానే వేరే మనిషి దగ్గర సీసాలు పెట్టించి 'ఈ సరుకు నీదే' అని తప్పుడు కేసులు కూడా బుక్ చేయడం జరిగింది. ఈ రోజు కల్లుగీత కార్బికులు జీవనం చేయడానికి దుర్భరమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో అవినీతి కార్బ్రూక్రమాల కోసం గీత కార్బికుల్లి అధికారులు స్ట్రోం ముసుగులో బాగా హారాస్ చేస్తున్నారు. ఇది వాస్తవమైన విషయం. అయితే, వాస్తవదూరమైన సమాచారాన్ని మాత్రమే అధికారులు మంత్రిగారికి ఇవ్వడం జరిగింది.

ఏదేమైనా వెంటనే ప్రభుత్వం స్వందించి కల్లుగీత కార్బికుల మీద జరుగుతున్న వేధింపుల్ని ఆపాలని కోరుతున్నాను. లేదంటే, రైతులు ఏవిధంగా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారో, అదేమాదిరిగా కల్లుగీత కార్బికులు కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. ఒక అధికారి, ప్రై అధికారుల మెప్పు పొందడం కోసం సి.పోచ్చి ఆయనే తెప్పించి వేరే అధికారి ద్వారా పెట్టించి ఫలానా వాళ్లకు నువ్వు ఇచ్చావని చెప్పి అనవసరమైనటువంటి, అక్రమమైనటువంటి, అన్యాయమైనటువంటి కేసుల్ని బనాయించి ఈ రోజు అనంతపురం జిల్లాలో వేధిస్తున్నారు. మరీ ముఖ్యంగా మడకశిర ప్రాంతంలో చాలా వేధిస్తున్నారు. వెంటనే ఆపకపోతే కల్లుగీత కార్బికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. దీనికి మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో మొత్తం 4324 గీత కార్బిక సహకార సంఘాలున్నాయి. అలాగే, 2344 వ్యక్తిగతంగా కల్లు గీతుకునే చెట్లు ఉన్నాయి. దాదాపు 82 వేల మంది కల్లుగీత కార్బికులు ఈ వృత్తి మీద ఆధారపడి జీవనోపాధి పొందుతున్నారు. అయితే, గౌరవ సభ్యులు తిప్పేస్వామి గారు చెప్పినట్లుగా కేసులైతే గత సంవత్సరాల్లో చూస్తే చాలా తక్కువుగా ఉన్నాయి. గత 2011-2012కు సంబంధించి కల్లు కల్లు విషయంలో 14 కేసులు నమోదైతే, 2012-2013 లో 29 కేసులు, 2013-2014లో 151 కేసులు నమోదయ్యాయి. 2014-2015వ సంవత్సరానికి వచ్చేసరికి 4 కేసులు, 2015-2016వ సంవత్సరానికి వచ్చేసరికి 5 కేసులు మాత్రమే

నమోదయ్యాయి. కల్లు అక్రమ నికయాలకు సంబంధించి గతంతో పోలిస్తే ఇప్పుడు తగ్గాయి. 2013-2014కు వచ్చేసరికి 48 కేసులుంటే, 2015-2016కు వచ్చేసరికి 25 కేసులు వచ్చాయి. ఈ రోజున గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఎక్కడన్నా ఇబ్బందులున్నట్లయితే, తప్పకుండా దాని మీద చర్యలు తీసుకుంటామని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజున కల్లుగీత కార్బూకుల సంక్లేషమంలో భాగంగా 55 సంవత్సరాలకే పెస్సన్నలు ఇస్తున్నాము. అలాగే, ఏదైనా ప్రమాదవశాత్ము చనిపోయినప్పుడు వారికూడా రెండు లక్షల రూపాయల చొప్పున పరిహారం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. 2013-2014వ సంవత్సరంలో 92 కేసులు వస్తే, దాదాపు రూ.82 లక్షలు పరిహారం క్రింద ఇవ్వడం జరిగింది. 2014-2015వ సంవత్సరంలో రూ.77 లక్షలు పరిహారం క్రింద ఇచ్చాము. 2015-2016 సంవత్సరంలో డెట్, పార్టీయల్ డిజబిలిటీ, పర్క్ నెంట్ డిజబిలిటీ క్రింద 413 మందికి రూ.1 కోటి 38 లక్షల పరిహారాన్ని ఇవ్వడం కూడా జరుగుతోంది. అక్రమంగా ఎవరి మీదా, ఎటువంటి కేసులు బుక్ చేయడం లేదు. ఎక్కడన్నా టాఫీ అడల్ఫ్స్‌ప్రెస్స్ జరిగిందని కంప్లెయింట్ వస్తే, దాని మీద మాత్రమే చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. తప్పకుండా సభ్యులు చెప్పినట్లు ఏదన్నా ఉన్నట్లయితే, దాని మీద కూడా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ గుండుమల తీపీస్వామి: అధ్యక్షా, జిల్లాల్ టిఎఫ్‌బి లైసెన్సులు కావాలంటే కమీషనర్ వరకు రావాలి. కూటికి లేని పేదవాడు లైసెన్సు తీసుకోవాలంటే కమీషనర్ వరకు వచ్చి లైసెన్సు తీసుకోవడం చాలా కష్టపూతోంది. అది జిల్లా లెవల్‌ని డిప్యూటీ కమీషనర్కో(ఎక్స్‌ప్రెస్), కలెక్టర్కో అధికారమిచ్చి పేదవాళ్లకు Toddy for Taper (TFT) Licence ఇచ్చే విధంగా చూడాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని తప్పకుండా వాటిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

రహదారులపై మద్యం దుకాణాలు

ప్రశ్న నెం. 9340(19)

శ్రీ పి.జె. చంద్రశేఖర్ రావు, శ్రీమతి టి. రత్నాబాయి, ఎం.ఎల్.సి.లు,

గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేషమం, మద్యనిపేదం - ఆబ్యర్ శాఖా మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ?

- ఆ) నుఫీంకోర్స్ ఉత్తరవుల ప్రకారం రాష్ట్రంలోని జాతీయ, రాష్ట్ర రహదారులపై ఉన్న మద్యం దుకాణాలను తొలగించడానికి ఏదైనా చర్య తీసుకోవడమయిందా?
- ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేషమం, మద్యనిపేదం - ఆబ్యర్ శాఖా మంత్రి (శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర)

(అ - అ)

రోడ్డు భద్రతపై గౌరవ భారత సుప్రింకోర్సు ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను పురస్కరించుకుని, జాతీయ రహదారులు/రాష్ట్ర రహదారుల నుండి 100 మీటర్ల ఆవలకు వారి మద్యం దుకాణాలను తరలించవలసిందిగా లైసెన్సు దారులందరికి నోటీసులు జారీచేసి, ప్రస్తుతమున్న ఆవరణాల నుండి అట్టి ఎ4 దుకాణాలను తరలించడానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలను సమర్పించాలని రాష్ట్రాలోని ఆబ్స్రీ శాఖ అధికారులందరికి సర్వృలరు ఆదేశాలు జారీ చేయడమయింది. ఆ ప్రకారంగా, రహదారుల నుండి 100 మీటర్ల ఆవలకు వారి మద్యం దుకాణాలను తరలించాలని మద్యపాన నీవేద - ఆబ్స్రీ శాఖ సూపరింటెండెంట్లు లైసెన్సుదారులకు నోటీసులు జారీ చేశారు.

రాష్ట్ర మద్యపాన నీవేద - ఆబ్స్రీ శాఖ జారీ చేసిన నోటీసుల ద్వారా నష్టపోయిన ప్రభావిత లైసెన్సుదారులు రిట్ పిటీషన్లు దాఖలు చేశారు. డబ్లూ.పి.ఎం.పి.నెం.1247/2016 మరియు కొన్ని కేసుల విషయంలో గౌరవ హైకోర్సు ఈ క్రింది ఉత్తరమను ఇచ్చింది.

“రాష్ట్ర/జాతీయ రహదారుల నుండి 50 మీటర్ల ఆవల వైన్ దుకాణాల ఏర్పాటును చట్టబడ్డ నియమావళి అనుమతిస్తున్నందున, చట్టబడ్డ నియమావళి ప్రకారం రహదారి నిర్వచనాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవలసి ఉన్నందున నియమ రీత్యా పరిస్థితిని సవరించకుండా దూరం విషయంలో కొత్త పరమతను విధించేందుకు ఆబ్స్రీ అధికారులకు అనుమతి ఉండదు”.

సంబంధిత నియమావళిని సవరించేందుకు ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. ప్రస్తుతం ఈ విషయం కోర్సు విచారణలో ఉంది.

శ్రీ పి.జె.చంద్రశేఖర రావు (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, గౌరవ సుప్రింకోర్సు ఇచ్చినటువంటి జడ్డిమెంట్స్ లైసెన్సుదారులు సవాలు చేయడం, హైకోర్సు వారు ఈ నిబంధనల్ని సవరించకుండా 100 మీటర్లు దూరంలో వైన్పోపులు పెట్టమనడం చెల్లదనే ఒక అబ్బర్వ్యాప్ చేయడం జరిగింది. దీంట్లో నేను గౌరవ మంత్రి గారిని ప్రశ్నిస్తున్నదేమిటంటే సుప్రింకోర్సు ఆదేశాలు వచ్చిన తరువాత, దానికి తగినటువంటి విధి విధానాలు రూపొందించలేదు. మన విధి విధానాల్లో 50 మీటర్లు అని ఉంది, సుప్రింకోర్సు డైరెక్షన్లో 100 మీటర్లు అని ఉంది. కాబట్టి, మన విధి విధానాలను 100 మీటర్లకు సవరించుకోకుండా వైన్పోపుల లైసెన్సుదారులకు ఆదేశాలు ఎలా ఇస్తారు? ఇదంతా చూస్తుంటే - డిపార్ట్మెంటు వారే ఈ లైసెన్సుదారులతో మిలాభ్యు అయినటువంటి వ్యవహారంగా అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరముందని ప్రజలందరూ భావిస్తున్నారు. ‘మేం దీనికి ఈ విధంగా వేస్తాము, నిబంధనల ప్రకారం మీరు కోర్సుకు వెళ్లండి, మేము సుప్రింకోర్సు ఆదేశాలను అమలుచేసినట్లుగా మీకు నోటీసులిస్తాము, మీరేమో విధివిధానాలను ఉల్లంఘించినట్లుగా హైకోర్సుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకోండి, మీ పని అయిపోతుంది, మా పని అయిపోతుంది’ అని చెప్పి విషయాన్ని పక్షపాడుతున్నారు. ఈ రోజున మన దేశంలో గానీ, మన రాష్ట్రంలో గానీ జాతీయ, రాష్ట్ర రహదారులపై తాగి యాక్సిడెంట్లు అవుతున్న సంఘటనలు అనేకం జరుగుతున్నాయి. రోడ్డుపై ఎక్కువ సంఖ్యలో మరణిస్తున్న వాళ్లు ఎవరంటే - మన దేశంలో ఆకలితో చనిపోయేవారు, రైతులు, ఇతర మరణాలు ఏవైతే జరుగుతున్నాయో వాటికి సమానమైన సంఖ్యలో హైవేల మీద జనాలు చనిపోతున్నారు.

ప్రతిరోజు మనం చూస్తే 9,10,20 సంఖ్యల్లో రోడ్స్ మీద మరణాలు జరుగుతున్నాయి. ఇంత సీరియస్ మేటర్స్ ని సుప్రింకోర్స్ పరిశీలించినటువంటి విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం పరిపాలన పట్ల గౌరవం లేకుండా, విధివిధానాలను సవరించకుండా, రహదారి ప్రమాదాల కారణంగా చనిపోతున్న వారి విషయంలో సుప్రింకోర్స్ జారీ చేసిన ఆదేశాలను ఏ విధంగా అమలు చేయాలనే స్పృహ లేకుండా, కేవలం మేము లైసెన్స్ దారులందరికి ఆదేశాలు ఇచ్చినామని చెప్పి, వారందరూ కోర్స్‌కి వెళ్లి విధివిధానాలు గురించి ఆర్దర్లు తెచ్చుకున్న విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకి తెలియదా, లేకపోతే చచ్చేవాళ్లు చస్తుంటారు, పొయ్యేవాళ్లు పోతారనే నిర్దిష్టం ఎందుకు?

మిస్టర్ ఛైర్మన్: 100 మీటర్లు సుప్రింకోర్స్ జడ్జిమెంట్స్ కాదా?

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర: అధ్యక్షా, అది సుప్రింకోర్స్ జడ్జిమెంట్ కాదు. సుప్రింకోర్స్ రోడ్ సీపీ మీద ఒక కమిటీ వేశారు. వారు ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టులో కొన్ని పరశులు పెట్టారు. దానిలో ఇది కూడా ఒక భాగం. అయితే దీని మీద నోటీసులు జారీ చేశాము. అయితే దీని మీద వారు ప్రైకోర్స్ కొన్ని విధివిధానాలను మార్పుకోమని చెప్పటం జరిగింది. అది పరిశీలనలో ఉన్నది. త్వరలో విధివిధానాలను పరిషైర్పం చేసి తప్పకుండా పిష్ట చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పి.జె. చంద్ర శేఖర రావు: అధ్యక్షా, ఇప్పటికైనా చేశారా? ప్రైకోర్స్ ముందుకి వెళ్లి మేము చేశాము, దానిని మీరు వెకేట్ చేయమని చెప్పారా? మీకు తెలుసో తెలియదో కానీ, జాతీయ రహదారుల మీద ఎక్కువగా ప్రయాణం చేస్తుంటారు కాబట్టి, అలవాటు లేని వారికి కూడా రుచి చూపించాలనే ఉత్సాహంతో ఉన్నారు.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర: అధ్యక్షా, మేము ఈ రోజు చేసింది కాదు. గతంలో నుంచి కూడా వస్తోంది, తరువాత 50 మీటర్లు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు 100 మీటర్లు అన్నారు. తప్పకుండా దానిని అమలు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి టి. రత్నాబాయి(నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, గిరిజన ప్రాంతాల్లో ముఖ్యంగా గిరిజన దేవతలు ఉన్న చేట గ్రామం లేకపోయినా, ఉదాహరణకి గండి పోచమ్మ గుడి ఉంది. ఆ గుడి దగ్గర రోడ్స్ మీదనే ఈ రకంగా యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. అదే కాకుండా చాలా చేట్లు గిరిజన ప్రాంతాల్లో విచ్చులవిడిగా మర్యం దుకాణాలు పెడుతున్నారు. దయచేసి మంత్రిగారు వీటి మీద చర్య తీసుకుంటారని నేను మీ ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: దుకాణాలు కూడా కాకుండా, చాలా వరకు ప్రమాదం జరిగిన తరువాత పోస్టుమార్ట్ రిపోర్టులో చూస్తే డ్రాంక్ అండ్ డ్రైవ్ ఉంది.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర: అధ్యక్షా, దేవాలయాలకు సంబంధించి ఎండోమెంట్ దేవాలయాలలో వంద మీటర్లకి దురంతో ఎక్కడా కూడా దుకాణాలకి అనుమతి ఇవ్వటం లేదు. గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పినట్లుగా దాని మీద ఖచ్చితంగా చర్యలు తీసుకుంటాం.

ఏనుగుల వల్ల పంట నష్టం

ప్రత్యు. నెం. 9305 (20)

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ, శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన మరియు సహకార శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) కుప్పం, పలమనేరు, పూతలపట్టు నియోజక వర్గాలలో ఏనుగులు మనుషులకు, జంతువులకు మరియు పంటలకు నష్టం కలిగిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- అ) అయితే, ఈ బెడదను నియంత్రించేందుకు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?
- ఇ) ఈ విషయంలో చెల్లించిన నష్టపరిహారం వివరాలు ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ, శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన మరియు సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. గోపాల కృష్ణారెడ్డి):

- అ) అవునండీ.
- అ) ఏనుగుల బెడదను నివారించేందుకు తీసుకున్న చర్యల వివరాలను సభా సమక్షంలో 1వ అనుబంధంగా ఉంచడమయింది.
- ఇ) 2013-2014 నుండి 2016-2017 వరకు కుప్పం, పలమనేరు, పూతలపట్టు నియోజక వర్గాలలోని ఏనుగుల బెడదగల ప్రాంతాలలో ప్రాణాలు కోల్పోయినవారి న్యాయ వారసులకు, పశువులను మరియు పంటలను కోల్పోయిన వారికి సంబంధించి చెల్లించిన నష్టపరిహారం వివరాలను సభాసమక్షంలో 2వ అనుబంధంగా ఉంచడమయింది.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణము నాయుడు : అధ్యక్ష, దాదాపు 1985లో తమిళనాడు, కర్రాటక నుంచి ఒక 10,15 ఏనుగులు కూడా వచ్చాయి. అంతకు ముందు చిత్తూరు జిల్లాలో ఎక్కుడ కూడా ఏనుగులు లేవు. తమిళనాడు నుంచి ఏనుగులు రావడం అప్పటి నుంచి ఏనుగుల బెడద ప్రారంభమయింది. అప్పుడు నష్టపరిహారం ఉండేది కాదు. నేను మంత్రిగా ఉన్నప్పుడే పంటలకు, మనుషులకు నష్టపరిహారం ప్రారంభించాము. మనిషి చనిపోతే రూ.2,50,000/- ఇచ్చామని చెప్పారు. మళ్ళీ రూ.5,00,000/- పెంచామని కూడా చెప్పారు. చాలా చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. వాటికి ఖర్చులు పెట్టడం, సోలార్ ఫెన్సింగ్ పెట్టడం, రోడ్డు దగ్గర గేట్లు పెట్టడం, అదేవిధంగా చాలా చర్యలు గుర్తుచేసుకుంటున్నారు. అయినప్పటికీ కూడా ఏనుగులు ఏదో ఒకదారిలో వచ్చి ఊర్ల మీద పడటం ధ్వంసం చేయడం, ప్రజలంతా భయబ్రాంతులకు గురి కావడం, మనుషులు చనిపోవడం, పంటలను నాశనం చేయడం జరుగుతా ఉంది. వీటిని తమిళనాడు, కర్రాటక నుండి రానివ్వకుండా మన బార్డర్లో పెద్ద గోడను నిర్మించి వాటిని రానివ్వకుండా ఏమైనా చేస్తారా? రెండవది - ఈ ఏనుగులనంతా పట్టుకొని తిరుపతిలో the biggest area వేంకటేశ్వర జూలాజికల్ పార్కు ఉంది 2 వేల ఎకరాల్లో, గోడ కట్టి అక్కడ వాటిని వదిలి సఫారిగా తయారుచేసి, వాటికి ఫీడింగ్

వేసి ఆ ఏనుగులను బయటికి రానివ్వకుండా, అడవులకి పోనివ్వకుండా చేస్తారా? కుప్పం నుండి మొదలయితే రేణిగుంట దాకా వస్తున్నాయి. ఎప్పుడు ఎక్కడికి వస్తాయో, ఏం ధ్వంసం చేస్తాయో తెలియదు. దాదాపుగా 10,15 మండలాల్లో ఏనుగుల బెడద ఉంది. దీని మీద సుకుమంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. 980 ఎకరాల్లో పంటలు నష్టపోయారని చెప్పారు. మీరు రూ.1.37 లక్షలు ఇచ్చారు. అంటే ఎకరాకి రూ.13,758 వస్తుంది. దీనిని కూడా పెంచడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? మనిషి చనిపోతే ఇచ్చే నష్టపరిహారం పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? ముఖ్యంగా తమిళనాడు, కర్ణాటక నుండి రానివ్వకుండా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సిగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ ఏనుగుల బెడదలాగే మా కడవ జిల్లాలో జింకల బెడద చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఎక్కడ చూసినా పంట పొలాల్లో వందల కొద్ది జింకలు తిరుగుతున్నాయి. ఈ జింకలు పంటలను నాశనం చేస్తున్నాయి. అటువంటి రైతులకు నష్టపరిహారం ఇచ్చేటువంటి ప్రక్రియను మీరేమైనా చేపడతారా అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వర్రు: అధ్యక్షా, కడవ జిల్లాలో ఏనుగులు, జింకలు ఎలా ఉన్నాయో, మా బాపట్ల ప్రాంతంలో కోతుల బెడద చాలా ఎక్కువగా ఉంది. మొక్కలోన్న పంట వేసిన తరువాత చేతికి అందివచ్చినప్పుడు మొత్తం పాడుచేస్తున్నాయి. ఈ రకమైనటువంటి ఇబ్బంది మాకు కోతులతో ఏర్పడుతోంది. తెనాలి ప్రాంతంలో 2007-08లో వస్తే మేము అటవీ శాఖ వారికి చెబితే వారు పట్టుకెళ్లి నల్లమల అడవులలో వదిలివేశారు. దయచేసి, ఈ కోతుల బెడదను కూడా ఆలోచించాలి. ఈ కోతులు మనుషుల మీద కూడా దాడి చేస్తున్నాయి. ఈ కోతుల బెడదను కూడా తప్పించాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పమిడి శమంతకుమణి (శాసనసభ నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, నేను మూడు సార్లు కొన్నిలో చెప్పాను. కుట్టారు మండలంలో జింకల బెడద ఎక్కువగా ఉంది. 30 గ్రామాల్లో పంట నష్టం జరుగుతుంది. ఈ రోజు వరకి ఎలాంటి చర్య లేదు. లేకపోతే మేమ ఏమైనా పూర్తిగా నివారణ చేస్తామంటే జంతు హింస అని మమ్మల్ని అరెస్ట్ చేసి జైలుకి తీసుకెళ్లారు. మీరు నివారణ చేయరు, మమ్మల్ని నివారణ చేయనీయరు. దయచేసి ఏదో ఒక కార్యక్రమం చేపట్టండి.

ఉ.11.30

డా.ఎం.వి.వి.ఎస్.మూర్తి : ఏనుగులను జూలో పెడితే బాగానే పుంటుంది. కానీ, వాటిని అక్కడ పోపించడం కష్టం కాబట్టి ఒక్కొక్కరు ఒక్కే ఏనుగును దత్తత తీసుకుంటే బాపుంటుంది. గౌరవ సభ్యులు ఎవరైనా ముందుకు వచ్చి మంత్రి గారికి ఆ లీస్ట్ ఇస్తే ఒక్కొక్కరు ఒక్కే ఏనుగును దత్తత చేసుకోవచ్చు. రెండవదది జింకలబెడద గురించి చూస్తే ఏమవుతుందంటే, పులుల సంఖ్య తగ్గిపోయింది. ఆ పులులు పుంటే రెండూ సమానం చేసి సరి అవుతూ పుంటాయి. ఆ పులుల సంఖ్య ఎందుకు తగ్గిపోయింది అనే దాని మీద మంత్రిగారు రీసెర్చ్ చేసి వాటిని పెంచడానికి అవకాశం ఉంది. ఇక మూడవది కోతుల బెడద, అని ఎక్కువ అయ్యిపోయి సభలలోకి కూడా వచ్చేస్తున్నాయి. నీటన్నిటి బెడదను తగ్గించాలి.

శ్రీ బి. గోపాలకృష్ణరెడ్డి : సభ్యులు చెప్పినట్లు ఏనుగుల గురించి మాటల్డితే వాస్తవానికి ఏనుగులు మొదలగు అడవి జంతువులను సంరక్షించే బాధ్యత అందరి పైనా పున్నది అధ్యక్షా.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా వున్న పరిస్థితి అది. ఏనుగులను రానివ్వకుండా వుంచే పరిస్థితి లేదు. జింకల వలన, కోతుల వలన దెబ్బతిన్న పంటలకు పరిహారం ఇప్పించే ప్రయత్నం చేస్తాము.

MR. CHAIRMAN: Now, the Question Hour is completed.

3. సభా కార్యక్రమం – ప్రకటన:

ANNOUNCEMENT

MR. CHAIRMAN: The Hon'ble Members are informed that the Legislators' Forum on Child Rights in the State is being formed under the Chairmanship of Hon'ble Speaker and the knowledge building sessions of the Forum is facilitated by UNICEF.

Those of you who desire to join the Forum may give their consent today at 3-00 p.m. and the Forum will be inaugurated in the Committee Hall No.3. The Members are requested to attend the inauguration function.

Now, the House is adjourned for Tea Break for 15 Minutes.

(Then, the House adjourned at 11-34 a.m.)

* * *

మ.12.20

(తేనిటి విరామానంతరం సభ మ. 12.22ని. లకు ప్రారంభమయింది.)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానం వీంచారు)

MR. CHAIRMAN: Now, Special Mentions

4. ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు:

డా. ఎం. గేయానంద్: అధ్యక్షులు జిల్లా కోవెలకుంట్ల మండలం జలదోరాశి గ్రామం మరియు రాజీలు గ్రామాల మధ్య కుందూ నది మీద రిజర్వ్యాయర్లు నిర్మాణం చేస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. కానీ, ఆ పసులు పూర్తవ్వడంలో జాప్యం జరుగుతోంది. నిజానికి కడవ జిల్లా జమ్ములమడుగు నియోజకవర్గం పెద్దముడి మండలం వద్ద కూడా రెండు రిజర్వ్యాయర్లకు పునాది రాళ్ళు వేశారు. చాలా వేగంగా జరగవలసిన ఈ రిజర్వ్యాయర్లు నిర్మాణం అనేక ఆటుపోట్లను ఎదురొంటోంది. రాజీలి గ్రామం వద్ద రిజర్వ్యాయర్ విషయంలో మాత్రం దాదాపు 11 వేల ఎకరాల భూ సేకరణ పూర్తి చేసుకుని రైతులకు నష్టపరిహారం ఇవ్వడానికి సిద్ధపడగా, జలదోరాశి రిజర్వ్యాయర్ క్రింద 2,180 ఎకరాలు సర్వే చేయడానికి ఉండగా, అందులో 800 ఎకరాలను సర్వే జరపకుండా పెండింగ్లో ఉంచారు.

కుందూ నదిమీద రిజర్వ్యాయర్లను నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం గతంలో హామీ ఇచ్చిన విధంగా తక్షణం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(ప్రత్యేక ప్రస్తావనను గౌరవచ్చెర్చున్నకు అందజేశారు.)

శ్రీ ఉమ్మిరెడ్డి వెంకటేశ్వరర్ల : రాష్ట్రంలో ఉన్న 13 యూనివర్సిటీలలో ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ నుండి మొదలు పెట్టి ద్రవిడ యూనివర్సిటీ వరకూ మొత్తం అన్ని యూనివర్సిటీలలో కన్నాలిడేచెం వేజెన్ మీద టీచర్లు, లెక్చరర్లు పనిచేస్తున్నారు. దాదాపు 15 సంవత్సరాలుగా కన్నాలిడేచెం వేజెన్ మీద పనిచేస్తున్న వారున్నారు. వారు నెలకు రూ.8,000 నుండి రూ.15,000, రూ.20,000 దాకా జీతం తీసుకుంటూ పనిచేస్తున్నారు. ఇటువంటి వారు మొత్తం 500 మంది ఉన్నారు. ప్రభుత్వం వైపు నుండి వీరికి ఇప్పటివరకూ ఒక్క హామీ కూడా రాలేదు. ఎడుగురు సభ్యులుగల కమిటీ ఇంటర్వ్యూ చేసి, అందులో క్వాలిఫై అయ్యాకనే వారిని నియమించుకున్నారు. ఈనాడు 1104 పోస్టుల కొరకు ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ఇస్తామని చెప్పారు. ఇది సంతోషించదగ్గ విషయమే. అయితే, కన్నాలిడేచెం వేజెన్తో పనిచేసేవారిని మిగతావారితో కలిపి సెలక్షన్కు పోటీ పడమంటే కష్టమైన విషయమే. 15, 16 సంవత్సరాలు సర్వీసు చేసిన వారు మిగతా వారితో కంపీట్ చేయడమంటే సులభతరమైన పని కాదు. మేము కోరేదేమంటే, ఎవరైతే 500 మంది కన్నాలిడేచెం వేజెన్తో పనిచేస్తున్నారో వాళ్లందరినీ రెగ్యలరైట్ చేసి, మిగతా పోస్టులను బయట వారితో భర్తీ చేస్తే బాగుంటుందని నా విన్నపం. వారిని రెగ్యలరైట్ చేయకపోతే వారిమీద ఆధారపడిన కుటుంబాలు అన్యాయమైపోతాయి. కాబట్టి, వారిని రెగ్యలరైట్ చేయాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

(ప్రత్యేకప్రస్తావనను గౌరవ చ్చెర్చున్నకు అందచేశారు.)

శ్రీ మేకా శేషుబాబు: అధ్యక్షా, గతంలో ఖరీఫ్ సమయంలో జరిగిన ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా జరిగిన నష్టానికి రైతులకు ఇంతవరకూ నష్టపరిపోరం అందలేదు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఖరీఫ్కు సంబంధించి సుమారు 45,000 మంది సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు ఉన్నారు. అటు రెవెన్యూ శాఖ, ఇటు వ్యవసాయ శాఖ వారు కూడా ఎన్నామరేషన్ చేయడం జరిగింది. సుమారు రూ.82 కోట్లు ఇన్వపుట్ సబ్సిడీ రిలీజ్ చేయాల్సి ఉంది. ఆ విషయాన్ని గతంలో వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. కానీ, ఇంతవరకూ ఒక్క రూపాయి కూడా రిలీజ్ చేయలేదు. రైతులందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు. వెంటనే ఆ సొమ్ము మంజూరు చేసి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గతంలో ఇటువంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు మంత్రివర్యులు, ఇతర శాసనభ్యులు అందరూ వెళ్లి జరిగిన నష్టాన్ని స్వయంగా చూడడం జరిగింది. కొన్ని చోట్ల క్రావ్ హాలిడే కూడా ప్రకటించారు. వ్యవసాయానికి నీరు కూడా అందడం లేదు. రైతులకు ఎక్కడా అప్పు కూడా పుట్టడం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాతో బాటు రాష్ట్రంలో ఇటువంటి పరిస్థితులు ఎక్కడ ఉన్నాయో అక్కడ ఇన్వపుట్ సబ్సిడీని రిలీజ్ చేసి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(ప్రత్యేకప్రస్తావనను గౌరవ చ్చెర్చున్నకు అందచేశారు.)

5.అర్థ నమర్పణా:

MR. CHAIRMAN: Now, presentation of Petition.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి : పరిజ్ఞముల కోసం రాష్ట్రప్రభుత్వం భూసేకరణ చేస్తూ కొన్ని హామీలను, ప్రోత్సాహకాలను ఇవ్వడం జరిగింది. చిత్తారు, నెల్లారు జిల్లాలకు అనుసంధానంగా ఉన్న శ్రీనిటీ ఏర్పాటుకు వేలాది ఎకరాల భూసేకరణ జరిగింది. ఉద్యానవనాలు, మోటార్లు, పంపులు అన్ని ఉన్న విలువైన భూములను ఆనాడు హ్యాండోవర్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు ఇంటికొక ఉద్యోగం ఇస్తామని చెప్పారు. ఇప్పటికి కేవలం పది ఉద్యోగాలు కూడా ఇవ్వలేదు. నైపుళ్యం లేదని రకరకాల కారణాలు చెబుతున్నారు. ఇంతవరకు సిల్ల్, సెమి సిల్ల్, అన్ సిల్ల్ ఉద్యోగాలు ఏనీ ప్రావేద్ చేయలేదు. గతంలో రైల్వే శాఖ వారు రేణిగుంట దగ్గర శెట్టిపల్లి ప్రాంతంలో భూములను హ్యాండోవర్ చేసుకున్నప్పుడు నష్టపరిహంతేబాటు ఇంటికొక ఉద్యోగాన్ని ఇచ్చారు. శ్రీసిటీలో మాత్రం భూములు మాపి, ఉద్యోగాలు తమిళనాడు రాష్ట్రం వారివి అయిపోతున్నాయి. ఇది చాలా అన్యాయంగా ఉన్నది.

కృష్ణపట్నం పోర్టు విషయంలో కూడా అక్కడ ఉన్న చిన్న చిన్న రైతుల నుండి విలువైన భూములు తీసుకుని కొంతకాలం స్థానికులకు చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు ఇచ్చినా, వాళ్ళను దొంగలుగా లెక్కగట్టి వాళ్ళను వెనక్కి పంపించడం జరిగింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పరిజ్ఞములకు విలువైన భూములే లేని విధంగా అయిపోతోంది. ఈ భూములిచ్చిన వాళ్ళకు ఇంటికొక ఉద్యోగం కల్పించకపోవడం అత్యంత ప్రధానమైనటువంటిది. నైపుళ్యమనేది నేర్చితే వస్తుంది. చాలామంది ఇంజనీరింగ్ గ్రామ్యయేట్లు, గ్రామ్యయేట్లు, రకరకాల సాంకేతిక నైపుళ్యం గల వారు ఉన్నారు. రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ విషయంలో పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేస్తోంది. ఉద్యోగాలిస్తామని చెప్పినప్పటికి ఇప్పటివరకూ ఒక్క ఉద్యోగం కూడా ఇవ్వలేదు. నిరుద్యోగ భూతి ఇవ్వలేదు. అక్కడి ప్రజలు భూములు కోల్పోయిన అనాధలుగా మిగిలిపోతున్నారు. శ్రీనిటీ, కృష్ణపట్నంలో భూములిచ్చిన రైతులు అక్కడే కూలీలుగా మారిపోయారు. ఈ విషయాన్ని సభ దృష్టికి తెస్తూ, పిటీఫ్స్‌ను సమర్పిస్తున్నాను.

(పిటీఫ్స్‌ను గౌరవ చైర్‌రూన్కు అందచేశారు.)

6. సంతాప తీర్మానాలు:

- “ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తు మాజీ సభ్యులు శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నది.”

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి గారు 1938, జనవరి 15న, ప్రకాశం జిల్లా పాకల గ్రామంలో జన్మించారు. వీరు గ్రేండ్-1 తెలుగు పండిట్‌గా పనిచేసి, 44వ ఏటనే స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ చేశారు. యుటీఎఫ్ (యునైటెడ్ టీఎర్స్ ఫెడరేషన్) వ్యవస్థాపకునిగా, ఆ సంఘానికి 20 ఏళ్ళ రాష్ట్ర అధ్యక్షునిగా పనిచేశారు. జాతీయ స్థాయిలో ఉపాధ్యయుల వేదిక అయిన సూర్య టీఎర్స్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా స్పాఫనలో రామిరెడ్డి గారి చొరవ మరువలేనిది. 1982-1985, 2007-2011 సంవత్సరాల కాలానికి శాసనపరిషత్ సభ్యునిగా పనిచేశారు. 2007 నుండి 2011 వరకు ప్రోగ్రామ్ డిమెక్షిప్ ఫ్రంట్ (పి.డి.ఎఫ్.) ఫోర్ లీడర్గా పనిచేశారు. శాసనమండలి సమావేశాలకు సైతం సైకిల్ మీదే వచ్చిన నిరాడంబరుడు రామిరెడ్డి గారు. శాసనపరిషత్ సభ్యునిగా ఉండి ప్రభుత్వం

ఇస్తావన్న విలువైన ఇంటి స్థలాన్ని ఆయన తిరస్కరించారు. శాసనపరిషత్ సభ్యునిగా ఆయనకు వచ్చే జీతం మొత్తాన్ని యూటీఎఫ్ కు ఇచ్చారు.

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి గారు 02-05-2016వ తేదీన 78 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు.

మ.12.30

2. “ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనపరిషత్తు మాజీ సభ్యులు శ్రీ బైరెడ్డి శేషయనారెడ్డి గారి మృతిపట్ల ఈసభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.”

శ్రీ బైరెడ్డి శేషయనారెడ్డి గారు 1928వ సంవత్సరంలో కర్మాలు జిల్లాలో జన్మించారు. కర్మాలు మండలంలోని గార్డేయపురం ఆయన స్వగ్రామం. 1972 నుండి 1978 వరకు శాసనపరిషత్ సభ్యునిగా ఆయన పనిచేశారు. వీరు నందికోటూరు నియోజకవర్గం నుంచి 1978, 1983 మరియు 1989లో శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికయ్యారు. వీరు 1982లో గృహనిర్మాణశాఖ మంత్రిగా పనిచేశారు.

శ్రీ బైరెడ్డి శేషయనారెడ్డి గారు 14.07.2016 వ తేదీన 88 సంవత్సరాల వయస్సులో స్వర్గస్తులైనారు.

వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ రెండు నిమిషాలపాటు మౌనం పాటిధ్వాము.

3. “ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనపరిషత్తు మాజీ సభ్యులు శ్రీ జి.వి.శేము గారి మృతిపట్ల ఈసభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.”

శ్రీ జి.వి.శేము గారు 1945, మే 2న, ప్రకాశం జిల్లా టంగుటూరు మండలం జమ్ములపాలెం గ్రామంలో జన్మించారు. నిరుపేద, దళిత విద్యార్థులకోసం వీరు ఒంగోలులో శాంతినికేతన్ ట్యూటోరియల్సు ప్రారంభించారు. 1989లో సంతమాతనపాడు నియోజకవర్గం నుంచి శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికై పాడిపరిశుమలు, క్రీడాశాఖా మంత్రిగా ఆయన పనిచేశారు. 2007 నుండి 2009 వ సంవత్సరం వరకు శాసనపరిషత్ సభ్యునిగా ఆయన పనిచేశారు.

శ్రీ జి.వి.శేము గారు 23.07.2016 వ తేదీన 71 సంవత్సరాల వయస్సులో స్వర్గస్తులైనారు.

వీరి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ రెండు నిమిషాలపాటు మౌనం పాటిధ్వాము.

(సభ రెండు నిమిషాలపాటు మౌనం పాటించింది.)

7. సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు:

MR. CHAIRMAN: Now, Item No: III - PAPERS TO BE LAID ON THE TABLE

1. Copies of the 51st, 52nd and 53rd Annual Reports of the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Limited, for the years, 2011-2012, 2012-2013 and 2013-2014 respectively, as required under Section 619 (2) of the Companies Act, 1956.
2. A copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh Power Development Company Limited, for the Year, 2014-2015, as required under Section 394 of the Companies Act, 2013.
3. A copy of the Audit Report on the Accounts of the Andhra Pradesh State Financial Corporation, for the Year, 2014-2015, as required under Section 619 (2) of the Companies Act, 1956.
4. Copies of the Annual Reports of the Andhra Pradesh Handicrafts Development Corporation Limited, for the Years, 2011-2012, 2012-2013 and 2013-2014, as required under Section 619 (2) of the Companies Act, 1956.
5. A copy of the Eighth Annual Report of the Overseas Manpower Company Andhra Pradesh Limited, for the Year, 2013-14, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956 and Article No.69 of Memorandum of Articles of Association of OMCAP.

8. సభా సమక్షంలో పెట్టబడిన పత్రం :

Now, Item No: IV - PAPER TO BE PLACED ON THE TABLE

A copy of the report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 8th September, 2016.

9. లఘువర్ష - రాష్ట్రంలో కరవు పరిస్థితి :

MR. CHAIRMAN: Now, short discussion on Drought.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వర్రు: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో కరవు పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. కరవు పరిస్థితి ఈ ఒక సంవత్సరమే కాక అనేక సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో ఉంటునే ఉంది. అయితే, ఈ సంవత్సరం rainfall distribution చాలా erraticగా ఉన్నది కాబట్టి ఈ సంవత్సరం కరవు తీవ్రత చాలా ఎక్కువగా కనపడుతోంది. గత కొన్ని సంవత్సరాల సగటును చూసినట్లయితే, సాధారణంగా, ఖరీఫ్ పంటలో మనకు 43.5 లక్షల హెక్టార్ల భూమిలో పంటలు వేయవలసి ఉంటే, ఈ సంవత్సరం 40.9 లక్షల హెక్టార్ల భూమిలో పంటను సాగుచేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం వర్షాలు జూన్ నెల మొదటి, రెండు వారాల్లో పడ్డాయి. సహజంగా నెలవారీ వర్షపాతాన్ని ఈ నెల వర్షపాతం ఈ విధంగా ఉంది, గత సంవత్సరం ఇదే నెలకంటే ఎక్కువగా ఉంది, తక్కువగా ఉండని అంతవరకే మనం సంతృప్తి చెందుతున్నాము. రెండు లేదా మూడు రోజులు వర్షం వచ్చినపుడు భూమిని సాగుచేస్తున్నారు. ఆ తర్వాత మళ్ళీ వర్షం లేకపోతే పంటలు ఎండిపోతాయనేది మనం పరిగణనలోకి ఎక్కువగా తీసుకోవడం లేదు. మొన్న రాయలసీమ జిల్లాల్లో ప్రత్యేకంగా అనంతపురం జిల్లాల్లో ఇదే విధంగా జరిగింది. దానికి సంబంధించిన వివరాలు మళ్ళీ నేను చెబుతాను.

అధ్యక్షా, కరవు రెండు రకాలు. వర్షాధారమైన మెట్ట పంటలు వర్షం సరిగా పడకపోతే రైతులు ఇట్టందిపడడం వల్ల విపరీతంగా నష్టపోవడం ఒక రకమైతే, డెల్టా ప్రాంతంలో కూడా గత సంవత్సరం, ఈ సంవత్సరం కూడా వేసిన పంటలు ఎండిపోయాయి. కృష్ణ డెల్టా మరియు

గుంటూరు జిల్లాలో కూడా వేసిన పంటలు బాగా ఎండిపోయాయి. ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకూ భూమి సాగు కూడా సక్రమంగా జరగడం లేదు. కొన్నిసార్లు మనుషుల తప్పిదాల వల్ల మరి కొన్నిసార్లు ప్రకృతి వైపరీత్యం వల్ల కరు ఏర్పడుతుంది. కృష్ణా డెల్టాలో ఏమైంది? వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు కూడా గుంటూరు జిల్లాకు చెందినవారు కాబట్టి ఆయన ప్రతిరోజూ చూస్తూ ఉంటారు. జాన్లో వర్షాలు పడితే వెంటనే కొందరు నాట్లు వేయడం జరిగింది. పట్టిస్తే మనుంచి నీళ్ళు సరిపోయేంత వస్తాయి, కృష్ణా డెల్టాకు పూర్తిగా ఇస్తామని, కృష్ణా డెల్టాకు కావలసిన నీళ్ళు తీసుకోకుండా పైన రాయలీము జిల్లాలకు నీటిని పంపిస్తే, రాయలీము కూడా సస్యశ్యామలం అవుతుందని మనకు ఇచ్చిన అభిప్రాయం. మంత్రిగారు చెప్పాలి, ఈ సంవత్సరం పులిచింతలలో నీళ్ళు ఉన్నాయి. పులిచింతల మనుంచి నీటిని విడుదల చేయడం లేదు. కారణాలు ఏమిటో నాకైతే తెలియదు. పట్టిస్తే ఆశించిన మేరకు, ప్రభుత్వం చెప్పిన మేరకు నీరు రావడం లేదు. ఎగువ రాష్ట్రాల్లో వర్షాలు లేవు. ఆగస్టు 25వ తార్థి తర్వాత కురిసిన వర్షాలు తప్ప మధ్యలో వర్షాలు పడలేదు. ప్రస్తుతం కూడా వర్షాలు పడడం లేదు. దీనివల్ల పోసిన నార్లు ఎండిపోతున్నాయి. వేసిన నాట్లు కూడా ఎండిపోతున్నాయి. నాట్లు వేయకుండా దాదాపు 30 శాతం భూమి ఆ డెల్టాలో మిగిలిపోయి ఉంది. కృష్ణా డెల్టా ప్రాంతంలోనే పంటలు సక్రమంగా పండకపోతే ఆహారధాన్యాల దిగుబడి పూర్తిగా తగ్గిపోయే ప్రమాదముందని నేను ఒక హాచ్చరికగా చెబుతున్నాను.

మొన్న ఆగస్టు 25వ తేదీ తర్వాత వర్షాలు పడ్డాయని కొందరు రైతులు నార్లు వేయడం జరిగింది. సెప్టెంబరు నెలలో నాట్లు వేయాలి. దీనిని భరీఫ్ పంట అని పిలవాలా లేదా ఎల్లో రబీ పంట అని పిలవాలా తెలియదు. భరీఫ్ పంట కనుక సకాలంలో వేసుకుంటే, రెండవ పంట పల్గొన్, లేదా మా ప్రాంతమంతా మొక్కొన్న పంటను వేస్తున్నారు. ఆ పంట రెండవ పంటగా వేసుకోవడానికి వీలుంటుంది.

మ. 12.40

ఇప్పుడు అన్ సీజన్ కాబట్టి ఒక పంట కంటే ఎక్కువ రావడానికి అవకాశంలేదు. క్రిందటి సంవత్సరం నాగార్జునసాగర్ ప్రాంతంలో నీళ్ళులేక పంటలు ఎండిపోయాయి. ఇప్పుడు కృష్ణా నదికి సంబంధించిన వివాదాలను సక్రమంగా మనం పరిష్కరించకపోవడం, సకాలంలో నీళ్ళు రాకపోవడంతో డెల్టా ప్రాంతంలో ఒకపక్క పంటలు దెబ్బతింటున్నాయి. సరైన సమయంలో వర్షాలు రాకపోవడంవల్ల మెట్టపంటలు దెబ్బ తింటున్నాయి. వ్యవసాయరంగం లాభసాటిగా లేకపోవడంతో పూర్తిగా దెబ్బతింటోంది. 2014-15లో 260 మండలాలను, 2015-16లో 359 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు. క్రానలాజికల్గా చూస్తే ఏదైతే కరువు మండలం, కరువు జిల్లాగా ఉందో కరువు గ్రామాలుకూడా అదేవిధంగా ఉంది. కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో అది శాశ్వతంగా ఉంది. నాకు తెలిసీ 14, 15 సంవత్సరాలుగా కరువు గ్రామాలున్నాయి. ఆ గ్రామాల్లో భూగర్భ జలంకానీ, బావుల్లో నీళ్ళకానీ ఉండవు. ఎక్కడా నీళ్ళు వచ్చే సోర్న ఉండరు. ఆ విధంగా చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నాము.

ఈ సంవత్సరం నాలుగు జిల్లాల్లో దాదాపు 22లక్షల ఎకరాల్లో వేరుసెనగ పైరు వేస్తే అందులో 11లక్షల ఎకరాలవరకూ ఎండిపోయింది. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రులందరూ ఉండి రెయిన్ గన్ అనే కొత్త పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి నీళ్ళు అందిస్తామన్నారు. అది సంతోషమే.

వ్యవసాయంలో అదునులో నీళ్ళిస్తేనే ఆ తడి పంటకు ఉపయోగపడుతుంది. వేరుసెనగ విత్తనాలు నాటిన తరువాత 25 రోజులకు పూత వస్తుంది. పూత వచ్చి పెగ్గింగ్ దిగి ఆ పూత ముల్లగా వెళ్ళి భూములోకి గుచ్ఛుకుపోయి కింద కాయ కాయడానికి 35రోజుల సమయం పడుతుంది. 25 నుండి 35రోజులు దానికి పెగ్గింగ్ సమయం. అయితే ఆ సమయంలో కరువు రావడంవల్ల భూమిలోకి పెగ్గిపోలేదు. దాదాపు పంటంతా దెబ్బతింది. మనవాళ్ళు వెళ్లినప్పుడు ఆ పైరు చూస్తే పైన మాత్రం పచ్చగా కనబడుతోంది కానీ కింద మాత్రం ఊడడల్లేవు. కారణమేమంటే ఆ సమయంలో నీరు లేకపోవడంవల్ల భూమి లూజాగా లేదు. 25, 35 రోజుల మధ్య రెయిన్గస్సు ద్వారా అయినా నీరు అందించి ఉంటే పెగ్గింగ్కు ఉపయోగపడేది. పంట నాటిన 60రోజుల తరువాత నీరిస్తే ఉపయోగముండదు.

జూన్ మొదటి, రెండు వారాల్లో పడిన వర్షంమీద ఆధారపడి, ఈ సంవత్సరం వర్షపాతం బాగా ఉంటుందని ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అభిప్రాయంతో జూన్లో వేరుశెనగ పంటవేశారు. 55 నుంచి 65రోజుల పంట సమయంలో మీరు రెయిన్గస్సను వాడితే ఉపయోగముండదు. మీరు చేసిన ప్రయోగాలు సకాలంలో చేయగలిగితే ఉపయోగపడేది తప్ప, ఆ పదును సరైన సమయంలో ఇవ్వకుండా మీరు చేసింది ప్రయోగంగా పనికిపస్తుందే తప్ప రైతులకు లాభదాయకంగా ఉండే అవకాశంలేదు.

అదేవిధంగా గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఉన్న కరువు మండలాలకు ఇంతవరకూ ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇవ్వలేదు. రైతులేమో బ్యాంకుల్లో బుఱాలు తీరకుండానే మళ్ళీ బుఱాలు తెచ్చుకుని పూర్తిగా నష్టపోతున్నారు. ప్రభుత్వం ఇవ్వాల్సిన ఇన్పుట్ సబ్సిడీ అందని పరిష్కారించి కనబడుతోంది. ఇన్పుట్ సబ్సిడీతోపాటు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మూడవ విడత బుఱామాఫీ ఇంతవరకూ ప్రారంభించలేదు.

శ్రీ ప్రత్యుపాటి పుల్లారావు: ఇప్పుడు చేస్తున్నది రెండవ విడత బుఱామాఫీనే. రాబోయే సంవత్సరంలో మూడవ విడత బుఱామాఫీ ఉంటుంది.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వరర్థ: రెండు విడతలకు కలిపి రూ.11,000కోట్ల మాత్రమే మంజూరు చేశారు. మొత్తం రూ.87,000కోట్ల బకాయిలున్నాయి. వాటిలో బంగారం మీద బకాయిలు కూడా ఉన్నాయి. బ్యాంకుల సుండి రైతులు తీసుకున్న బంగారంపై బుఱాల రికవరీకొరకు వారి బంగారాన్ని ఫలానా రోజు వేలం వేయడం జరుగుతుందని ఒక రెండు పేజీలలో దినపత్రికల్లో బ్యాంకులు ప్రకటన ఇస్తే గ్రామాల్లో ఉన్నవారెవరూ దానిని చూడడానికి అవకాశం లేకపోవడంతో తమ బంగారం వేలం వేశారని తెలియక వేసులుబాటు ఉన్నప్పుడు కొంత డబ్బులు కట్టుకుండామని బ్యాంకుకు వెళ్ళే మీ బంగారం వేలం వేశాము కదా అని అనడం జరుగుతోంది. ఇలాంటి విషత్తర పరిష్కారుల్లో ఈరోజు రైతాంగం ఉంది. బ్యాంకులు బంగారం కొనే ట్రేడర్సు దగ్గర పెట్టుకుని బంగారాన్ని వేలంవేసి వాళ్ళకు అప్పజేప్పేస్తున్నారు.

బుఱామాఫీ సక్రమంగా జరగడంలేదు. 24, 25వేల కోట్ల రూపాయలు మాఫీ చేస్తామన్నారు. సగం కాలం గడిచిపోయింది. ఇంతవరకూ అది పూర్తికాలేదు. బ్యాంకులవాళ్ళిమో బంగారాన్ని వేలం వేసుకుంటున్నారు. కొత్త బుఱాలు అరా, కొరా మాత్రమే ఇస్తున్నారు.

రూ.76,000కోట్ల బుణా ప్రణాళిక ఉంది ఇచ్చమంటున్నారు. దీంట్లో 90 శాతం పాత బుణాలను రెన్యూవల్ చేసుకోవడమే తప్ప ఇప్పుడు కొత్తగా ఇస్తుంది కూడా ఏమీలేదు. ఈ పరిస్థితి ఇలాగే కనుక కొనసాగితే రాబోయే రోజుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ కూడా ఆహోరధాన్యాల ఉత్పత్తిలో లోటు రాష్ట్రంగా వచ్చే పరిస్థితి ఉంది.

గత సంవత్సరం ఆహోరధాన్యాల ఉత్పత్తిలో దాదాపు పదిలక్షల టన్లులు తగ్గింది. ఈ సంవత్సరం కూడా అదేవిధమైన పరిస్థితి ఉంది. పై నుంచి నీళ్ళు వస్తున్నాయన్న, నీళ్ళు ఇస్తామని చెప్పుకొచ్చినా ఉపయోగంలేదు. రాయల్సీమలో చూస్తే కృష్ణ డెల్టా నుండి సుమారు 15,000 క్యాసెక్యూల నీరు ఇవ్వాలి. ఎంత ఇస్తున్నారు? మరొకవక్క నాగార్జునసాగర్ కుడికాలువ రైతుల పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా ఉంది. కుడికాలువ దగ్గర ఎక్కడాకూడా నాట్లు వేసుకోవడానికి అవకాశం లేదు. కెసి కెనాల్సో 120 కిలోమీటర్ల వరకూ రైతుల పరిస్థితి అయ్యామయంగా ఉంది. దానిగురించి తెలియడంలేదు. హంద్రీనీవాలోని 12 పంపులలో ఎన్ని పంపులు పనిచేస్తున్నాయో ఎవరికి తెలియదు. అనంతపూర్ సాగునీరు అక్కడికి చేరడంలేదు. పట్టిసీమనుంచి తీసుకెళ్ళి అక్కడిదాకా ఇస్తామన్నారు అదీ ఇంతవరకూ రావడంలేదు. గండికోట నుండి 2016 జూన్లోనే నీళ్ళు వస్తాయన్నారు. ఇంతవరకూ వచ్చిన దాఖలాలు కనబడడంలేదు. వనంచెర్ల రెగ్యలేటరీ నుండి రాయల్సీమకు ఎన్నివేల క్యాసెక్యూల నీళ్ళిచ్చారో ఇంతవరకూ తెలియకపోయినా ఈ పరిస్థితుల్లో వ్యవసాయ రంగం మాత్రం చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉంది.

కర్మాలులో ఉల్లిపాలైతులు పంటను రోడ్చుమీద పారబోస్తున్నారు. అలాగే చిత్తారు జిల్లాలో టమాటా కోనేవారు లేక ఆ రైతులుకూడా పండిన పంటను పారబోస్తున్నారు. ఇంత హెచ్చు తగ్గులు ఉన్నాయి. ఒక రూ.5000కోట్లతో ధరల స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటుచేసి విపత్తులు వచ్చినప్పుడల్లా కొంటామని ప్రభుత్వం చెప్పినా ఆ విధంగా జరగడంలేదు. రైతాంగం ఇబ్బందుల్లో ఉన్నప్పుడు ఆదుకోవాలి కానీ తరువాత తీరికగా ఆదుకుంటామంటే మాత్రం అది కరెక్టు కాదు. కరువు మాత్రం విలయతాండవం చేస్తోంది. కరువు గురించి ప్రత్యేకమైన దృష్టి సారించాల్సిన అవసరమెంతైనా ఉందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాము.

మ.12.50

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: అధ్యక్షా, కరువులో పుట్టి, కరువులో పెరిగి, కరువు జిల్లాలో పుట్టి, వ్యవసాయంలో అంతో ఇంతో నైపుణ్యం కలిగిన నాకు కరువు మీద మాటల్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించిన మీకు ధన్యవాదాలు. మీరు కూడా కరువు జిల్లాలోనే పుట్టారు. గౌరవ మంత్రివర్యులు ప్రతిపాఠి పుల్లారావు గారు గుంటూరు జిల్లాలో పుట్టినప్పటికీ కరువు ప్రాంతం నుండే రిప్రజెంట్ చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ చైర్మన్: చంగల్ రాయుడు గారు, సమయం తక్కువగా ఉంది, సబ్జెక్ట్ ప్రాజెక్ట్ చేయండి, అసలు విషయాన్ని చెప్పండి, సలహాలు ఇవ్వండి.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: సమయంకు కూడా కరువేనా సార్. కరువు గురించి 3 గంటల వరకూ మాట్లాడుకుందాం సార్. మంత్రిగారు రాసుకుంటున్నారు, మీరు సమయం ఇవ్వండి సార్. సమస్య పరిష్కారం అప్పతుంది, మన జిల్లలు బాగుపడుతాయి.

మిషన్ ఛైర్మన్: టైమ్ సేవ చేయాలి, కంటిన్యూ చేయండి.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: వర్షం లేక ఒక కరువు, టైం ఇవ్వక మరొక కరువు. ఇక్కడ రెండు కరువులున్నాయి. మీరు ఒక గంట సమయం ఇస్తే నేను కరువు గురించి చెబుతాను.

మిషన్ ఛైర్మన్: పది నిమిషాలు.

శ్రీమతి పమిడి శమంతకమణి: మీరు చంగల్ రాయుడుగారికి ఎక్కువ సమయం ఇస్తారు, మీ దత్తపుత్రుతుడు అయినట్లు.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: అనంతపురం జిల్లలో 18లక్షల ఎకరాలు వేరుశనగపంట సర్వాశనం అయిపోయింది. శమంతకమణి గారికి అవకాశం ఇవ్వండి మాట్లాడతారు.

శ్రీమతి పమిడి శమంతకమణి: 18లక్షలు అని చెబుతున్నారు, మీరు వచ్చి సర్వే చేశారా?

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: అధ్యక్షా, కరువుకు, చెరువుకు, అరువుకు, పరువుకు లింక్ ఉంది సార్. చెరువులో నీళ్లు ఉంటే కరువు లేదు సార్. చెరువులోకి నీళ్లు అంటే వర్షం సార్. చెరువులో నీళ్లు ఉంటే ఎరువులు కావాలి సార్. ఎరువు కావాలంటే అరువు కావాలి. ఇప్పుడ్నీ లేకపోతే మన పరువు పోతుంది. 9సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న అనుభవంతో, 10సంవత్సరాలు ఫోర్ లిడర్గా ఉన్న అనుభవంతో నేను ఏదైనా చేయాలనే తపసతో ఉన్నానని నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు, నేను చాలా సంతోషపడ్డాను. అంతో ఇంతో జరిగింది, నేను కాదని అనడం లేదు. వచ్చిన ప్రతీ నాయకుడు వ్యవసాయ రంగం నుండే వస్తున్నాడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గెలిచిన ముఖ్యమంత్రులు అందరూ వ్యవసాయ రంగం నుండే వచ్చారు, అయితే రాజకీయాలలోకి వస్తునే వారి పదవులు తీసుకుంటూనే వ్యవసాయాన్ని మరిచిపోయి, ఏ సాయం ఎరుగని వ్యవసాయంకు అంతో ఇంతో చేయాతని ఇస్తామని చెప్పడం మరిచిపోయి, మిగతా పనులన్నీ జరుగుతున్నాయి. ఎన్ని కరువు మండలాలు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి, ఎన్ని సంవత్సరాల నుండి కరువులో ఉన్నాయనే లెక్కలు మంత్రిగారు ఇచ్చారు, సంతోషం. కొన్ని మండలాల్లో గత పది సంవత్సరాల నుండి శాశ్వతంగా కరువులోనే ఉన్నాయని చెప్పారు. ఇక్కడ కరువుకు, చంద్రబాబు నాయుడు గారికి దగ్గరి రిలేషన్ ఉంది సార్.

SRI SATISH KUMAR REDDY SINGAREDDY: This is highly objectionable Sir. He has to withdraw that word. It has lot of meaning.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: నన్న కంటిన్యూ చేయనీయండి సార్, అప్పుడు వారే నిత్యం చేసుకుంటారు.

మిష్ణర్ ఛైర్మన్: సబ్జెక్టు చెప్పండి.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: గత నవంబరు 22వ తేదీ నుండి డిశంబరు 8వ తారీకు వరకు వర్షాలు పడటం వల్ల ఆ అపవాదు పోయిందిసార్.

MR.CHAIRMAN: I will not give any more time after 10 minutes.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: నేను స్టేట్‌మెంట్ మీదే చెబుతున్నాను సార్.

మిష్ణర్ ఛైర్మన్: ఇంతనేపు మాటల్లాడారు, సబ్జెక్టు గురించి ఏమైనా మాటల్లాడారా మీరు?

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: సార్ ఇది కూడా సబ్జెక్టు. సార్ మీరు ‘లో’ లో చాలా పుస్తకాలు రాశారు, కొన్నిల్ నడిపే దానిమీద కొన్ని పుస్తకాలు రాశారు.

మిష్ణర్ ఛైర్మన్: మరలా ఇప్పుడు నా మీద.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: ఆ పుస్తకాలకు ప్రియాంబుల్ రాయరా సార్. It is nothing but preamble Sir. I am in the preamble stage.

SRI VENKATA SATISH KUMAR REDDY SINGAREDDY: We don't have so much time to tell preamble and everything. If you want to talk for hours, we also want to talk for hours.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: నేను మాటల్లాడను, మీరే వ్యవసాయం గురించి మాటల్లాడి, మీరే సమస్యలు పరిష్కరించండి.

SRI VENKATA SATISH KUMAR REDDY SINGAREDDY: It is a short discussion and it has to be completed in half an hour.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు: మీరు (సభ్యులు శ్రీ వెంకట సతీష్కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి గార్మి ఉండేశించి) అక్కడ (ఛైర్మన్ లో) కూర్చున్నపుడు టైం గురించి మాటల్లాడండి సార్. అక్కడ ఛైర్మన్ గారు ఉన్నారు. In the absence of the Chairman, Vice-Chairman will act as Chairman. నన్న చెప్పనివ్వండి సార్. వ్యవసాయ రంగం మీద చాలా చర్యలు తీసుకున్నట్లు దాని ద్వారా ప్రతిఫలం పొందినట్లు కూడా ఉన్నాయి. చిన్న ఉదాహరణలు రెండు చెబుతాను. నేను వేరుశనగ రైతును. ఇందాక గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ఉమ్రారెడ్డి వెంకటేశ్వరర్లు గారు చెప్పారు, స్టోపిస్ట్ అన్ని ఇచ్చారు, మనం దున్నుకునేందుకు, విత్తనం వేసుకునేందుకు ఒకొక్క రైతుకు రూ.12,000/-ఖర్చు అపుతుంది. ఆరుసార్లు దున్నాలి, వేరుశనగ విత్తనంలో ఎరువు కలిపి వేసేందుకు ఎకరానికి రూ.12,000/-ఖర్చు అపుతుంది. విత్తనం వేసిన తరువాత 30రోజుల కల్గా తడి పారాలి. తడి పారేందుకు అగ్రికల్చర్లోకి ఈ ప్రభుత్వం ఒక గన్ కల్గర్ తీసుకుని వచ్చింది. I am appreciating it, while appreciating this, అది ఎంతవరకు సక్షేప అపుతుందనేది కూడా

మీకు చెబుతాను. వేరుశనగకు పూత వచ్చిన పది రోజుల లోపు నీళ్ల తడి వేస్తే పువ్వు విత్తుగా మారేందుకు శక్తి పస్తుంది. కొంచెం లేటగా అయినా సరే తెలిసో తెలియకో కొన్ని న్యాస్ చానల్స్ లో చెప్పారు, నేను చూశాను. కొన్ని చోట్ల చేసేదేరో ముందే చేసి ఉంటే బాగుండేదని కొంచెం కయంయం అంటున్నారు, కనీసం 12 యంయం అయినా నీళ్లు పెడితే బాగుంటుందని రైతులు అడిగారు అని చెప్పారు. పుల్లారావు గారు చేసినట్లు నారాయణ గారు వ్యవసాయం చేయలేదు, కానీ రైతులు చెప్పింది విని చెప్పారు. కానీ ఏదో చెప్పారని రెయిన్ గన్ కల్పర్ ఎలా ఉంటుందో చూచ్చామని తంబళ్లపల్లి వెళ్లాను. నేను విమర్శిస్తే విమర్శించి చెప్పాను అంటారు. వాళ్లు చెప్పిందల్లా- అయ్యా, విత్తనం ఎలాగూ పట్టలేదు, చెట్లు పచ్చగా ఉంది, పశువులు లినేందుకు ఉపయోగపడుతుంది గానీ, విత్తనం వచ్చేందుకు ఉపయోగపడదని దాదాపు 70శాతం మంది చెప్పారు.

మ. 1.00

అధ్యక్షా, కదిరి విషయానికి వస్తే, కదిరిలో ఒక పరిశోధనాశాల ఉంది. నేను అంతకు ముందెప్పుడూ, అక్కడికి వెళ్లలేదు. మొదటిసారిగా నేను వేరుశెనగ నూనె విత్తనం పరిశోధనాశాలకు వెళ్లాను. అక్కడ ఒక ఐదారుగురు శాస్త్రవేత్తలు ఉన్నారు. వాళ్లు కొన్ని నిజాలు చెప్పిన తరువాత ఇది మీరు ప్రభుత్వా నికి ఎందుకు రికమెండ్ చేయకూడదు. సత్వర చర్యలు తీసుకునే మంత్రిగారు వ్యవసాయ రంగానికి ఉన్నారు, మీరు ఎందుకు వారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లలేదని నేను వాళ్లని అడిగాను. సార్, మేము మా ఎం.ఎల్.ఎలు, ఎం.ఎల్.సి లతో మాట్లాడలేము, మీరు రైతుగా వచ్చారు కాబట్టి మీకు ఈ విషయాలు చెబుతున్నామని వాళ్లు అన్నారు.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి : చంగల్ రాయుడు గారూ... ఈ విషయంలో మీరు, though you don't come from a groundnut farmer area, వేరుశనగ గురించి మాట్లాడుతున్నాను. మేము వేరుశెనగ పంట వేస్తాము. మేము విత్తనాలు వేసిన 20 రోజుల తరువాత శాస్త్రవేత్తలను పిలిపించాము. అని వేసి కూడా రెండునెలల పైన అయింది, అయితే ఇప్పటివరకు ఊడలు దిగలేదు. దానికి పరిష్కారమేంటని మేము ఆ శాస్త్రవేత్తలని అడిగితే, వాళ్లు అదంతా పరిశీలించి, 20 రోజులు గడిచినా కూడా, ఆ విత్తనాలు వర్షం వస్తే, ఊడలోస్తాయని చెప్పారు. కాకపోతే, 130రోజుల్లో రావాల్సిన పంట 150 రోజుల్లో దిగుబడి వస్తుంది. I was there with the scientists. నేను పులివెందులలో ఆ శాస్త్రవేత్తలతో తిరిగి పరిశీలించాను. మీరు ప్రయత్నం చేయలేదనడం మాత్రం సరికాదు. మేము శాస్త్రవేత్తలని సంప్రదించాము.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, శ్రీ సతీష్ కుమార్ రెడ్డి గారు చెప్పిన దానిలో న్యాస్ నమ్మకం లేదు. నేను వ్యవసాయదారుణ్ణే. వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తనే. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాల యంలో పనిచేశాను. రెండునెలలు గడిచిన తరువాత మళ్లీ పొలంలో నీళ్లు కొడితే, పంట వయసు 20 రోజులు పెరుగుతుందంటే అది వాస్తవం కాదు. మంత్రిగారూ... మీరు ఒకసారి రైతులకి సలహా ఇచ్చే ముందు, ఇక్కిశాట్ శాస్త్రవేత్తలని పిలిపించి కనుకోర్చి.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు : ఉమ్మారెడ్డి గారూ... జనాఖుద్ నుంచి రీసెర్చ్ స్టేషన్ సైంటిస్టులను పిలిపించాము.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వర్రు : మీరు ఎవరిని పిలిపించినా కూడా, వేరుశెనగ పంట 85 నుండి 90 రోజుల మధ్యలోనే దిగుబడికి వస్తుంది. రెండు నెలల తరువాత నీళ్లు పెడితే, 20 రోజుల తరువాత దాని పయసు పెరిగి ఊడ వచ్చిప్పని అంటే, అది సరికాదు. నేనెందుకు చెబుతున్న సంటే, మనం ఈ సమాచారాన్ని రైతులకు చేరవేస్తే, దానివల్ల వాళ్లు నష్టపోయి చాలా దెబ్బ తింటారు. అది మీరు కొంచెం వెరిపై చేసి, రీచెక్ చేయండి.

శ్రీ ప్రత్తిపాటి పుల్లారావు : అధ్యక్షా, సభ్యులు అడిగిన అంశానికి నేను సమాధానం చెప్పేటప్పుడు వివరిస్తాను.

శ్రీ బి. చంగల్రాయుడు : అధ్యక్షా, నేను మా పొలంలో పండినవే తింటాను. బయటకు వెళ్లినప్పుడు మాత్రం బయటిని తింటాను. I am an expert in agriculture field. అధ్యక్షా, నేను మీలాగా న్యాయశాస్త్రంలో పి.పాఎస్.డి చేయకపోయినప్పటికీ, న్యాయశాస్త్రంలో గ్రాహ్యయేష్వర్ చేశాను. కానీ, వ్యవసాయమే నాకు జీవనాధారం. దాని మీదే నేను దృష్టికేంద్రికరించాను. ఈ ఊప న్యాసం నా ఒక్కడి కోసం కాదు. జనబాహుళ్యం కోసం. వ్యవసాయ రంగానికి అంతో ఇంతో సహా పడదామనే ఉద్దేశంతో చెబుతున్నానే గానీ, వేరే ఉద్దేశం లేదు. 150 రోజుల తరువాత కూడా పిండె వస్తుందంటే, పులివెందులలో ఆయన పరిశోధనాశాల పెట్టించినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. గతంలో పులివెందులలో రూ.100కోట్లతో పాడిపరిశ్రమకు సంబంధించిన పరిశోధనాశాల పెట్టించారు. అక్కడ ఇప్పుడు పరిశోధన చేయడానికి ఎవరూ లేరు.

నేను కదిరికి వెళ్లినప్పుడు, అక్కడి రైతులు... మాకు ఎవ్వరి మీద నమ్మకం లేదు, ఆ వరుణ దేవుడి మీద మాత్రమే మాకు నమ్మకం ఉండని, కానీ, ఈ సారి మమ్మల్ని కొంచెం మోసం చేశాడని వాళ్లు అన్నారు. జూన్ నెలలో వర్షం కురవడం వల్ల, మేము పంటలు బాగా పండుతాయని ఆశించి, జూలై నెలలో మొదటి వారంలో పడిన వర్షాలకు విత్తనాలు తెచ్చి వేశాము, తరువాత వర్షాలు పడనందువల్ల మాకు నష్టం వచ్చింది కాబట్టి, చేసే ఈ ప్రయోగం ముందే చేసుంటే మేము బాగు పడేవాళ్లము అని కూడా అన్నారు. రైతులకు సాంతంగా ఉపయోగపడడానికి ఇది నాంది అను కుండాము. ఈ సారి దెబ్బతిన్నా కూడా, వచ్చే సారికి ఇప్పన్ని ఉపయోగపడతాయని ఎందుకు అను కోకూడడు అని నేను రైతులను ప్రశ్నించాను. నేను అలా అన్నందుకు సార్, మీరు తెలుగుదేశమా అని ఆయన నన్ను ప్రశ్నించాడు. ఒక ట్యూంకర్ నీటితో ఒక ఎకరానికి నీళ్లు కొట్టిపోయారన్నారు. ఒక ట్యూంకరుకు పదువేల లీటర్ల నీరు పడుతుంది. వాటితో ఒక ఎకరాన్ని తడిపిపోయారు. అది మరుసటి రోజుకు ఆరిపోయిందని వాళ్లు నాతో అన్నారు. ఒక ట్యూంకరు నీళ్లు ఒక ఎకరానికి మీరి చ్చిన రెయిన్గన్స్తో, 24మీటర్ల వైర్ రెండు దఫాలుగా కొడితే, అది అర్దెకరానికి మాత్రమే పారు తుంది. ఒక ఎకరానికి 4 ట్యూంకర్ల నీరైతే నరిపోతుంది. కవేల లీటర్ల ట్యూంకర్ X రెండుగంటలు అర్దెకరానికి, రెండు దఫాలుగా వేస్తే నాలుగు ట్యూంకర్లు కావాలి. సార్, నాకు తెలిసిన లెక్కల ప్రకారం అనంతపురం జిల్లాలో 18 లక్షల ఎకరాలలో వేరుశెనగ వేశారు. అందులో 12 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేష్వర్ క్రింద, 6 లక్షల ఎకరాలు రెయిన్ గన్ క్రింద ఉన్నాయి.

శ్రీ ప్రత్తిపాటి పుల్లారావు : అధ్యక్షా, అనంతపురంలో 18 లక్షల ఎకరాలలో వేరుశెనగ లేదు. 15 లక్షల ఎకరాలు, 6.9 హెక్టార్లు.

శ్రీ బి. చంగల్రాయుడు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వారి దగ్గర ఉన్న సమాచారం ప్రకారం చెప్పారు, నేను ఫీల్డ్ స్టడీ చేశాను కాబట్టి ఇది నా దగ్గర ఉన్న సమాచారం. అదేవిధంగా గతంలో కరపు గురించి మాట్లాడుతూ, నేను కర్మాలు జిల్లాలో లక్షాయాభైవేలు దెబ్బతిన్నదని ముఖ్యంగా ఆధోని, మంత్రాలయం ప్రాంతం గురించి చెప్పాను. ఇప్పుడు ఒక్క అనంతపురం గురించి చెబుతాను. వర్షాలు చాలా తక్కువగా ఉన్న జిల్లా అనంతపురం కాబట్టి, అక్కడ ఒక ఎకరానికి నాలుగు ట్యాంకర్ల నీరు కావాలి. మీరన్నట్టు లెక్కల ఎకరాలు అనుకోండి.

శ్రీ ప్రత్మిపాటి పుల్లారావు : 6 లక్షల ఎకరాలు కాదు, 6.9 లక్షల హెక్టార్లు. 15 లక్షల ఎకరాలు.

శ్రీ బి. చంగల్రాయుడు : మీరు కన్నాయజ్ అవకండి. 12 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేషన్ కింద, లెక్కల ఎకరాలు రెయిన్గన్ కింద తీసుకోండి. 6 లక్షల ఎకరాలలో ఎకరాకు 4 ట్యాంకర్ల చొప్పున $6 \times 4 = 24$ లక్షలు అవుతుంది. అంటే ఎన్ని ట్యాంకర్లు కావాలి? మీరు ఒక మండలాన్ని తీసుకుని, ముందు దానిని పూర్తిగా రెయిన్గన్తో తడపండి. ఒకేసారి అన్ని ఎకరాలను తడపడానికి సరి పోయే యంత్రసామాగ్రి సమకూర్చడానికి కష్టమవుతుంది.

శ్రీ ప్రత్మిపాటి పుల్లారావు : అధ్యక్షా, మేము ఎన్ని ఎకరాలకు శాంక్షన్ చేశామనేది నామినల్, ఎందుకంటే బోర్డ్‌వెల్స్ ద్వారానే ఎక్కువ పాలాలకు నీరు అందించాము.

శ్రీ బి. చంగల్రాయుడు : సార్, మీరు బోర్డ్ వెల్స్ ద్వారా తీసుకుంది 12 లక్షల ఎకరాలు, ట్యాంకర్ల ద్వారా చేయాల్సింది లెక్కల ఎకరాలని నేను చెబుతున్నాను. నేను ఆలరెడీ బోర్లు అని, మైనర్ ఇరిగేషన్ అనే పదాలను ఉపయోగించకుండా 12 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేట్డు అని, 6 లక్షల ఎకరాలు రెయిన్ఫెడ్ అని చెప్పాను. మిమ్మల్ని నేను ఎక్కడా తగ్గించి చెప్పలేదు. ఈ సారి చేసిన ప్రయత్నం ఫలితం లేని ప్రయత్నం అని, ఇది భవిష్యత్తులో ఉపయోగపడుతుందని నేను నమ్ముతు న్నాను.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి : అధ్యక్షా, ముందునుంచి రైతులకు పంట సంబీధని పథకం కింద బావులను తవ్వుకోమని ప్రభుత్వం చెప్పింది. రైతులు దానిని పట్టించుకో లేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వాన్ని నిందించకూడదు.

శ్రీ బి. చంగల్రాయుడు : అధ్యక్షా, పంట సంబీధని క్రింద బావులు తవ్వుకోలేదు కాబట్టి ఆ తప్పు వాళ్ళదే. ఒక్క ఎకరంలో నాలుగైదు బావులు తవ్వుకొని దేనిలోనూ నీళ్లు పడక ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నది కూడా మన జిల్లాల్నినే.

మ. 1.10

అధ్యక్షా, రైతులు దాదాపు ఆరు బోర్లు వేసుకున్నారు. అరటి తోట కోసం పులివెందుల చుట్టూప్రక్కల ఒక ఎకరాలో దాదాపు 6, 7 బోర్లను వేసుకున్నారు. ఆ బోర్లలో కూడా నీరు పడక చాలామంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మళ్ళీ ప్రభుత్వం తుంగభద్ర నుంచి నీటిని ఇస్తే, ఆనందపడ్డారు. రైతులు ఆనందపడ్డారని మీరు చెప్పారు కానీ, వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న

విషయం మీరు చెప్పలేదు. సార్, ప్రభుత్వం యొక్క కృషిని మేము తప్ప వట్టడం లేదు. ఇది అన్ టైమ్స్ లీ ఎఫర్ టైమ్స్ లీ ఎఫర్ కాదు. ఆఫ్సర్ టైం ఎఫర్ అని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇందుకు దాదాపు రూ.3,000లను ప్రభుత్వం తరఫు నుంచి ఖర్చు పెడుతున్నామని లెక్కలు ఇచ్చారు. అందులో రూ.2,400లు ప్రభుత్వం నీటికోసం ఇస్తున్నామని చెప్పింది. మిగతా రూ.600లు రైతులు భరించుకోవాలని చెప్పింది. ఆ రూ.600లను ఒక రైతుకు ఒక ఎకరాకు నీటిని అందించుకునే పరిస్థితిలో ఆ రైతు స్థితి ఉందా సార్? ఈ పంటను కాపాడుకునే ప్రయత్నంలో వారికున్నపన్నీ పెట్టేశారు. మరొక ప్రక్క బ్యాంకుల దగ్గర నుంచి లీగల్ నోటీసులన్ని తీసుకుంటూ కూడా ఏదో ఒక చిన్న ఆశ కలిగి రూ.600లు కడితే మా భూములకు నీరు వచ్చి, పంట వస్తుందని చెప్పి డబ్బులు కట్టారు. దాదాపు 20 మంది సప్పిన్ అధికారులు, 90 మంది డెవ్యాటీ తహశిల్హారులు వెళ్ళి, దాదాపు 4 ఎం.ఎం. నీటిని ఇచ్చారు. ఎందుకంటే, వేలు పెట్టి, భూమిని నోక్కితేనే తడి తగులుతుంది. అధికారులు చేసిన ప్రయత్నం శుభ్ర దండగ. వచ్చే సంవత్సరమైనా ప్రభుత్వం గట్టి ప్రయత్నం చేసి, కనీసం 15 ఎం.ఎం. నీటిని ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, అక్కడ వెట్టింగ్ ఉంటేనే పంట వస్తుంది. అనుకూలమైన సమయంలోనే ఈ కార్యక్రమాలను చేపట్టాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, ఇవన్నీ సాగు పంటలు. ఈ విషయాలన్నీ కూడా గౌరవ మంత్రిగారికి తెలుసు అధ్యక్షా.

అధ్యక్షా, కరవు అంటే కేవలం పొలము, వ్యవసాయమేనా? కరవుకు సంబంధించి అంటే త్రాగు నీరు, సాగు నీరు మొదలైనవన్నీ కూడా వస్తాయి. మంచి నీటికి సంబంధించి గత సంవత్సరం కరవులోనే శ్రీ జి. తిప్పేస్వామి గారి ప్రశ్నకు సంబంధించిన సమాధానంలోనే పంచాయతీ రాజ్ శాఖా మంత్రిగారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. గత సమావేశాలలోనే గౌరవ సభ్యులు డా. గేయానంద్ అడిగిన ప్రశ్నకు దాదాపు రూ.200కోట్లు కేటాయించవలసి ఉందని సమాధానం ఇచ్చారు. రైతులు పొలాలలో బోర్డు వేసుకున్నారు. ఆ ప్రాంతాలలో కరంటు ఛార్లీలు కట్టేందుకు పంచాయతీ సర్వంచుల దగ్గర డబ్బులు లేవు సార్. వాటిని కూడా విభజించారు. అందులో 15 శాతం ఎన్ఆర్ఇజిఎస్ గ్రాంటు క్రింద, 25 శాతం ఎనర్జీ ఛార్జెన్ క్రింద, 15 శాతం కంప్యూటర్లైజేషన్ క్రింద అని పెట్టారు. కానీ, ఇందుకు సంబంధించి సర్వంచుల దగ్గర డబ్బులు లేవు. రైతులు పొలాలలో బోర్డు వేసుకున్నారు. ఆ బోర్డులో నీళ్ళు పడ్డాయనుకుంటే, వాటికి ఎనర్జీ ఛార్జెన్ క్రింద ప్రభుత్వం కట్టవలసింది ఎంత అంటే దాదాపు రూ.40కోట్లు. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి గారు కూడా జిల్లా పరిపత్త సభ్యులను అడిగారు. కావాలంటే, ఇందుకు సంబంధించి క్లోత్స్టాయిలోను, మండల ప్రజాపరిషత్తులలోను, ఎక్కడైనా అడిగితే, అక్కడ కాదు, ఇక్కడ అడగున్నారు. చాలా సంతోషం సార్. నేను గతంలో మండల ప్రజాపరిషత్ చైర్మన్‌గా పనిచేశాను. నాకున్నటువంటి అనుభవాలను తీసుకుని ఒక చిన్న ప్రశ్న వేశాను సార్. జిల్లాలలో అన్ కనెక్టెడ్ బోర్డెల్స్ ఎన్ని ఉన్నాయని అడిగితే, దాదాపు 320 ఉన్నాయని అన్నారు. నీటిన్నింటికి ఎంత ఖర్చు అవుతుందంటే దాదాపు రూ.2కోట్లు 65 లక్షలు అవుతుందని అన్నారు. జిల్లా కలెక్టరు గారు వేరే నిధులను ట్రాన్స్ఫర్ చేసి, దాదాపు రూ.28 లక్షల వరకూ నిధులను ఆ ప్రాంతాలకు ఇచ్చారు. ఇక్కడ పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారు చెపితే, మేమేదో డైరెక్షన్ ఇచ్చామని, తప్పనిసరిగా స్పెషల్ డెవలమెంట్ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులతో బోర్డెల్స్కు, విద్యుత్ ఛార్లీలు కట్టుకోమని ఇచ్చామని అన్నారు. చాలా సంతోషం. ఇప్పుడు మేము ఈ నీటిని ఎక్కడ నుంచి తెచ్చుకోవాలి? మాకు అది కూడా శాపమే. దాదాపు కొన్ని కరవు మండలాలు శాశ్వతంగా ఉంటాయి. తాత్కాలికంగా కరవు వచ్చే మండలాలు మరికొన్ని ఉంటాయి. వాటన్నింటిని యుద్ధ ప్రాతిపదిక పైన

తగు చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం తగిన ప్రణాళికలను ముందుగానే సిద్ధం చేసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యుల దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దీనిని ఒక శ్లోవేబీర్గా తీసుకోవాలి. లేదా క్రొత్తగా కార్యక్రమాన్ని చేపట్టమని అయినా ఆనుకోండి. లేకపోతే భవిష్యత్తులో మా ప్రాంతాలకు ఇఖ్బంది ఏర్పడుతుంది. కదిరి ప్రాంతంలోని రైతులు ఒకటే మాట చెప్పారు సార్. మాకు తినడానికి పంట లేదు, కనీసం పశువులకైనా మేత లేకుండా పోయిందని అన్నారు.

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం దగ్గర గతంలోనైనా, ఇప్పుడైనా సిపిడబ్బుసి పథకాలను నిర్వహించేది జిల్లాపరిషత్తులే. ఇప్పుడు జిల్లా పరిషత్తులు నిర్విర్యమైపోయాయి. 14వ ఆర్థిక సంఘం దాదాపు ఒకటిన్నర సంవత్సరాల నుంచి నిధులను మంజూరు చేయకపోవడం వల్ల జిల్లాపరిషత్తులలో డబ్బులు లేవు, సిపిడబ్బుసి పథకాలు కూడా లేవు. దాదాపు ఒకటిన్నర సంవత్సరాల నుంచి కూడా పులివెందులలో సిపిడబ్బుసి పథకాలు లేక అక్కడి ప్రజలు ప్రైకులు కూడా చేశారు. ఎం.పి.ఎ ఎవరో హామీ ఇచ్చారని కూడా నేను విన్నాను. అక్కడ కనీసం శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డిగారు అయినా హామీ ఇస్తే ఎంతో కొంత పురోగతి ఉండేది సార్.

సార్, త్రాగునీటికి సంబంధించిన అంశాన్నే మాట్లాడుతున్నాను. శ్రీ ప్రత్తిపాటి పుల్లారావు గారిది కూడా గుంటూరు జిల్లానే అక్కడ అంతా సస్యశ్యామలంగా ఉంటుంది. ఎక్కడ చూసినా నీఁళ్ళు ఉంటాయి.

శ్రీ ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వరర్లు (మైకు లేకుండా) : అక్కడ కూడా నీఁళ్ళు లేవు.

శ్రీ ప్రత్తిపాటి పుల్లారావు (మైకు లేకుండా) : అక్కడ కూడా గన్లను ఉపయోగించాము.

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు : అధ్యక్షా, మొత్తం మీద అన్ని ప్రాంతాలలోను గన్నులు వచ్చేశాయి. సార్, ఇప్పుడే అంటే సెప్టెంబరు, అక్టోబరు మాసాలలోనే ఇలాంటి కరవు ఉంటే, ఇక ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్, మే, జూన్ మాసాలలో కరవు పరిస్థితి ఏ రకంగా ఉంటుందో ప్రభుత్వం ఒకసారి గమనించాలని కోరుతున్నాను. అందుకు సంబంధించి ప్రభుత్వం సాగునీటికి, త్రాగు నీటికి కూడా ఇప్పటి నుంచే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ జి. తిప్పేస్వామి అడిగిన ప్రశ్నకు సంబంధించిన హామీ అయితే వచ్చింది కానీ, డబ్బులు రాలేదు. డబ్బులు వచ్చాయేమో ఆయననే చెప్పమనండి. అనంతపురం జిల్లాకు రూ.200కోట్లు బాకీలు ఉన్నాయి, కడప జిల్లాకు దాదాపు రూ.122కోట్లు బాకీలుగా ఉన్నాయి. వీటన్నింటిని తీర్చమని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను. ఇందుకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఎక్సర్సెస్ చేసేటప్పుడు కొన్నింటిమిదే చేస్తున్నది.

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఆరోగ్యశ్రీని ప్రజలకు క్రొత్తగా పరిచయం చేసినప్పుడు కేవలం మూడు జిల్లాలలోనే అంటే, ఆదిలాబాదు, శ్రీకాకుళం, అనంతపురంలో పెట్టారు. ఈ మూడు జిల్లాల్లో విజయవంతమైన తరువాత, మిగిలిన 20 జిల్లాలకు ఆరోగ్యశ్రీ సేవలను విస్తరించారు. ప్రభుత్వం ఏదైనా క్రొత్తగా కార్యక్రమాలను అమలు చేసేటప్పుడు ఒకేసారి అన్ని జిల్లాలకు పెట్టాలండా, ప్రయోగాత్మకంగా ఒక మండలంలో ఏర్పాటు చేసి, విజయాలు సాధించినట్లయితే బాగుండేది.

అలాగే రైతులకు ఇన్సుట్ సబ్సిడీని కనుక ఇచ్చినట్లయితే పెట్టిన పెట్టుబడిలో కనీసం నగమైనా వచ్చేది. ఆ విధంగా రైతులందరూ ఆనందపడేవారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ దీనిని ఇన్నోవేటివ్ గా తీసుకునేటప్పుడు ప్రయోగాత్మకంగానైనా చేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ, ఇంకా మాటల్లాడాలని ఉన్నా బలవంతంగా కూర్చుంటున్నాను సార్, థాంక్యూ.

శ్రీ జి. తిప్పేస్వామి : అధ్యక్షా, సభలో నాకు మాటల్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మొట్టమొదటిసారిగా మన రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు, కేబినెట్ మంత్రులు శ్రీ ప్రత్యాపాటి పుల్లారావు, శ్రీ రావెల కిషోర్ బాబు, శ్రీమతి పీతల సుబ్రాత గారు మా జిల్లాకు పర్యటనకు వచ్చారు. మడకశిర ప్రాంతం అమరావతి రాజధానికి దాదాపు 800 కి.మీ.ల దూరంలో ఉంది. అంత దూరంగా ఉన్న మారుమూల ప్రాంతానికి కూడా ముగ్గురు మంత్రులు మా నియోజక వర్గానికి వచ్చి అక్కడి పరిస్థితులను పరిశీలించినందుకు ముందుగా వారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. వారే కాదు, దాదాపు 10, 12 మంది మంత్రులు, 20 మంది ఐఎస్ అధికారులు, ఇతర అధికారులు అక్కడకు వచ్చారు. చరిత్రలో కనీఖినీ ఎరుగనట్టుగా మొట్టమొదటిసారిగా అనంతపురం జిల్లా కరవ గురించి, అక్కడి రైతులను కాపాడడానికి వచ్చిన వీరందరికీ కూడా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు, అభినందనలు, కృతజ్ఞతలను కూడా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మీరు కూడా రాయలసీమ వాసులే. గతంలో రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఎక్కువగా గన్ కల్పర్ ఉండేది. ఆ గన్ ట్రిగర్ నొక్కితే రక్తం వచ్చేది. ఈ గన్లో స్విచ్ వేస్తే నీరు వస్తోంది. అటువంటి రెయిన్ గన్ తెచ్చిన ఘనత మాత్రం మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడి గారికి దక్కుతుంది. మా ప్రాంతాలలో ఈనాడు గన్కి స్విచ్ వేస్తే ఆ గన్ నుంచి నీరు వస్తోంది. ఆనాడు గన్లో ట్రిగర్ నొక్కితే భ్లూ వచ్చేది. రక్తపు గన్ పోయి, నీళ్ళ గన్ తెచ్చిన ఘనత కూడా మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిదేనని తమ ద్వారా సభాముఖంగా తెలియజేయడానికి ఏ మాత్రం సందేహించడం లేదు. అధ్యక్షా, ఇది ఒక విమాత్మమైనటువంటి కొత్త ప్రయత్నం. అందులో ఉన్నటువంటి లోపాలను ప్రతిపక్ష నాయకులు తమ విలువైన సలహాలు, సూచనల ద్వారా సరిచేసి, తమ అమూల్యమైన సలహాలను ఇచ్చి, అని మన రైతాంగానికి ఉపయోగపడేవిధంగా చేయవలసిన బాధ్యత ప్రతిపక్ష సభ్యులతోపాటు, పాలకపక్ష సభ్యుల పైన కూడా ఉంటుంది. కేవలం విమర్శలతోను, నిరుత్సాహం, నిష్పుహాలను రైతులలో తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేయడం చాలా తప్పని ఈ సందర్భంగా తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ సంవత్సరం అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించి చాలామంది శాస్త్రవేత్తలు, జ్యోతిష్మూలు కూడా చెప్పారు. ఈ ఉగాది పండగ నుంచి ఈ సంవత్సరం ఎప్పుడూ లేని విధంగా జూలై, ఆగష్ట, సెప్టెంబరు మాసాలలో బ్రహ్మండమైన వర్షాలు వస్తాయని ఆనాడు టి.వి. ఛానెళ్ళ చూసిన వారు కూడా చెప్పారు. గత 10, 15 సంవత్సరాలలో ఎన్నడూ లేని విధంగా అనంతపురం జిల్లాలో రైతులందరూ దాదాపు 15 లక్షల ఎకరాలలో వేరుశనగ పంటను వేశారు. అధ్యక్షా, ఈ జిల్లాలో ఒకసారి గత చరిత్రను పరిశీలిస్తే, ఎప్పుడూ కూడా ఇన్ని ఎకరాలలో వేరుశనగ విత్తనాలను వేయలేదు. ఈ సంవత్సరం మాత్రమే ఆ శాస్త్రవేత్తలు, జ్యోతిష్మూలు చెప్పినట్లుగా దాదాపు 15 లక్షల ఎకరాలలో వేరుశనగ పంటను సాగుచేశారు. మాకు గత 10-15 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్న అనుభవం ఏమిటంటే, వేరుశనగ పంటకు సంబంధించి విత్తనాలను సరఫరా చేసేటప్పుడు లాటీ

థార్జీ మరియు పోలీసు బందోబస్తుల మధ్య ఆ విత్తనాలను పంపిణీ చేసేవారు. పోలీసు బందోబస్తుతోనే ఎరువులను కూడా ఇచ్చేవారు.

మ.01.20

అలాంటిది, రాస్తారోకోలు, బందలు లేకుండా బయోమెట్రిక్ సిస్టంని తీసుకువచ్చి అర్పులైనటువంటి రైతులందరికి కూడా ఏమాత్రం ఇబ్బందులు లేకుండా విత్తనాలు అందించినటువంటి ఘనత ఘన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి, వ్యవసాయ శాఖామంత్రి శ్రీ ప్రతిపాటి పుల్లారావు గారికి, అధికారులకు దక్కుతుందని చెప్పడానికి ఎంతో నంతోషిస్తున్నాను. ఆ విధంగా విత్తనాలిస్టే 15 లక్షల ఎకరాల్లో రైతులు పంటలు వేశారు. జూన్ లో విత్తనాలిస్టే జూన్, జూలైల్లో వర్షాలు వచ్చి బ్రహ్మండంగా మొక్కలు ఉన్నటువంటి తరుණంలో మధ్యలో నెల రోజులపాటు వర్షం రాకుండా పోయింది.

అధ్యక్షా, గతంలో మా అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించిన వారు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రులు కూడా అయ్యారు. అనంతపురం జిల్లావాసులు ముఖ్యమంత్రులైన సందర్భంలో చేయలేనటువంటి పనిని, మన పక్క జిల్లా చిత్రారు వాసి అయినా కూడా అనంతపురం జిల్లావాసిగా భావించి మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు తన మంత్రివర్గ సహచరుల్ని, ఐవిస్ ఆఫీసర్లని తీసుకువచ్చి జిల్లాలోని రైతులకు ఈ రోజు దాదాపు 6,426 రెయిన్ గన్లు ఇచ్చారు. దాదాపు 6000 స్ప్రీంక్లర్లు ఇచ్చారు. 4 లక్షల 11 వేల పైపులిచ్చారు. మేము ఎన్నడూ చూడలేదు. ఈ రోజు గ్రామాల్లో ఒకటే మాట మాటల్లడుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఇంత కష్టాల్లో ఉంది, ఆదాయం లేదు, అస్థి లేదు. మరి ఇన్ని ఇబ్బందులున్నా, లోడ్లకు లోడ్లు పైపులు ఎలా వస్తున్నాయి, ఆయుల్ ఇంజన్లు వేలకొలది ఎట్లా వస్తున్నాయి, స్ప్రీంకర్లు ఎట్లా వస్తున్నాయనేది చూస్తే ఆశ్చర్యం కలుగుతోంది. నిజంగా గ్రామాల్లో చూస్తే మాకే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. మేం కాదు అధ్యక్షా. రైతాంగం ఆశ్చర్యపోతోంది.

ఏదేమైనా మా రైతాంగం కష్టం తీర్చడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు మన వెన్నంటే ఉన్నారని చేపేసి ఒక మనోదైర్యాన్ని కలిగించినటువంటి నాయకుడు మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు. రైల్... కొద్దిగా ఇబ్బంది అయ్యండొచ్చు. అది నేను కూడా కాదనడం లేదు. కొద్దిరోజులు లేట్ అయ్యండొచ్చు. అయినంత మాత్రానికి మనం తప్ప పట్టాల్సిన అవసరం లేదు. ఒక వినూత్వమైన కల్చర్ని, విమాత్వమైనటువంటి ప్రయోగాన్ని ప్రవేశచెట్టారు. మరి దీంట్లో ఇంత ఇబ్బంది పడినా నీరు ఇస్తున్నారు. మన జిల్లా అధికారులతో కూడా ఈ రోజు ఉదయం నేను మాటల్లాడాను. ఆక్రూడ రెండవ రక్కక తడి ఇస్తున్నారు. చెరువుల్లో, కుంటల్లో దాదాపు 50 వేల పొర్కు పాండ్సు తవ్వారు. పొర్కు పాండ్సులో నీళ్లు లేకపోయినా పక్కన బోర్డల్లో గానీ, కుంటల్లో గానీ నీళ్లు తీసుకువచ్చి ఈ రోజు పంటలను కాపాడటానికి మన ప్రభుత్వం అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు, అధికారులు శతవిధాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఐవిస్ ఆఫీసర్లందరూ కూడా పొలాల్లో ఉండి పని చేస్తున్న ఘనత ఈ ప్రభుత్వానిది.

అధ్యక్షా, శాశ్వత కరువు నివారణ కోసం నేను కొన్ని సూచనలు చేయదల్చుకున్నాను. రాయలసీమలోనూ, ముఖ్యంగా అనంతపురం జిల్లాలో వేరుశెనగ పండించే రైతులకు సంబంధించిన

ఇన్నారెన్స్ విధానం లోపభూయిష్టంగా ఉంది. గత సంవత్సరం రూ.115 కోట్ల మేర ఇన్నారెన్స్ కడితే కేవలం రూ.109 కోట్ల మాత్రమే వచ్చింది. ఎకరాకు రూ.350 ప్రకారం రూ.115 కోట్ల కడితే, వచ్చింది మాత్రం రూ.109 కోట్ల. అధ్యక్ష, Weather based insurance అనే విధానాన్ని గత ప్రభుత్వం అమల్లోకి తీసుకువచ్చింది. కానీ, అది లోపభూయిష్టంగా ఉంది కాబట్టి, ప్రధానమంత్రి ఘసల్ బీమా యోజన క్రింద మన అనంతపురం జిల్లాని, ముఖ్యంగా రాయల్సీమని వేరుశెనగ పంట క్రింద చేర్చాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఆ విధంగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కూడా ప్రధానమంత్రి ఘసల్ బీమా యోజన క్రింద చేర్చాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. ఇన్నారెన్స్ కూడా ఈ రోజు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. ఈ సంవత్సరం లోడ్లకు లోడ్లు రైతులు తీసుకువస్తున్నారు. మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి నా సలహా, నూచనలేమంటే - ప్రతి సంవత్సరం మీరు లోడ్లకొద్ది పైపులు, ఆయల్ ఇంజన్లు తీసుకువచ్చేబడులు 90 శాతం సబ్సిడీతో రైతాంగానికిస్తే వర్షం రాకపోయినా కూడా, పొలాలకు తడిపెట్టి సమయానికి విత్తనాలు వేస్తారు. ఎందుకంటే ఈ సంవత్సరమే వినూత్మమైన ప్రయోగాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకువెళదామని, దాన్ని మోటివేట చేయాలని, అవగాహన కల్పించాలని తీసుకువచ్చారు. ఆవిధంగా కాకుండా వచ్చే సంవత్సరం కొద్దిగా ముందుగానే 90 పర్పంట సబ్సిడీతో ఆయల్ ఇంజన్లు గానీ, పైపులు గానీ, స్ప్రింకల్రూగానీ, రెయిన్ గమ్లు గానీ ఇవ్వాల్సిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్ష, దీనికంతటికీ శాశ్వత పరిశ్చారం ఏమంటే - హంద్రీనివా ప్రాజెక్టు పనులు ఇప్పుడు యుద్ధప్రాతిపదికన నడుస్తున్నాయి. దాన్ని వెంటనే పూర్తి చేస్తే ఆ నీళ్లు కాలువ ద్వారా చెరువులకు వస్తే, తప్పకుండా సంవత్సరం పొడవునా వర్షాలు రాకపోయినా ఈ రెయిన్ గన్ల ద్వారా వేరు శెనగ పంట వేసుకుంటాము. కాబట్టి, వెంటనే ఈ హంద్రీనివా నీటి పారుదల పథకాన్ని పూర్తి చేసి వెంటనే మంజారు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఏదైతేనేమి అధ్యక్ష, నిజంగా ఈ రోజు చాలా వినూత్మమైన ప్రయోగాన్ని చేపట్టారు. రైట్.. లోపాలుంటాయి, నేను కాదని చెప్పలేదే. లోపాల్ని మాత్రమే ఎత్తిచూపి రైతాంగానికున్న ఆత్మప్రేర్యాన్ని దెబ్బతిసే పరిస్థితిని తీసుకురావద్దని మీకందరికీ నేను చేతులెత్తి మొక్కతున్నాను. వాళ్లకు మనోదైర్యాన్ని కలిగించాలిన బాధ్యత మనందరిపైన ఉంది. ఈ రోజున రైతులందరూ ప్రభుత్వాన్ని అప్రిపియేట చేస్తున్నారు. దీన్ని భవిష్యత్తులో కూడా కొనసాగించాలి. 90 శాతం సబ్సిడీతో భవిష్యత్తులో కూడా ఈ రెయిన్ గన్లు ఇవ్వాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుకుంటూ అవకాశమిచ్చిన మీకందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం.సుధాకర్బాబు: అధ్యక్ష, ఇప్పుడు ఎస్సి, ఎస్టీ సబ్సిడీపైన చర్చ ఉందా? ఈ రోజుండా, రేపుండా సార్?

మిస్టర్ ఛైర్మన్: నాకు అర్థం కాలేదు.

శ్రీ ఎం.సుధాకర్బాబు(శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్ష, ఇప్పుడు ఎస్సి, ఎస్టీ సబ్సిడీపైన చర్చ ఉందా?

మిస్టర్ ఛైర్మన్: నేను అజెండా ప్రకారం వెళుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.సుధాకర్బాబుః అవును సార్. కరువు పైన చర్చ తరువాత, రెండవ అంశం ఎస్సి, ఎస్టి సబ్స్టాన్ అని ఉంది. ఇప్పుడు మ.01.30 అయ్యంది. అజెండా కంటిన్యూ చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్స్ మీరేమన్నా బయటకు వెళ్లాలా?

శ్రీ ఎం.సుధాకర్ బాబుః లేదు సార్. మీరు అజెండా ప్రకారం కంటిన్యూ చేస్తే సమయం ఎంతైనా కూర్చుంటాము.

మిస్టర్ ఛైర్మన్స్ అజెండా ప్రకారం కరువు మీద చర్చ అయిన తరువాత ఎస్సి, ఎస్టి సబ్స్టాన్ వస్తుంది కదా?

శ్రీ ఎం.సుధాకర్ బాబుః సార్, సమయం మ.01.30 అయ్యంది. అందరూ వెళ్లిపోతున్నారు.

మిస్టర్ ఛైర్మన్స్ లంచ్ కోసం హోస్టెల్ అడ్డార్ను చేయమంటారా?

శ్రీ ఎం.సుధాకర్ బాబుః వర్షింగ్ లంచ్ ఉందా, లేదా? ఐర్ట్ డిస్ప్రెస్ కంటిన్యూ చేస్తే ఏది మందో, ఐదు మందో మిగులుతారు. అందుకే అడుగుతున్నాను. ఎస్సి, ఎస్టి సబ్స్టాన్ కూడా ముఖ్యమైన అంశమే.

శ్రీ పి.జె.చంద్రశేఖర్ రావుః అధ్యక్షా..

మిస్టర్ ఛైర్మన్స్ గేయానంద్ గారూ..

డా.ఎం.గేయానంద్ సార్, చంద్రశేఖర్ రావు గారు మాట్లాడాక మాట్లాడతాను.

శ్రీ పి.జె.చంద్రశేఖర్ రావుః అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఈ సభలో డోట్ కండీప్పు గురించి గత మూడు సంవత్సరాలుగా వరుసగా చర్చిస్తున్నాము. కొత్త ప్రభుత్వం రాకముందు కూడా దీని మీద మనం చర్చిస్తూ వచ్చాము. మొత్తం మీద మనకు అర్థమౌతున్నదేమంటే - రాష్ట్రంలో 670 మండలాలు ఉంటే దాదాపుగా 350 మండలాల్లో, 279 మండలాల్లో వర్షపాతం తక్కువగా ఉందని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది, మరో 30 మండలాల్లో పరిస్థితి అటూ, ఇటూ కాకుండా కరువు మండలాల్లోకి వచ్చే పరిస్థితి అని చెబుతున్నారు. మొత్తం మీద వరుసగా మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలపాటు, కొన్ని ప్రాంతాల్లో అయితే ఆరు సంవత్సరాల పాటు కొన్ని గ్రామాలతోనూ కరువు మండలాలుగా ఉండి దుర్బిక్షం బారినపడుతున్న పరిస్థితుల్లో, వీటిని ఐడెంటిఫై చేసి వీటికి ప్రత్యేకంగా తీసుకుంటున్న చర్చలేమిటనే దానిపైన ప్రభుత్వం వారిచ్చిన స్టేట్మెంట్లో క్లారిటీ లేదు.

రెండవదేమంటే - ప్రభుత్వం ప్రకటిస్తున్న అంశాల్లో గానీ, వాళ్ల ప్రకటిస్తున్నటువంటి తాత్కాలికమైనటువంటి చర్చలు రెయిన్గస్ట ద్వారా గానీ, ఇన్ఫోర్మేషన్ సబ్సిడీలు ఇవ్వడం ద్వారా గానీ,

ఇంకోవద్దతి, ఇంకోవద్దతిలో జరుగుతోంది గానీ, ఆహారధాన్యాలు, పమ్పు ధాన్యాలు, మిల్లెట్స్ యొక్క దిగుబడి తగ్గిపోతోంది, రైతుల ఆత్మస్నేర్యం తగ్గిపోతోంది. వ్యవసాయం మీద ఆధారపడదగిన అంశంగా, రైతులు పరిగణించనటువంటి పరిస్థితికి రైతులు నెట్టివేయబడుతున్నారు. ఈ దుర్భ్యక్షం అనే దానికి ఎప్పటికప్పుడు తాత్కాలికమైన అంశాలపై చర్చించి, ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు గట్టెక్కితే చాలనే వైఫలికంటే రైతులకు మనోధైర్యాన్ని, గ్యారంటీని ఇవ్వగలిగినటువంటి శాశ్వతమైన చర్యల గురించి ప్రభుత్వం నిర్ధిష్టమైనటువంటి ప్రణాళికలతో ముందుకురావలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉండని సేను మనవి చేస్తున్నాను.

మరొకటేమంటే - జూన్ మాసంలో ఎక్కువ భాగం రాయలసీమ ప్రాంతంలో వేరుశెనగ పంటలు వేశారు. మన వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు గానీ, వ్యవసాయ అధికారులు గానీ, రెవిమ్యా అధికారులు గానీ, వ్యవసాయాన్ని డీల్ చేసేటటువంటి వాళ్లు వేరుశెనగ పంటకు సంబంధించి విత్తనాలు వేయడం దగ్గర మండి క్రమేపి దాని ఎదుగుదల ఏవిధంగా ఉంటుందనేది తెలిసినటువంటి వాళ్లు జూన్ నెలలో విత్తనాలు వేయడం వల్ల 25 రోజుల తరువాత, 35 రోజుల తరువాత రావాల్సిన వర్షం రాకపోతే ఏ ప్రాభుత్వమ్మ వస్తాయనేది ముందుగా అంచనా వేయకపోవడమనేది ప్రభుత్వం యొక్క వైఫల్యంగా కూడా మనం ఆమోదించాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. జూన్లో వర్షాలు పడ్డాయని చెప్పి లక్షల ఎకరాల్లో వేరుశెనగ వేస్తే, నెల రోజుల తరువాత వర్షాలు తగ్గాయి. సాధారణంగానే 90 శాతం వర్షాలు ఉండవు. ఎప్పుడన్నా పది శాతం వరుణుడు దయతలిస్తే పడతాయి, లేకుంటే లేదు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో దాదాపు లక్షల ఎకరాల్లో వాళ్లు పంటలు వేస్తున్నప్పుడు, ఇది సరైనటువంటి అదును కాదని చెప్పి వాళ్లను ఎడ్యుకేట చేయలేనటువంటి పద్ధతుల్లోకి పోవడమనేది, ఇంటర్వెన్ కాకపోవడమనేది ప్రభుత్వం పరిశీలన చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది.

అసలు ఈ రెయిన్ గన్ అనేది మొట్టమొదట మేమే తీసుకోచ్చామని, ఇదే సర్వాంతర్యామి, ఇంక కరువుండడు అని, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుండి కరువును గన్తో మాట చేసేస్తున్నామనే ఇంప్రెషన్, ఒక ఇమేజ్ మంత్రులు గానీ, అధికారులు గానీ, జనం గానీ ఇస్తున్నారు. ఒక్క రైతులు తప్ప, మిగతా జనమంతా కూడా ఇది నిజమేనని అనుకుంటున్నారు. రైతులు మాత్రం ఎవ్వరూ అనుకోవడం లేదు. సమస్య ఏమిటంటే గోదావరి జిల్లాల్లో కూడా రెయిన్గస్టు వాడుతున్నారు. అధ్యాంశా, మంత్రివర్యులు పుల్లారావు గారి ఉండి మీద నుండే సేను మా ఉండికి వెళ్లాలి. ప్రకాశం జిల్లాల్లో పరిస్థితి ఏమిటనేది నాకంటే ఆయనకు ఎక్కువ తెలుసు. మా పశ్చిమ ప్రాంతంలో పరిస్థితులు ఏమిటనేది వారికి బాగా తెలుసు. కంది, పెనలు, మినుములు ఎండిపోతున్నాయి. ఆ పంటలు బోర్డు క్రింద లేవు. మాకు తుళ్లారు మండల ప్రాంతంలో ప్రతి ఏటా పదివేల ఎకరాల్లో వరి వేసేచోట్లు ఇప్పుడు వంద ఎకరాలు కూడా వేయలేదు.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావుః తుళ్లారు అంతా క్యాపిటల్ క్రిందకు పోయింది కదా.

మ. 1.30

శ్రీ పి. జె. చంద్రశేఖర రావు: మీ తుళ్లారు కాదు సార్. మా తుళ్లారు ప్రకాశం జిల్లా పశ్చిమ ప్రాంతంలో ఉంది. కనిగిరి, మార్కెటురం కూడా అటువంటి కరవు ప్రాంతాలే. అక్కడి పరిస్థితి చాలా ఫూరంగా ఉంది. కందులు, మినుములు, శనగలు వంటి ఏ పంటలూ వేయడం లేదు. మిగిలిన

ప్రాంతాల్లో ఖరీఫ్ పంటని పూర్తిగా వదిలివేసినటువంటి పరిస్థితి ఉంది. నాగార్జున సాగర్ కుడి కాలువ కిందకి వచ్చేటువంటి గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలకు సంబంధించినటువంటి వాళ్ళ ఖరీఫ్ పంటను వదిలి చేశారు. ఖరీఫ్ పంటని వదిలివేసుకున్న తరువాత ఆహారధాన్యాల దిగుబడి ఏం ఉంటుంది? రెయిన్గస్కి మేము వ్యతిరేకం కాదు, వాటిని వాడాల్సిందే. రెయిన్గస్కిను ఇంతకుముందు సినిమా షాటింగ్లకు ఉపయోగించుకునేవారు. వాటిని ఉపయోగించి వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు నీటి తడులు ఏ విధంగా ఇవ్వచ్చుననేది అలోచన చేశారు. ప్రమాదంలో ఉన్నప్పుడు అంబులెన్స్ మాదిరిగా రెయిన్గస్కి ఉపయోగపడతాయేగాని, కరవును శాశ్వతంగా పారదోలేటువంటి ఆయుధం మాత్రం కాదని తెలియజేస్తున్నాను. Let us not depend too much on Rain Guns which are used on temporary basis.

అధ్యక్షా, ఉభయ గోదావరి జిల్లాల్లో కూడా రెయిన్గస్కిను వాడుతున్నారు. గత ఐదారు సంవత్సరాల్లో దాదాపు మూడు వేల కోట్ల రూపాయలు కాలువ మరమ్మత్తుల కోసం, సిమెంటింగ్ చేయడానికి, లైనింగ్ చేయడానికి ఖర్చుపెట్టారు. వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి గారు గతంలో ఒకసారి మాటల్లాడినపుడు చాలా వివరంగా మాటల్డారు. నేను చాలా సంతోషపడ్డాను. మట్టి పనులకు మాత్రమే రెండు వేల ఐదు వందల కోట్ల ఖర్చు అయ్యాయన్నారు. ఇక లైనింగ్ చేయటం, పూడిక తీయటం వంటి వాటిని పూర్తిగా వదిలేశారు. దీనివల్ల ఉభయ గోదావరి జిల్లాల్లో కూడా గోదావరి నీరు నిరంతరం సముద్రంలో కలిసే ప్రాంతంలో కూడా చేను చివరి భూములకి నీరు అందటం లేదు. గోదావరి జిల్లాకే కరవు వచ్చిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని గురించి, మా ప్రకాశం జిల్లా గురించి, గుంటూరు పక్కన మెట్ట ప్రాంతాల గురించి, రాయలసీమ ఆక్రోశాన్ని గురించి మాటల్డాడుకోవాల్సిన అవసరం లేదు.

అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే - వ్యవసాయం మీద, వర్షాభావ పరిస్థితుల మీద, రాబోయే కరవు మీద అంచనాలు ఉండి, ఒక కంటింజెంట్ ప్రణాళిక తయారు చేసి, ఎటువంటి పరిస్థితి ఉన్న సరే దానికి ప్రజలను సన్నద్ధులుగా చేసేటువంటి ఒక ముందన్న కార్యక్రమం లేకపోవడం గాని, ఉన్న గాని ఇది ప్రజల వరకు తీసుకుపోవడమన్నది ఏదో ప్రచార రూపంలో జరుగుతున్నది కానీ, ఇంకేమీ జరగడం లేదు. నేను మనవి చేస్తున్నదేమంటే - నీళ్ళకు సంబంధించి, వేరుశనగ పంట గురించి నేను మొన్న ఒక వ్యవసాయాధికారితో మాటల్డాడుతూ ఉంటే రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఇప్పుడు ఒక్క వర్షం పడితే మూడు వేల కోట్ల రూపాయలు పై నుంచి పడినట్టే అని చెప్పారు. వాటి లెక్క కూడా చెప్పారు. దానిని కపోడుకున్నట్లయితే ఎన్ని లక్షల టన్నుల వేరుశనగ వస్తుంది, దాని కనీస మద్దతు ధర రెండు, మూడు వేల రూపాయలు వేసుకున్న గాని, మొత్తం ఎన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు అపుతాయి? వర్షం పడకపోతే రైతులకు ఎన్నో వేల కోట్ల రూపాయల నష్టం జరుగుతుంది కాబట్టి, ఒక్క వర్షం పడితే మూడు వేల కోట్ల రూపాయలు పై నుంచి పడినట్టే అని అన్నారు.

కాబట్టి, నేను మనవి చేసేదేమిటంటే వర్షం పడేటువంటి అవకాశాలు తక్కువ కాబట్టి, కనుచూపు మేరలో వర్షాలు లేనటువంటి పరిస్థితిలో రెయిన్గస్కిను వాడటం అనేది కూడా ఉపయోగమే. కానీ, ఒకసారి ఆరుతడి పెట్టినంత మాత్రాన పంట పండదు. పంటకు రెండు, మూడు సార్లు ఆరుతడి పెట్టువలసి ఉంటుంది. ఎప్పటికప్పుడు దాన్ని పరిశీలన చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అయితే వ్యవసాయ నిశ్చావిద్యాలయానికి

సంబంధించిన వాళ్లు కూడా పరిశీలన చేస్తున్నారు. క్లైటస్టాయిలో సాంకేతికతని వినియోగించుకొని ప్రజలను ఇన్వార్ల్స్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసేదేమంటే వారానికి ఒకసారి విజయవాడ నుంచి మా డారికి వెళుతుంటాను. మాములుగా గుండ్లకమ్మలో నీళ్లు లేవు, పై నుంచి కిందకు రావటం లేదు. నీళ్లు లేని నేపథ్యంలో ఆర్.బి. ప్లాంట్ నుండి నీళ్లు కొనుకొని తాగుతున్నారు. ఒక బాటిల్ ధర రూ. 6/- నుండి రూ. 10/- వరకూ ఉంటోంది. ప్రస్తుతం నీళ్లు లేక ఆర్.బి. ప్లాంట్లను కూడా మూసివేసే పరిస్థితి ఉంది. నీళ్ల కోసం రెండు ప్లాంట్లు ఉంటే ఒక ప్లాంట్ దగ్గర జనం లైన్ కట్టేసి డబ్బులు పెట్టి కొనుకోవలసినటువంటి పరిస్థితి వస్తోంది. ఎస్టిఆర్ సుజల ప్రవంతి క్రింద రూపాయికో, రెండు రూపాయిలకో నీళ్లు అమ్మే కార్బ్రూక్మాన్ని ప్రకటించారు. దానిని జనం మరచిపోయారు, ప్రభుత్వం కూడా మరచిపోయింది, తెలుగుదేశం వాళ్లు కూడా మరచిపోయారు. జనం మాత్రం నీరు లేక గతంలో ఎట్లాగైతే బాధలు పడుతున్నారో ఆ బాధలు కంటిన్యా అవుతున్న పరిస్థితి ఉంది. త్రాగునీటి సమస్యవల్ల వచ్చే ఫిబువరి, మార్చి నెలల్లో జనం ఆకోశించేటువంటి పరిస్థితిని ముందుగా పసిగట్టి, ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసినటువంటి అవసరముంది.

అధ్యక్షా, గోదావరి జిల్లాల్లో గాని, కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలకు సంబంధించి కాలువలు ఉన్న దగ్గర లైనింగ్లు కట్టండి, సిమెంట్ పనులు చేయించండి, పూడికలు తీయించండి. ఊర్లలో ఉన్నటువంటి చెత్తను తీసుకువచ్చి కాలువల్లో వేస్తున్నారు. ఆ చెత్తను తీసేవారు లేరు, మెయిన్టెయిన్ చేసే వారు లేరు. దానికి అకొంటబులిటి లేదు. అందువల్ల, నీటి యాజమాన్య సంఘాల్లో ఉన్నటువంటి వారికి బాధ్యతలు అప్పజిప్పి, వారితో పనులు చేయించుకునేటువంటి కార్బ్రూక్మం తీసుకోవాలి. ఆ రకంగా వాళ్లని ఇన్వార్ల్స్ చేయవలసిన అవశ్యకత ఉన్నది.

అధ్యక్షా, చివరిగా ఒక మాట చెబుతున్నాను. నేను, డా. ఎ.ఎస్. రామకృష్ణగారు కలిసి వ్యవసాయ శాఖ అధికారులతో ఇటీవల ఒక సమావేశం పెట్టి మాట్లాడాము. వారి దగ్గరి నుండి కొన్ని విషయాలు తెలుసుకోవాలని మాట్లాడితే వారు ఏమన్నారంటే - అయ్యా, మీరు నారా చంద్రబాబునాయుడు గారికి, నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి గారికి, ఇంకా ముఖ్యమైనటువంటి వారికి చెప్పవలసిందేమంటే - తుంగభద్ర నీటిని పెన్నా నదికి కలిపే విధంగా ప్రయత్నం చేయండి. అది రాయలీమకి ఉపయోగపడుతుంది. బళ్లారి ప్రాంతానికి సంబంధించిన రైతులు కూడా దానికి అనుకూలంగానే ఉన్నారు. ఎందుకంటే వారికి కూడా సౌకర్యంగా ఉంటుంది. తుంగభద్ర నది నుంచి నీటిని పెన్నా నదిలో కలిపే పరిస్థితి వచ్చినట్లయితే శాశ్వతంగా రాయలీమలో నీటి సమస్య తీరుతుంది, రెయిన్గన్స్ ఉపయోగించాల్సిన పరిస్థితి లేకుండా ఉంటుందన్నారు. ముఖ్యంగా కడవ ప్రాంతానికి సంబంధించి చూసినట్లయితే తుంగభద్ర నుండి పెన్నాకు కలిపినట్లయితే సమస్య పరిషైరం అయ్యటువంటి అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుంది. కృష్ణా జలాల మీద ఆధారపడటం సబబు కాదు. కాబట్టి, నా సూచనని దయచేసి మీరు పరిశీలించండి. నేను శాస్త్రవేత్తని కాదు. కొంతమంది అధికారులతో, శాస్త్రవేత్తలతో మాట్లాడితే వారు చెప్పినటువంటి సూచనని మీ ముందు పెడుతున్నాను. మీరు దానిని పరిశీలన చేసి, అది ఉపయోగపడుతుంది అనుకుంటే శాశ్వతమైనటువంటి కరువు నివారణ దిశగా రాయలీమని కాపాడేందుకు ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతూ, అవకాశం ఇచ్చినటువంటి మీకు ధన్యవాదాలు తెలియపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి: అధ్యక్షా, వైద్యులు, వైద్యం గురించి మాటల్లాడితే బాగుంటుంది. టీచర్లు వారి సమస్య గురించి చెబితే బాగుంటుంది. రైతు కుటుంబం నుంచి వచ్చిన మీరు రైతుల సమస్యలకు ఫస్ట్ ప్రయారిటీ ఇస్ట్ బాగుంటుందనేది నా మనవి.

(అంతరాయం)

మ. 01.40

డా. ఎమ్.గేయానంద్ : అధ్యక్షా, మీకు రెండు అంశాలు చెప్పాలి. కనీసం 15నిమిషాలైనా సమయం ఇవ్వండి సార్.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: మీరు పాయింట్ సంక్లిషంగా చెబుతారు నాకు తెలుసు. మీ డాక్టర్స్ ఏమి చేస్తారు, ఒక ప్రిస్టిషన్ 3 నిమిషాలలో ఇస్తారు. అదే ప్రిస్టిషన్ మేము ఇవ్వాలంటే మాకు 3 గంటలు పడుతుంది. ఆ ప్రిస్టిషన్ మాదిరి మీరు చెప్పండి. You give prescription to the Minister for Agriculture.

శ్రీ బి.చంగల్ రాయుడు : అధ్యక్షా, వారు అనంతపురం నుండి వచ్చారు, అంతపురం నుండి కాదు సార్.

డా. ఎమ్.గేయానంద్ : అధ్యక్షా, నేను గత 15 రోజుల నుండి కర్మాలు జిల్లాలో వుంటూ అక్కడ మండలాలన్నీ తిరుగుతున్నాను. ఒక 37 మండలాలు ఈ రోజు వరకూ తిరిగాను. గ్రామ, గ్రామానికి వెళ్లాను. నేను గ్రామ్యయేట్ ఎం.ఎల్.సి. అయినా కూడా రైతు కుటుంబాలలో, రైతు బిడ్డలు ఎవరైతే వున్నారో ఆ రైతు బిడ్డల గ్రామ్యయేట్ల సమస్యలు తెలిసిన వాడిగా నేను మాటల్లాడుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో కరువుతో బాధపడిన గ్రామాలు ఏమీ లేవు. మీరు ఎవరిని చూసినా విద్యార్థులనుగాని, చేతివృత్తుల వారిని గాని, క్రింది స్థాయి ఉద్యోగస్థులను గాని అనంతపురంలాంటి జిల్లాలోని ప్రతి కుంటుంబం కరువు బాధిత కుటుంబమే. కాబట్టి ఆ జిల్లా నుండి వచ్చిన నాకు కరువు గురించి మాటల్లాడడానికి మీరు అనుమతించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను సార్.

అధ్యక్షా, నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని ఇంతకు ముందు సెప్హన్స్ లో అడిగాను. మీరు అమరావతిలో, కోస్తా జిల్లాలలో వరదలు వచ్చినప్పుడు ఏచిధంగా సమీక్షిస్తున్నారో అదే విధంగా కరువులో వున్న మా అనంతపురంకు వచ్చి సమీక్షించాలని. ఈ సభలో అడగడమే కాకుండా బయట కూడా అడిగాను. ముఖ్యమంత్రి గారు అనంతపురం వచ్చి మూడు రోజులు వున్నారు. వారు అనంతపురం వచ్చినుందుకు ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. అయితే, కరువు తీవ్రత ఎంత వుంటుందనేది అనంతపురం జిల్లా వారికి తెలిసినంతగా మిగిలిన వారికి తెలియదు సార్. కరువు వల్ల మొన్న, నిన్న, ఈ రోజు కూడా అనంతపురం జిల్లా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న వార్తలు వచ్చినాయి. దానికి కారణం నీళ్లు లేకపోవమే. ఆ జిల్లాలో వర్రాలు పడవు, నీళ్లుండవు. వర్రాలు వచ్చినా కూడా ఎప్పుడు వస్తాయో తెలియకుండా అక్కడ, ఉన్న పంటలను నాశనం చేసేటట్లు వస్తున్నాయి. భూగర్జ జలాలు ఏమీ లేవు. బోర్డుకు 600,700 లేదా 1000 అడుగుల వరకూ

వెళ్లవలసి వస్తుంది. పెన్నా లాంటి నదులు కూడా ఎండి పోయినవి. మాకు నీళ్లు ఎక్కడ నుండి వస్తాయి? నీళ్లు లేకుండా రాయలసీమలో కరువు పరిషైరం కాదు. అనంతపురం జిల్లాలో ప్రజలు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడమే కాకుండా నాలుగు, ఐదు లక్షల మంది మామూలు గ్రామీణ ప్రజలు వలసలు పోయారు. వారు ఏం పాపం చేసారని వారికి ఇంత ఖర్చు పట్టింది! ఇప్పటికి కూడా దాని మీద ప్రభుత్వం ఏ చర్యలూ తీసుకోలేదు. ఒక్కమాట కూడా మాట్లాడలేదు. అప్పులు పెరిగిపోవడం వలన అక్కడ కుటుంబాలన్నీ కూడా సామాజిక సంక్షోభంలో ఇరుకున్నాయి. హస్టల్స్, స్కూల్స్ లో నీళ్లు లేకపోవడం వలన పిల్లలకు ఏం చేయాలో అర్థం కాని పరిష్కారి. మా దగ్గర కృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీ ఉంది. దానిని కూడా లేటుగా తెరుస్తున్నారు. ఎందుకంటే హస్టల్స్కి నీళ్లు లేకపోవడం వలన పిల్లలు ఇభ్యంది పడతారని సమయానికి తెరవలేని పరిష్కారి ఏర్పడింది.

అధ్యక్షా, నేను కర్మలులో తిరిగినప్పుడు రెండు గ్రామాలలో వారు దిగుడు బాహులలో నీళ్లు త్రాగడం నేను చూశాను సార్. వర్షం నీళ్లు ఎప్పుడో ఆగిపోయినవి ఉక్కరేణి అంటారు. వారు అక్కడకు వెళ్లి నీళ్లు తెచ్చుకుని త్రాగుతున్నారు. ఎందుకు రాయలసీమ ప్రజలకు ఆ సమస్య వచ్చింది సార్, మాకు ఆ ఖర్చు ఏమిటి సార్! నేను క్రిత సంవత్సరం మదనపల్లికి వెళ్లినప్పుడు డెంగ్యా జ్వరాలతో చిన్న పిల్లలు పిట్టలు రాలిపోయినట్లు రాలిపోయినారు సార్. ఏమిటంటే మదనపల్లిలో డెంగ్యా రావడానికి నీళ్లు లేకపోవడమే కారణం సార్. నీళ్లు లేకపోవడం వలన, మరలా దొరుకుతాయాలేదేనని నీటిని దాచుకుని త్రాగడం వలన దోషులు చేరిపోయి, అని కుట్టడం వలన డెంగ్యా వచ్చి చనిపోతున్నారు. ఎంత అంటే రాష్ట్రంలోనే అత్యంత ఎక్కువ డెంగ్యా జ్వరాలు మదనపల్లిలో రికార్డు అయ్యాయి. ఎందుకు ఆ పరిష్కారి సార్? అదే విధంగా చేతి వృత్తుల వారు దెబ్బతింటున్నారు. పశువులను కబ్బెళ్లలకు పంపిస్తున్నారు. ఈ రోజు పశువులకు తిండి పెట్టాలంటే గడ్డి లేదు. ఇటువంటి సమస్యలన్నీ పరిషైరం కావాలంటే పరిశ్రమలు కావాలని అడుగుతున్నాము. కానీ అందరూ ఏమి చెబుతున్నారంటే-మీ దగ్గర నీళ్లు లేవు కాబట్టి పరిశ్రమలు ఎక్కడ నుండి తెస్తామని అంటున్నారు. ఈ రోజు కరువు అనేది రాయలసీమలో ఎవరికో కొందరికి సంబంధించిన సమస్య కాదు. ప్రజలందరి సమస్య. ప్రజలందరూ బాధ పడుతున్న సమస్య. అయితే ప్రభుత్వాలు ఏం చేస్తున్నాయి. ఈ మధ్య యోగేంద్రయాదవ్ మిగిలిన వారు కరువు మీద సుఫీంకోర్చులో ఒక కేసు వేశారు. రైతు స్వరాజ్య వేదిక, రైతు స్వరాజ్య అభియాన్ అని ఒకటి వుంది. వాళ్లు సుఫీంకోర్చుకు వెళితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సిగ్గుతో తలవంచుకునే విధంగా వారు చివాట్లు పెట్టారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుఫీంకోర్చు డైరెక్షన్ మీద ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటుందని నేను అడుగుతున్నాను. అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను మీరు ఏమి చేస్తున్నారని అడిగారు. నేను మినిష్టర్ గారిని అడుగుతున్నాను సార్, సుఫీంకోర్చు కరువు మీద ఇచ్చిన డైరెక్షన్ మీద ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుందో చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వాలు, పంటలు దెబ్బతింటున్నాయి కాబట్టి రక్షణ ఇస్తామని చెబుతున్నారు. ఏమి రక్షణ ఇస్తున్నారు? బీమా ఒక రక్షణా సార్? వేరు శనగ పంట అనంతపురంలో వుంది. ప్రపంచంలోనే వేరు శనగ ఎక్కువగా పండి జిల్లా అనంతపురం జిల్లా. కానీ, ఈ మధ్య ప్రధానమంత్రి గారు ప్రకటించిన ఘసల్ బీమా యోజనలో వేరుశనగ వుందా సార్? లేదు. ప్రధానమంత్రి ఒక బీమా ప్రకటిస్తే దానిలో రాయలసీమ పంటలో వేరుశనగు ఎందుకు చేర్చలేదు? వాతావరణ బీమా పెట్టారు. అది మొత్తం ఫెయిల్యార్ అయ్యంది. అనంతపురం జిల్లాలో వర్షాలు పడని చేటు ఇరవై మండలాలలో మాత్రమే వాతావరణ బీమాకు సంబంధించిన లెక్కలు పంపించారు. మిగతా వాటికి లెక్కలు ఏమి లేవు. వాతావరణ బీమా ఎందుకు ఫెయిల్ అయ్యందో తెలియజేయమనండి సార్. రాయలసీమకు ఎటువంటి బీమా

తీసుకువస్తారో మీరు చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. పంట నష్టానికి ఉదాహరణకి జాలైలో వర్షాలు పడ్డాయి. ఆగష్టలో వర్షాలు పడలేదు. డైస్పెల్ వచ్చింది, పంట పోయింది. కానీ, వర్షపాతం ఎంత వుంది అంటే సగటు వర్షపాతం రావచ్చు. కానీ జాలై, ఆగష్టలో వచ్చిన డైస్పెల్ వలన పంటలు పోయాయి. ఇప్పుడు సగం వేరుశనగ పంట అటూ, ఇటూగా ఉంది. దానికి మీరు ఏమి చేయబోతున్నారు? అనంతపురంలో రెండున్నర, మూడు లక్షల హెక్టార్లలో వున్న వేరుశనగ పంటకు రక్షణ అవసరమయ్యే పరిస్థితులలో వుంది. వాటికి ఏం చేస్తారని అడుగుతున్నాను. రెండవది పంట నష్టపరిహారం ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ.

మ. 1.50

అధ్యక్షా, ఎందుకని ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని మా రైతులకు ఇవ్వలేదు? కర్మాలు జిల్లాకు వెళితే ఒక మండలంలో సిపిఐ పార్టీకి చెందిన వాళ్లు, మరికొందరు 20 రోజులుగా ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ ఇవ్వమని నిరాహారదీక్ష చేస్తున్నారు. అనంతపురం, కర్మాలు జిల్లాలకు గత సంవత్సరం ఎందుకు ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని ప్రాపర్గా ఇవ్వలేదని నేను అడుగుతున్నాను. బ్యాంకు లోస్టకు సంబంధించి రుణమాఫీ పత్రాలను సగం మందికి ఇచ్చారు, సగం మందికి ఇవ్వలేదు.

బ్యాంకుల దగ్గరకు వెళితే రుణమాఫీ పత్రాలు తీసుకురండి అని చెబుతున్నారు. రుణమాఫీ పత్రాలు ఇవ్వడానికి ఏమైంది? కనీసం వాటినైనా ఇవ్వమని అడుగుతున్నాను.

కాలేజీల విషయానికి వస్తే చాలామంది పిల్లలు ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో చదువుతున్నారు. కాలేజీల్లో కూడా మధ్యాహ్న భోజనం ఏర్పాటు చేయాలని గతంలో నేను అడిగితే అప్పుడు ఆర్థిక శాఖామంత్రి చూస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కరవు ప్రాంతాల్లో తిండి పెట్టడానికి కనీస ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేయాలని కోరుతున్నాను.

Drought Manual ను రివైజ్ చేయమని నుఫీంకోర్స్ చెప్పింది. దానిగురించి ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటోంది? అలాగే, కరవు సూచికలు ఏవైతే ఉన్నాయో, అని రాయలసీమ ప్రాంతానికి అనుకూలంగా లేవు. కరవు సూచికలను మారుస్తామని గత సమావేశాలలో చెప్పారు, ఆ విషయం ఎంతవరకు వచ్చిందని నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

పాల రైతులకు సంబంధించి కూడా ఒక మాట ప్రస్తావిస్తాను. వ్యవసాయానికి ప్రత్యామ్నాయంగా పాల సరఫరా వంటివాటిపై దృష్టి పెట్టమని అంటున్నారు. లీటరు సీళ్లు రూ.20 రూ. ఉండగా, పాల ధర మాత్రం రూ.16లుగా ఉన్నది. కాబట్టి కరవు ప్రాంతాలలో పాల రైతులను ఏ విధంగా ఆదుకుంటారో తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఉపాధి హామీ పథకం వెనక్కి వెళ్లింది. దానిని పునరుద్ధరించవలసిన అవసరం ఉంది. రాయలసీమలో ఉంటున్న గ్రామ్యయేట్లు కూడా కరవు పీడితులే. వాళ్ల కుటుంబాలు దెబ్బతిన్నాయి. కాబట్టి రాయలసీమలో డిగ్రీ చదివిన పిల్లలకు ప్రత్యేకంగా నిరుద్యోగ భూతిని ప్రభుత్వం ప్రకటించాలి. ఎందుకంటే, ఉద్యోగాలకు దరఖాస్తు చేసుకోవాలన్నా, ఇంటర్స్టులకు వెళ్లాలన్నా ఎంతో కొంత భర్తు అవుతుంది. ఉద్యోగాలకి శిక్షణ తీసుకునేందుకు కూడా ఐదారువేలు భర్తువుతుంది. కాబట్టి రాయలసీమలో ఉంటున్న నిరుద్యోగులకు ప్రత్యేకంగా నిరుద్యోగ భూతిని

ప్రకటించాలి. రాయలీము అభివృద్ధి కోసం పెద్ద ఉద్యమం రాబోతేంది. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నే దయచేసి ప్రభుత్వం ఈ అంశాలకు స్పష్టమైన సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి : అధ్యక్షా, మేము కూడా పేరు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : ఒకే అంశంపై ఎంతమంది మాటల్లాడతారు? మీరు వేరే అంశం మీద మాటల్లాడండి. ఫ్లోర్ లీడర్ మాటల్లాడతారు కదా!

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి : కరవు వీడిత రైతుని నేను. మా గొంతులు నొక్కండి సార్. మీరు అవకాశం ఇస్తే మాటల్లాడతాను. అవకాశం ఇవ్వకపోతే వదిలేస్తాను. ఒకరు మాటల్లాడింది నేను మాటల్లాడను. వేరే విషయాలు మాటల్లాడతాను. మొదటి నుండి నా పద్ధతి అలాగే ఉంటుంది.

MR. CHIARMAN : We should go by the system and we have to complete the day's Agenda in a smooth way by distributing the time. ఒకసారి మీరు మాటల్లాడండి, వేరొక సారి మరొకరు మాటల్లాడతారు. You have to distribute the time among yourselves.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి : అధ్యక్షా, నాకు మాటల్లాడిందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. కరవు అనేది ఏ ప్రభుత్వమో, లేదా ఎవరి నిర్లక్ష్యంతో గానీ వచ్చే ప్రక్రియ కాదు. మనకు ప్రకృతి సరిగా పహకరించనప్పుడు, వర్రాలు సకాలంలో పడనప్పుడు వచ్చే ఆపద కరవు. దురదృష్టవశాత్తు ఈ సంవత్సరం కూడా రాయలీమలోని పలు ప్రాంతాలలో కరవు తాండవిస్తోంది. జూన్, జూలై మాసాలలో మంచి వర్రాలు వచ్చి ఆశాజనకంగా అనిపించింది. ఉగాది రోజున జరిపే పంచాంగ శ్రవణం దగ్గర నుండి శాస్త్రవేత్తలు తెలిపే వాతావరణ నివేదికల సమాచారం ప్రకారం వర్రాలు బాగా కురుస్తాయని అందరం ఆశించాము. మొదట్లో వర్రాలు బాగా కురిసినప్పటికీ, తరువాత continuous spell of dry span, వర్రాలు పడకపోవడం వల్ల రాయలీమలో తీవ్రమైన కరవును అంచనా వేయడమైనది. ఇది రాయలీమ వాసులకు కొత్త కాకపోయినప్పటికీ, శాసనసభ, శాసన పరిషత్తులలో చర్చలు జరగడం కొత్త కాకపోయినప్పటికీ, కరవుకు భయపడని ఒక ముఖ్యమంత్రిని మొట్టమొదటిసారి చూస్తున్నాను. సాధారణంగా కరవు వచ్చిందంటే చట్టసభలలో చర్చలు జరుగుతాయి, ప్రతిపక్షాల వారు వచ్చి ఇన్విట్ సబ్సిడీ ఇమ్మంటారు, తరువాత జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్కు, మండల హెడ్ క్వార్టర్స్కు వెళ్లి విద్యార్థులు వెళ్లి మాకు స్కూలర్స్పులు మంజూరు చేయమని లేదా ఫీజులు కట్టకుండా అపుచేయమని తదితర డిమాండ్స్ అడుగుతారు, అందుకు ప్రభుత్వాలు ఒప్పుకుంటాయి. కానీ, కరవుని చూసి మనం భయపడడం కాదు, కరవే మనల్ని చూసి భయపడేవిధంగా చేయాలనే సంకల్పం గల ముఖ్యమంత్రిని మొట్టమొదటిసారి చూస్తున్నాను. కరవు నివారణ కోసం ఎన్ని చర్చలు తీసుకున్నారనే దాన్నిపై గత 65 సంవత్సరాల చరిత్ర తీసుకుంటే, ఏనీ రాజకీయ నాయకుడు కరవు సమయంలో ఏ విధంగా స్పందించారని చూస్తే, ఏనీ రాజకీయ నాయకులు రైతుల పట్ల స్పందించారనే విషయాన్ని చూస్తే నేను గర్వంగా చెప్పుకుంటాను అదేమంటే – I am coming from a party, which is totally a pro-farmer community. అటువంటి తెలుగుదేశం పార్టీలో నేనున్నందుకు, చంద్రబాబుగారి నాయకత్వంలో నేనున్నందుకు పూర్తిగా గర్వపడుతున్నానని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

ఒకవైపు కరవుకు శాశ్వతంగా నివారణ చర్యలు తీసుకురావాలనే సంకల్పంతో ముఖ్యమంత్రిగారు చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. ఒక ట్రై స్పెల్ వస్తే రైతు ఇబ్బంది పడకూడదు, దానివల్ల cascading effect మొత్తం అన్ని వర్గాల మీద పడుతుందని మాట్లాడుకుంటున్నాము. కాబట్టి, కరవును నివారించేందుకు నదులను అనుసంధానం చేయడం, పోలవరం ప్రాజెక్టు కట్టాలని అనుకున్నాము. పోలవరం ప్రాజెక్టు చాలా పెద్ద ప్రాజెక్టు. మరో నాల్గైదు సంవత్సరాల దాకా పూర్తయే అవకాశం లేదు. అటువంటి ప్రాజెక్టును కట్టుకముందే దాని యొక్క ప్రయోజనాలను ప్రజలకు ఇవ్వాలని పోలవరం ప్రాజెక్టు దగ్గర పట్టింపం అనే ఎత్తిపోతల ప్రాజెక్టుతో ఈ సంవత్సరమే నీరు తీసుకువచ్చిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారిదేనని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాము. దాదాపు 70,80 టీఎంసిలు సముద్రంలోకి వృథాగా పోతున్న గోదావరి జలాలను తీసుకువచ్చి కృష్ణా డెల్టాను ఆదుకుని, శ్రీశైలం నుండి కృష్ణా డెల్టాకు వెళ్లాల్సిన నీటిని రాయలసీమకు మళ్ళించినటువంటి ఘనత ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారిదేనని చెబుతున్నాను. కానీ, మూడు నాలుగు రోజుల క్రిందట ఈ రాష్ట్రానికి చెందిన ప్రధాన ప్రతిపక్ష నేత కడపలో కరవు మీద ధర్మ చేశారు.

మ. 2.00

ప్రాంటు, పర్షు వేసుకున్న కొన్ని వేలమంది పార్టీ సానుభూతిపరులను జిల్లా కలెక్టరు కార్యాలయానికి తీసుకువచ్చి కరవుపై ధర్మాను నిర్వహించడం జరిగింది. ఇటువంటివి చాలా వరకూ బయటకు చెప్పడానికి నాకు కూడా ఇష్టముండదు. కానీ, వారు చేసినటువంటి కొన్ని కార్యక్రమాలు, డ్రామాలు చూసిన తర్వాత, ఏమీ చేయకుండా ఉంటే నేను నా వృత్తికి ద్రోహం చేస్తున్నానేమో అనే బాధతో ఈనాడు వారు చేసే కార్యక్రమాల గురించి వివరించాలని నేను ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను.

అధ్యక్షా, కడప జిల్లా కరవు ప్రాంతం, ఆ ప్రాంతం ఎప్పుడూ కరవు ప్రాంతం అయితే ఒక బాధ్యత కలిగినటువంటి ప్రతిపక్షనేత ఆయన తండ్రిగారి జయంతి రోజు లేదా ఆయన తాతగారి జయంతి నాడో లేదా వారి తాతగారు, తండ్రిగారి వర్ధంతి నాడో లేకుంటే క్రిస్తున్న రోజు ఒకర్టోజు మాత్రమే ఆయన కడప జిల్లాకు వచ్చేటటువంటి అనవాయితీని పెట్టుకుని ఆ వచ్చే దారిలో ఒక పొలంలో నిలబడి మొత్తం రెతులంతా నష్టపోతున్నారని ఒక మాట మాట్లాడితే ఈ రాష్ట్ర ప్రజలంతా ఆయన చెప్పింది వినడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. కరవు వస్తే, ఈ కరవు యొక్క అంతం చూడాలి, ఈ కరవుపై పోరాటం చేయాలని చెప్పి విజయవాడను వదలిపెట్టి, ఐదారు రోజులు వరుసగా రాయలసీమ ప్రాంతంలోని చిత్రూరులో, కడపలో, అనంతపురంలో ఉండి రెయిన్గస్ట్ మొదలైన వాటిద్వారా కరవును ఏరుకొనగా ఎదురోపాలని రేయింబవళ్లు ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రమిస్తుంటే, అటువంటి నాయకుడిని కూడా ఏమీ చేయడం లేదని తప్పు పట్టే విధంగా మాట్లాడుతున్నారు.

అధ్యక్షా, మా ప్రాంతంలో పల్లెల్లో ఉండేవారు నాకు ఒక సామేతను చెప్పారు. అన్నా, ఈయన ప్రవర్తన చూస్తుంటే, దున్నే ఎద్దు అలసట లేకుండా దున్నుతూ పోతూ ఉంటే, ఆ ఎద్దు యొక్క శరీరంలోని ఒక పార్టులో ఒక పిడుదు ఉంటుందట. ఆ పిడుదు ఏమి చేస్తుందంటే, ఈ ఎద్దుకుండే రక్తాన్ని పీలుస్తూ ఉంటుంది. ఒకవైపు పంట దున్నే ఆ ఎద్దుయొక్క రక్తాన్ని పీలుస్తానే,

మరొకవైపు దున్నేదంతా అదే దున్నతున్నట్లుగా పెద్దగా ఆ పిడుదు గన పెడుతుందట. కాబట్టి చంద్రబాబునాయుడు గారు ఒకవైపు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతాంగం కోసం ఆ ఎద్దు మాదిరిగా రేయింబవళ్ల జ్ఞమిస్తూ ఉంటే, ఇక్కడుండే ఈ పిడుదులన్నీ ఈనాడు ఈవిధంగా మాటల్లడే పరిస్థితికి వచ్చాయి. రాయలసీమలోని పులివెందుల ప్రాంతంలో నేను పొలాలకు వెళ్లాను. ఇంతకుముందు మన ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వరు గారు చెప్పింది వాస్తవం. పంట పైన పచ్చగా ఉండేమో గానీ కిందకు ఊడలు దిగలేదు. అన్నా, పైన పచ్చగా ఉండి పంట మేతకు పనికిరావచ్చేమో కానీ కాయలు రావని చాలామంది రైతులు నావద్ద తమ బాధను వ్యక్తంచేశారు. వెంటనే నేను మన వ్యవసాయశాఖ మంత్రి పుల్లారావు గారికి ఫోన్ చేశాను. ఆయన అరగంట తర్వాత నాకు ఫోన్ చేశారు. ఆయనకు ఉండే ఒక గొప్ప అలవాటు ఏమిటంటే, నేను ఎన్నుడు ఫోన్ చేసినా, అప్పుడు ఆయన బిజీగా ఉంటే, అరగంటలో ఫోన్ చేసి సంబంధిత అధికారులతో టెలికాన్సరెన్స్‌లో మాటల్లడించి క్లారిటీ ఇచ్చి డైరక్షన్ ఇచ్చి సమస్యను పరిష్కరిస్తారు. సమస్యను సత్వరమే పరిష్కరించడం కోసం ప్రయత్నించే మంత్రి మనకు దోరికారు. దానికి నిజంగా నేను ఈ సందర్భంగా వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఆ పంటకు వెంటనే ఊడలు దిగడం కోసం అధ్యయనం చేయాలని సైంటిస్టులతో కూడా ఆయన మాటల్లాడడం జరిగింది. ఆ మరునాడే సైంటిస్టులంతా అక్కడకు వచ్చారు. మా జాయింట్ డైరక్షరు, వ్యవసాయశాఖతో సహ మేమంతా పొలాలకు వెళ్లినపుడు ఊడలు రాకపోయినా కూడా ఇప్పుడు వర్షం వచ్చినా లేక రెయిన్‌గన్స్ ద్వారా నీరందించినా, పూర్తి పంట రాకపోయినా కూడా 60 లేదా 70 శాతం పంట వస్తుందని, ఓపికతో వేచిచూడాలని ఆ రైతులందరికీ ఆ సైంటిస్టులు చెప్పడం జరిగింది. ఇటువంటి ప్రయత్నాలన్నీ కూడా మేము చేస్తున్నాము. కరవు వచ్చిందని ఈరోజు మాటల్లాడడం కాదు. మన ముఖ్యమంత్రి గారి ముందుచూపు గురించి ఒకసారి మనమంతా ఆలోచన చేధాము. ఎన్నో సందర్భాలలో పంట సంబీధని గురించి మన ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లాడారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి ఒక రైతుకు మీ పొలంలో 5 లేదా 10 సెంట్ల ఫ్లాన్సీ పంట సంబీధని కోసం త్రవ్యకోండని ఆయన చెప్పడం జరిగింది. పంట సంబీధని కార్యక్రమానికి పూర్తిగా ప్రభుత్వమే నిధులిస్తుందని చెప్పిన మాట వాస్తవం కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను. కానీ, మనం నిర్లక్ష్యం చేశాము, అపహస్యం చేశాము. ఆరోజు దానిని పాటించలేదు. జూన్, జూలై నెలల్లో పడిన వర్షం నీరును కొంత ఆదా చేసుకుని ఉన్నట్లయితే రవాణా భర్ములు కూడా అంత అయ్యేది కాదు. ఆ పొలం నుంచే రెయిన్‌గస్ట ద్వారా నీటిని సరఫరా చేసినట్లయితే రైతులకు మరియు ప్రభుత్వానికి కూడా ఆదా అయిపుండేది. పంట సంబీధని కార్యక్రమం గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు ఎన్నో కార్యక్రమాల్లో, గ్రామసభల్లో చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ బి.చంగల్రాయుడు: (మైకు లేకుండా) సార్, హర్షికల్పర్ డిపోర్ట్స్‌మెంటు ద్వారా ఇంకుడుగుంతల కోసం నిధులివ్వడం జరిగింది. పంట సంబీధని కార్యక్రమానికి నిధులు లేవు. కావాలంటే మీరు వెరిఫై చేసుకోండి.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి: ఎవరైనా పంట సంబీధని కోసం దరఖాస్తు చేసి ఎవరికైనా మంజూరు కాకుండా ఉంటే దయచేసి మాదృష్టికి తీసుకుని రండి. మేము ఇష్వలేకపోయామనే మాటను ఆరోజు మేము ఒప్పుకుంటాము.

అధ్యక్షా, ఒకవైపు ఇక్కడ కూర్చుని మా రాయలసీమ వాసులను ప్రతి నిమిషం ఏదో ఒక సెంటిమెంటుతో అమాయకులుగా ఆడించే పరిస్థితిలో ఇక్కడ రాజకీయనాయకులు ఉన్నారు. 854

అడుగుల స్థాయికి తగ్గకుండా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును మొయున్టోన్ చేయాలని ప్రతిపక్షాయకులు అన్నారు. 854 అడుగులు మాత్రమే కాదు, 872 అడుగులకు తగ్గకుండా నేడు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులో నీళ్లు ఉన్నాయి. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులో ఉన్న నీటినంతా ఒకవైపు కృష్ణాడెల్లాకు, మరొకవైపు నాగార్జునసాగర్ దగ్గరున్న వాళ్లందరికి ఆపివేసి, అక్కడనుంచి ఒక్క చుక్క నీర్దైనా కిందకు పోతుందా అని నేను అడుగుతున్నాను. రాయల్సీమపై ప్రేమ ఉండేవారు నేడు శ్రీశైలంకు పదండి. శ్రీశైలం నుంచి నీటిని దిగువకు పదలకుండా ఎన్నో రోజులైంది. ఆ నీటినంతా కూడా రాయల్సీమకే ఎన్ని రోజులనుంచి మళ్లించడం జరుగుతుందో మీరంతా ఆలోచించాలి. . రాయల్సీమ ప్రాంతంపై ఇంత అనుకూలమైన, రాయల్సీమ ప్రాంత రైతాంగంపై ఇంత ప్రేమను చూపించే ముఖ్యమంత్రిని ఎన్నుడూ చూడలేదని ఈసందర్భంగా నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గాలేరు-నగరి సుజల ప్రవంతి ప్రాజెక్టు దాదాపు 22 వేల క్ర్యాసెక్కుల నీటి గ్రావిటీతో ఒక్క మోటరు కూడా వేయకుండా గేట్లు ఎత్తితే కర్మాలు నుంచి కడప జిల్లాను దాటి చివరికి చిత్తురు, తిరుపతి వరకూ నీరు వెళ్లే ప్రాజెక్టు అది. ఆ ప్రాజెక్టును గతంలో స్వదీయ నందమూరి తారకరామారావు గారు ప్రారంభిస్తే, ఆ తర్వాత 2004వ సంవత్సరంలో ఆ పనులన్నీ ప్రారంభించి రెండు లేదా మూడు సంవత్సరాలలో ఆ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేస్తామని చెప్పారు. కానీ, అది పూర్తికాలేదు. నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. 2009 నుంచి 2014 వరకూ నేడున్న ప్రతిపక్షానేత ఒక్క రోజైనా గాలేరు-నగరి సుజల ప్రవంతి ప్రాజెక్టు పనులు ఎందుకు జరగడం లేదని ఇక్కడ శాసనసభలో గానీ, పొర్కమెంటులో అడిగారా అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఉమ్రారెడ్డి వెంకటేశ్వర్రు: (మైకు లేకుండా) అధ్యక్షా, పదేపదే ఇక్కడ లేని ప్రతిపక్షానేత గురించి మాట్లాడడం కరెక్టు కాదు.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈరోజు మొసలికన్నిరు కార్బోటటువంటి ప్రతిపక్షానేత ఆయన అధికారంలో ఉన్న 2009 నుంచి 2014 సంవత్సరం వరకూ దీనిపై ఎందుకు ఒక్కరోజు కూడా మాట్లాడలేదని ఈ సందర్భంగా నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. 2009 నుంచి 2014 వరకూ అధికారంలో ఉన్న ముఖ్యమంత్రులు కొన్ని కన్సప్షన్స్ ఇస్తే చెడ్డపేరు వస్తుందని భయపడి ఆ పనులన్నీ పూర్తిగా ఆగిపోతే, ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత ఎవరు ఏమనుకున్నా ఫర్మలేదు, రైతులకోసం నిర్మిపామాటంగా కాలవల వద్దకు వెళ్లి ప్రాజెక్టుల వద్దనే నిద్రచేసి, కాంట్రాక్టర్లను, ఇంజనీర్లందరినీ పిలుచుకుని వచ్చి రాయల్సీమకు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ నీరివ్వాలని పోరాటం చేసి ఈరోజు ఆ పనులన్నీ వేగవంతం చేసినటువంటి ఘనత చంద్రబాబునాయుడు గారిది కాదా అని నేను ఈ సందర్భంగా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

మ. 2.10

ఈరోజు ఆ ప్రాజెక్టులు పూర్తయిపోయే దశకు చేరుకున్నాయి. ఈరోజు రాయల్సీమలో ఉండే ప్రతి ఒకరూ ప్రభుత్వంమీద నమ్మకం పెట్టుకోవడానికిగల కారణం పులివెందులలో జరిగినటువంటి అభివృద్ధి. దానిగురించి మీకు చెప్పుదలచుకున్నాను. పులివెందుల నియోజకవర్గం అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో ఒక్కసారికూడా తెలుగుదేశం పొర్ట్ గెలవలేదు. అయినా సరే ఆ నియోజకవర్గంలోని రైతులందరూ ముఖ్యమంత్రిగారి వద్దకు వచ్చి “అయ్యా మేము గడిచిన పది, వస్తేండు సంవత్సరాల నుంచి చీనీ చెట్లను పెంచుతున్నాము. అయితే ఈ సంవత్సరం భూగర్భ జలాలన్నీ

అడుగంటిపోయాయి. బోర్డుకూడా ఫెయిల్ అయ్యాయి. మీరు ఏదో ఒక రకంగా మాకు నీళ్ళిన్నే మా పంటలు కాపాడుకుంటామని” అడిగారు. ఎక్కుడో జీడిపల్లి దగ్గర నీళ్ళుంటే అక్కడి నుంచి పులివెందుల ప్రాంతానికి ఆ నీటిని తీసుకొచ్చి ఆ రైతులయొక్క భాధ తీర్చారు. ఇది నేను ఎందుకు చెప్పున్నానంటే గడిచిన నలభై సంవత్సరాల నుంచి తెలుగుదేశం పార్టీకి అక్కడ ప్రాతినిధ్యంలేదు. అయినా కూడా ఆ రైతులు వెళ్ళి అడిగినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు చూపించినటువంటి కరుణ, ఆప్యాయతను ఒకసారి మీరందరూ కూడా గుర్తుంచుకోవాలి. ఇక్కడ మనం ప్రాంతీయ తత్వాన్ని, కులతత్వాన్ని ప్రతి ఒక్కరీకీ ఆపాదిస్తూ ఉంటాము. మరి ఏ ఉష్టేశంతో ముఖ్యమంత్రిగారు పులివెందులకు నీళ్ళిచ్చారో మీరందరూ కూడా ఒకసారి ఆలోచించాలి. 2014 సంవత్సరానికి ముందు పులివెందుల పట్టణంలో త్రాగునీటికోసం పురపాలక సంఘంలో ఎంత డబ్బులు భర్యుపెట్టారో చూడండి. కాలువ వెంబడి నీళ్ళు తీసుకురావడానికి, స్టోరేజి నుండి నీళ్ళు తీసుకురావడానికి, పోలీసు పికెటింగ్ కోసమే ప్రతి సంవత్సరమూ ముప్పె, నలభై లక్షల రూపాయలు భర్యుపెట్టేవాళ్ళు. 2014 నుంచి ఇప్పటివరకూ రెండు సంవత్సరాలూ ఒక్క రూపాయికూడా భర్యు పెట్టకుండా కాలువ తెగిన రైతులందరికి కూడా గట్టు కట్టుకోవడానికి అవకాశమిస్తూ, ఈరోజు ఒక్కచుక్క కూడా ట్యాంకర్డ్యారా తెప్పించకుండా పులివెందుల పట్టణానికి కూడా నీళ్ళిచ్చిన ఘనత ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిది, చంద్రబాబునాయుడు గారిదని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్: ముగించండి.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి: పులివెందుల ప్రాంతానికి ఇంత అప్యాయత చూపిస్తున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రి రాష్ట్రంలో వేరే ప్రాంతానికి అన్యాయం చేస్తామంటే నమ్మడానికి మనమందరమూ సిద్ధంగా ఉన్నామా అని అడుగుతున్నాను. ఎవ్వరూ కూడా అభ్యర్థతా భావానికి గురి కావాల్సిన అవసరంలేదు.

శ్రీ బి.చంగల్రాయుడు: కరువు గురించి తప్ప మిగతావన్నీ మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ వెంకట సతీష్ కుమార్ రెడ్డి సింగారెడ్డి: ఒక్క కరువే కాదు, అన్ని సమస్యలనూ కూడా జయిస్తామని, ఆయొక్క శక్తి ఈ ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారికి ఒక్కరీకే ఉందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR CHAIRMAN: The House is adjourned to meet again tomorrow at 10 am.

**(Then the House was adjourned at 2.15pm
to meet again on 10.09.2016 at 10 am)**